

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.5, oktober 2014

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1847 (SJ: 896A)

Teksten er etableret af Vibeke A. Pedersen

Punktkommentarer er skrevet af Vibeke A. Pedersen og Jon Tafdrup, redigeret af mag.art. Niels Werner Frederiksen og Klaus Nielsen

Indledning er skrevet af Vibeke A. Pedersen, redigeret af Klaus Nielsen og Jon Tafdrup

Tekstredegørelse er skrevet af Vibeke A. Pedersen, redigeret af Klaus Nielsen og Else Riisager

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning ph.d. Dorthe Duncker og dr.phil. Hanne Ruus

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2025

[[A:I]]

Danske Kæmpeviser

til

Skole-Brug

udvalgte og tillæmpede

af

Nik. Fred. Sev. Grundtvig.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

[A:II] [A:III]

Den Danske Ungdom

venligst tilegnet.

- ¹ Jeg gik mig ud en Sommerdag, at høre
Fuglesang, som Hjertet kunde røre,
I de dybe Dale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.
- ² Der sad en lille Fugl i *Bøgelunden*,
Sødt den sang i Sommer-Aftenstunden,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.
- ³ Den sang saa sødt om deiligst Vang og Vænge,
Hvor Kiærminder groe, som Græs i Enge,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.
- ⁴ Den sang og sødt om Bølger blaa og hvide,
Under Øe, hvor Danske Snekker skride,
Mellem grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.
- ⁵ [A:IV] Den sang om Alt hvad det er Lyst at høre,
Allerhelst hvad Hjertet dybt kan røre,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.
- ⁶ Den sang om *Ælve* smaa, og arge *Trolde*,
Først og sidst om Riddersmænd de bolde,

I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.

7 Den sang om *Runeslag*, som Hjertet binder,
Først og sidst om ægte Dannekvinder,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.

8 Den sang om *Havmænd* og *Stifmødre* stride,
Allerhelst dog om de Møer blide,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.

9 Den sang om Bjørne, grumme Dyr og vilde,
Seier vandt dog stolte Møer og snilde,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.

10 Den sang om Harper og om Stemmer søde,
Alt at ligne bedst ved Guld det røde,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.

11 **A:V** Den sang, som ingen andre Fugle sjunge,
Leged' liflig med min *Moders Tunge*,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.

12 Den sang, som talt udaf mit eget Hjerte,
Toner gav den al min Fryd og Smerte,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.

13 Da nynnede' jeg saa smaat i Aftenstunden:
Flyv, Guldtop! flyv rundt i Bøgelunden,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.

- 14 Skøn *Freias* Fugl i deiligst Vang og Vænge!
Høit som Bøg, og lavt som Blomst i Enge,
Stige du og dale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale!
- 15 O flyv fra *Øresund* til *Dannevirke*!
Syng til Dands, til Skole og til Kirke,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale!
- 16 Paa Folkets *Modersmaal*, med *Danmarks* Tunge,
Syng, som ingen andre Fugle sjunge,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale!
- 17 |A:VI Da mærke alle, som har Mødre kiære,
Der er godt i *Dannemark* at være,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale.
Og de andre Fugle smaa, som tale.
- 18 Da blommes Eng, da løves alle Kviste,
Det faaer Røst, som før af Sang ei vidste,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.
- 19 Da vendes om igien alt det Forgjorte;
Op da springe alle *Gladhjems* Porte,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.
- 20 Da gløder Alt hvad Solen har bestraalet,
Som det røde Guld paa Modersmaalet,
I de grønne Sale,
Mellem Nattergale,
Og de andre Fugle smaa, som tale.
- 21 Paa Bølgen blaa da alle Øren høre
Fuglesang, som Hjerterne kan røre,
I de dybe Dale,
Mellem Nattergale,

Og de andre Fugle smaa, som tale.

[A:VII]

Forord.

“Forord ypper ingen Trætte” men stræber netop at forebygge den, og saaledes siger jeg med Forord, at jeg har *ændret* de Kæmpeviser i Ordføining, Stavelsemaal og tit i Længde, som jeg har samlet til *Skolebrug*, uden derved paa nogen Maade at ville nægte, enten at til *andet* Brug er det bedst at have Kæmpeviserne i den *ældste* Skikkelse, de forefindes, eller at det immer er en mislig Sag baade med *Valget* og med *Læmpningen*, da derved let de bedste Viser kan gaae i Løbet og de bedste Ordtag gaae i Lyset. Endelig vil jeg tilføie, at naar den kommer for Lyset, den *fuldstændige, ordrette Udgate* af vore *Kæmpeviser*, som “*Selskabet til den Danske Literaturs Fremme*” med Føie og med Flid forbereder, da kan der baade træffes et bedre Valg og holdes bedre Takt; men det er i mine Øine baade en stor Skam og en ubodelig Skade, at vor opvoxende Ungdom selv i *Skolen* er forblevet saa ubekiendt med vor Skat af gamle *Folkeviser*, at den kunde blive graa, uden engang at vide, der var saadant Noget til. Saasnart derfor Hr. *Professor Maribo* venligst lod mig vide, det var hans fulde Agt at *indføre* et Udvalg af *Kæmpeviserne* i sin *Skole*, naar jeg vilde hjælpe ham til et Saadant, da fandt jeg, der var intet Øieblik at spilde, og skøndt vi, efter god gammel Regning, skylder Ungdommen “hundrede” gamle Viser, som blev mig formeget, saa satte jeg mig dog hastig ned og skrev “halvfjerdsindstyve,” i den fulde og faste Overbeviisning, at med den Kiærlighed og det Kiendskab, jeg har til Kæmpevisen og til Ungdommen, og med det Øre, jeg har for Modersmaalet og Takten, kunde Samlingen aldrig blive saa feilagtig og mangelfuld, at den jo dog til *Skolebrug* var meget *bedre* end *Intet*.

Under dette Hastværk følger det vel af sig selv, at det egenlig kun har været vore *bedrøvelige* Udgaver, jeg har kunnet vælge af og rette en Smule paa; men da den *fuldstændige* Udgate af *Kæmpeviserne*, efter de *ældste* Haandskrifter og den *youngste* Sang, forberedes *tæt* ved mig, saa har dog derved ikke blot Samlingen vundet nogle hidtil *utrykte* Viser, som kiendes paa den i Indholdslisten tilføiede “Stjerne,” men jeg har i mange Tilfælde af de *gamle* Haandskrifter faaet et ganske andet Begreb om det ægte Ordtag, end jeg efter de skiødesløse Udgaver nogensinde kunde

giættet mig til.

|A:VIII Gid nu kun mange *Skoler* vilde tage godt Eftersyn, og gid vore gamle deilige *Kæmpeviser* ei blot maatte komme *Ungdommen* for Øie i Bogen, men især *for Øre* i livlig og folkelig *Sang!* Da er jeg vis paa, at ligesom dette lille Arbejde med at lette *Kæmpevisernes Skolebrug* hører til de fornøieligste, jeg ved Pennen har havt, saaledes vil det ogsaa høre til de nyttigste, det undtes mig at gjøre, og da skal det være mig særdeles kiært, om det snart maa vidt overtræffes og afløses. Det er nemlig soleklart, at naar de *fremmede* Ting, vor Ungdom oplæres i, er allergavnlige, da gaaer dog Profitten i Arbeidslønne, hvis *vort Eget* derved forsømmes, og af Alt hvad *Skolen* kan og bør gjøre til at vække og nære det *Folkelige* hos den opvoxende Slægt, altid Landets Haab og i vore Dage lettelig dets "*sidste Haab,*" da er den gamle *Folkeviser*, der dog endnu findes i *Folkemunden*, ikke blot hvad der ligger nærmest, men ogsaa hvad der gaaer dybest, fordi "faure Ord fryde saamangt et Hjerte," og fordi det gaaer med *Folkesangen*, som med Lyden af "Hr. Villemands *Guldharpe,*" at naar den bliver stærk, da revner ikke blot "Barken paa Eg og Birk" saa det kommer frem Alt hvad der "gik imellem Bark og Træ" men da maa ogsaa "Trolden" op med alt det *Kiære*, han drog tilbunds i *Tiesø* eller Glæmselens *Bundløse*. Og naar det skeer, naar en glad Dag aabenbarer, at alt det *ægte Danske*, ligesaa lysteligt som ædelt og elskeligt, der syndes forlist og forloret, var dog ikke glemt, men gienstillet til bedre Tider, da skal det kommes ihu med Gammen, at vor gamle Ganger *fra Mund til Mund* "snubled paa fire Guldske," og "Lilievanden" sank i "den stridige Strøm," aldenstund dog omsider, efter Ordsproget, alt *Godt* kom igien, og kan langt anderledes luttret og klart optages i Folkets Bevidsthed, end om det, ved at slæbes med, var blevet forslidt og saa vanhædet, som nu manges gamle *Vise* i *Folkemunden*, hvis gamle Deilighed nu neppe, uden ved Hjælp af hvad der opstiger fra de Dødes Rige, lod sig opdage endsige oplyse.

Derfor, du *Danske Ungdom!* nu kun *frisk Mod*, som "ungen *Svegger,*" saa følger *god Lykke!*

|A:IX

Indhold.

Dannevirke	7.
Kong Hellig-Knud	9.
Sorte-Plog	14.
Hr. Tidemand	17.
Dronning Dagmars Hjemførelse	18.
Dronning Dagmars Morgengave	22.
Dronning Dagmars Død	25.
Dronning Bengerd	30.
Valdemar Seier	33.
Valdemar den unge	36.
Kong Sverkes Tog	38.
Erik Glippings Død	42.
Marsk Stig	48.
Den Danske Prindsesse i Sverrig	52.
Den Svenske Prindsesse i Danmark	54.
Marsk Stigs Døttre	57.
Niels Ebbesøn	60.
Iver Lykke	69.
Kong Kristoffer af Baiern	73.
Iver Axelsøn Thott	75.
Kong Hanses Giftermaal	78.
Kong Kristian den anden	81.
Holger Danske og Stærk Diderik	84.
Hertugen og Dannekvinden	87.
Havfruen og Danedronningen	88.
Rosmer Havmand	91.
Hr. Tønne fra Als	96.
Ungen Svegder	105.
Dannevid og Svenn Trøst	110.
Orm Ungersvend	113.
Vidrik Veldsøn	118.
Sivard Snarensvend	124.
Svenn Felding og den Tydske Dronning	129.
Svenn Feldings Pillegrimsfærd	133.
Thorshammeren	138.
A: Agnete og Havmanden	141.
Bonden i Vildenskov	143.
Dalby-Bjørnen	147.

Verner Valraven	149.
Jomfrusvenden	152.
Nattergalen	154.
*Græshoppen	157.
Lindormebruden	160.
*Runegaard	161.
*Hevnersværdet	163.
*Lindemøen	166.
Guldharpen	168.
Hellig-Olav og Troldene	170.
Ælvehøi	173.
*Ælvehjem	175.
Ælveskud	178.
Gienfærdet	181.
Ridder Aage	185.
*Brodermordet	189.
*Systemordet	190.
Tavlebordet	192.
Axel og Valborg	196.
Ebbe Skammelsøn	213.
Hjemkomsten	220.
Kragelille	225.
Skiærsilden	229.
Kirstenlille fra Fyen	231.
Lykkespillet	234.
Svar som Tiltale	235.
Tovelille	237.
Vildskytterne	240.
Broder og Sister	242.
Liden Karen	244.
Den lille Syerske	245.
Kvindelist	247.
Den ømskindede Brudgom	250.

[A:1]

¹ Vi hugged med Kaarde,
Der Ormen den haarde
Jeg overvandt,
Paa Sverriges Agre,
Hvor *Thora* hin fagre
Gik mig til Hand,
Jeg værd hende tykte
At tage i Favn,
Saa vide gik Rygte
Af *Lodbrogs* Navn.

² Vi hugged med Kaarde,
I Aalenes Gaarde,
Til *Odins* Hjem
Da Skarerne ginge,
Vor Flaade kan tvinge
Den *Veixelstrøm*;
I Brynjer og Skjolde,
Da Staalet beed,
Saa Hjerter blev kolde
Og Bølgen rød.

³ Vi hugged med Kaarde,
Slet Ingen sig spaarde¹.
Det gjaldt at staae,
Hvor *Herod* mon falde,
|A:2 Skjændt kæk over Alle
Paa Bølgen blaa;
Han mødte sin Fiende
Alt som en Mand,
Og Ingen har Minde
Tilskibs som han.

⁴ Vi hugged med Kaarde,
Med Jernet det haarde,
Da Spydet blank,
Til Skjoldenes Vaade,
Foruden al Naade
Tilbunde sank,
Kong *Ravn* fik da Kvide
Af Banesaar,
Og Blodet randt stride
Af Hals og Haar.

Vi hugged med Kaarde,
Og Ravnen sig spaade²
Til feden Brad,
Vi redte paa Love
Til Vildt i Skove
Da Gildesmad;
Da Pilene sused,
Som Hagl fra Sky,
Og Buerne brused,
I Vaabengny.

6 Vi hugged med Kaarde,
Og Sværde blev haarde
I Mandeblood,
Da kløvedes Skjolde
For *Bornholms* Volde,
Hvor Dræbningen³ stod;
|A:3Kong *Volmer* vi laved
Et Birtingsbad,
Og Høge paa Havet
En Dag fuldglad.

7 Vi hugged med Kaarde,
Hvor Legen den haarde
Tog Overhand,
Der maatte da falde
Kong *Fregder* med alle
I *Flæmingland*,
I Strømme for Sværde
Da Blodet flød,
Skøn Jomfru da kærde⁴
Sin Beilers Død.

8 Vi hugged med Kaarde,
Slog inden Skibsborde
For Fode Alt,
Ved Englands Side
Sex Dage vi stridde,
Kong *Valthjof* faldt;
Der hulde⁵ vi Messe
Og Ottesang,
Som Hammer ved Esse
Paa Ambolt klang.

9 Vi hugged med Kaarde,
Vi gjorde os haarde

Med sorten Konst,
Da Hjelme vi kløved,
Og Brynier prøved
Foruden al Gunst;
|A:4At spænde Staalbuer
Da var os slig Harm,
Som skønne Jomfruer
At tage i Arm.

10 Vi hugged med Kaarde,
Saa Fienden erfaarde⁶
Vort Vaabenbrag,
Hvo ikke undflyede,
Men Trods vilde byde,
Ei meer saae Dag;
Det var som at kysse
En Enke ung,
Vi monne dem dysse
I Sønnen tung.

11 Vi hugged med Kaarde,
De Halse saa haarde
Gik dybt i Bad,
Og *Endils* Søulve
Paa vaade Gulve
Fandt lækker Brad;
Som Jomfruer skiænke,
Det lifligt er
For mig at betænke
Den Skjoldung-Færd.

12 Vi hugged med Kaarde,
Saa Jernet det haarde
Isønder brast,
Tre Konger tillige
Da maatte nedsige⁷
Og ligge fast,
|A:5Ei kløed da Hænder
Ad Strængeleg,
Men der laae *Irlænder*
Som Slagtekvæg.

13 Vi hugged med Kaarde,
Skjoldbider vi baare⁸
Saa høit i Vær,
Forgyldene Spjude

Med Brynier prude
Sig gav ifærd;
Man tør det vel kiende,
Om hundred Aar,
Hvor Tørning, som denne,
I Verden staaer.

¹⁴ Vi hugged med Kaarde,
Saa skal man i Gaarde
Slaae Kæmpe-Top,
Saa ret med hinanden,
Som Karlen, saa Manden,
Tør holde Trop;
Saa lyster at spille
Det Adelsblod,
Hvo Jomfru vil gille⁹
Maa axle Mod.

¹⁵ Vi hugged med Kaarde,
Vi ikke det spaarde
Af Hjerneskal,
Med Hænderne rappe,
Os Mundgodt¹⁰ at tappe
Til *Odins* Hall,
|A:6Ei freidig Mand græder
For Saar og Død,
Men Æren ham glæder,
Gjør Enden sød.

¹⁶ Vi hugged med Kaarde,
Gid Grise i Gaarde
Kun vidste min Kvaal,
Da vilde saa grande
Til *Ellæ* de blande
Fuldbesk en Skaal,
Thi Orme han lader
Seipine mit Liv,
Er Sønner som Fader,
Da ypper det Kiv.

¹⁷ Vi hugged med Kaarde,
I Ormenes Gaarde
Er Kampen fuldhaard,
Dog blinkende Sværde,
Med Sønner paafærde,
For Øine mig staaer,

Har, *Ella!* de drukket
Syvfold af dit Blod,
Da Sorgen er slukket,
Da har jeg faaet Bod.

¹⁸ Hæt op¹¹ nu, o Rune!
Rask, uden at blune,
Til *Odins* Gaard!
Han lader mig kalde
For Kæmperne alle
At sættes til Bord,
|A:7 Der kommer ved Mjøden
Nyt Liv der i Dødt,
Derfor end i Døden
Er Livet mig sødt!

1

sparedede.

2

skyndte sig.

3

Slaget.

4

beklagede.

5

holdt.

6

erfarede.

7

neddale.

8

bar.

9

indtage.

10

God Drik.

11

hold op.

Dannevirke.

*Danmark, deiligst Vang og Vænge,
Lukt med Bølgen blaa,
Hvor de vakkre, voxne Dreng
Kan i Leding gaae,
Mod de Tydske, Slaver, Vender,
Hvor man dem paa Tog hendsender!
Een Ting fattes ved den Have,
Ledet er af Lave.*

2 Belt og Sund lod Gud indhegne
Daners Liv og Lyst,
Bølgen alle vide Vegne
Værner om vor Kyst,
Ingen Seiler, som vil vinde,
Tør paa Danmark gaae iblinde,
Fik istand vi Vangeledet,
Da var Marken fredet.

3 *Melfar*-Sund os *Fyen* beskytter,
Tryg staaer *Møens* Klint,
Ind til *Gedsør* ingen Rytter
Ride skal for svindt,
Guldborg-Sund for *Laaland* gienner,
Øre-Sund er *Sællands* Tjener;
Saa har hver sit gode Lukke,
End maa *Jylland* sukke.

4 |A:8 *Holster, Vagrer, Lyneborger,*
Som en farlig Flod,
Giør os *Jylland* mange Sorger,
Tørster for vort Blod!
Lægges af maa slig Uvane,
Skam det er at lade rane
Fra vor Mark den mindste Tue,
Pil vi har og Bue.

5 Det var Ord af Dronning *Thyre*,
Ret kaldt *Dannebod*,
Kvinden, som ved Danmarks Styre¹²
Sad med Mandemod:
“Kom, lad Gabet os tillukke,
Saa vi ei os lader pukke!
Rose skal da af sit Bytte
Ingen Løbeskytte.

6 Fra Moradset vest ved Strande

Til *Møsund* ved *Sli*,
Skal en mægtig Vold opstande,
Som gjør snever *Sti*,
Med Forlov! skal Tydsken sige,
Vil han ind i Danmarks Rige,
Ingen skal igiennem fare
Der med stjaalne Vare.”

7 At desbedre drives kunde
Værket med Besked,
Dronningen fra grønne Lunde
Satte der sig ned,
Borg og Bur hun sig lod bygge
Klogelig i Voldens Skygge;
Rart¹³ sig noget ret vil føie
Under fremmed Øie.

8 |A:9Efter Ønske voxde Volden,
Dannevirke kaldt,
Som har mangen Tørning holden¹⁴
Før den slet forfaldt;
Ledet, sagde Dronning *Thyre*,
Hængt vi har, Gud Vangen hyre¹⁵
Saa dem selv det maa fortryde,
Som vil Freden bryde!

9 *Dannemark* vi nu kan ligne
Ved en hegnet Vang,
Rigelig den Gud velsigne
I al Nød og Trang!
Gid som Korn opvoxte Knegte,
Der vil frisk for Marken fægte,
Føre *Dannebod* paa Tale,
Naar hun er i Dvale!

¹²

Roer.

¹³

sjelden.

¹⁴

udholdt.

¹⁵

vogte.

Kong Hellig-Knud.

- ¹ Solen skinner saa klar om Dag,
Alting giver hun god Styrke,
Det er nu kommet saa vel i Lag,
At borte er Natten hin mørke,
Den ædle Herre de vog¹⁶ med Uret.
- ² Sig Danmark glæder og fryder med Skiel,
Og stander i feireste Grøde,
Utysker og Trolde er slagne ihjel
Og Afguderer er lagt øde.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- ³ Danmark, Danmark! din Pris er stor,
Du dig tør ei ved at forfærde,
Thi du udi Himmeriges Kor
Har en naadig Gud og Herre.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- ⁴ **A:10** Af kongeligt Blod en Konning bold
Lod Gud sig fast behage,
Gav ham baade Land og Folk i Vold,
Han skulde Hans Ord fremdrage.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- ⁵ Kong *Knud* saa hed han, den Herre huld,
Hans Fader Kong *Svenn* de kaldte,
Da *Harald*, hans Broder, var lagt i Muld,
De Danske hannem udvalgde.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- ⁶ For Rettens Pleie han sørged vel,
At Hvermand Sit maatte nyde,
Og strængelig straffede han Uskiel
Paa hvem hans Lov turde bryde.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- ⁷ Den Christne Kirke med snilde Raad
Han tragtete at handhæve,
Og Klerkene, som var før forsmaaet,
I hans Tid bleve saa gæve.
Den ædle Herre de vog med Uret.

- 8 Paa *Dalby* Kirke det kiendes end,
Og saa paa *Lunde*-Domkirke,
Og for han var *Roskilds* fuldtro Ven,
Ham love de vise Klerke.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- 9 Han vilde, hvad *Danmarks* var med Ret,
Det skulde ved Riget blive,
Da Lov og Fred var i Landet sæt,
Til Orlogs han sig mon give.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- 10 |A:11| *Preusen* og *Kurland* han greb da an,
Tilhaande de ham og ginge,
For deres Herre og Høvedsmand
Med Glæde de ham undfinge¹⁷.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- 11 For *Engeland* i hans Faders Tid
Fra *Dannemark* sig adskilde,
Han agted at drage med Krigsmagt did,
Og giøre dem hjemme et Gilde.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- 12 Af Landet saa bød han Leding ud,
Hver skulde sig rede og ryste¹⁸,
I alle Styrishavne de lød hans Bud,
De vare i Mod saa trøste¹⁹.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- 13 I *Limfjord* havde han Flaaden lagt,
Alt ved den vestre Side,
Hans Broder havde ham Hjelp tilsagt,
Derpaa saa monne han lide.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- 14 Men *Oluf* var Kain mod Broder sin,
Efter Liv og Rige ham satte,
Holdt ham kun op, saa falsk og fin,
Med smigrende Ord og glatte.
Den ædle Herre de vog med Uret.
- 15 Til menige Mand gik Bud saa tit:
Det var dem selv til Baade,
De skulde sig liste hver hjem til Sit,
Adsplittede saa Kongens Flaade.

Den ædle Herre de vog med Uret.

16 |A:12| De fulgde hans Raad foruden Blu,
De mende, det var det Rette,
Almuen, ustadig i Sind og Hu,
Velgierning kan snart forgiætte.
Den ædle Herre de vog med Uret.

17 Dankongen formærked sin Broders Flærd²⁰
Til Slesvig lod han stævne,
Og der han fandt sin Broder uskiær²¹,
Han vilde paa ham det hevne.
Den ædle Herre de vog med Uret.

18 De toge da *Oluf* Kongesøn,
I Bolt og Jern ham lagde,
Der hjalp ei Broderskab eller Bøn,
"Løn som forskyldt," han sagde.
Den ædle Herre de vog med Uret.

19 Deraf gik Rygte og megen Røg,
Almuen det mon forskrække,
At Kongen vilde Haan og spodsk Optøi
Paa dem efter Loven vrække²².
Den ædle Herre de vog med Uret.

20 Deres Odel skulde de have forgjort,²³
Og dertil Halsen miste,
Eller de skulde rømme af Landet bort,
Hvad Lykke de saa maatte friste.
Den ædle Herre de vog med Uret.

21 End var den Herre saa god og from,
Deres Straf lod han formilde,
De skulde gaae frie for Lov og Dom,
Naar Tienden de yde vilde.
Den ædle Herre de vog med Uret.

22 |A:13| Men *Vendelboen* i Sind var stiv,
Og trodsig imod sin Herre,
Maatte han ei selv nyde Fred og Liv,
Det skulde gaae Kongen værre.
Den ædle Herre de vog med Uret.

23 De slog sig sammen med væbnet Hand,
De vilde ham plat fordrive,

Til *Fyen* han drog da fra *Jylland*,
Han agted i Fred at blive.
Den ædle Herre de vog med Uret.

24 Men det var *Blak*, den Ræv paa To,
Han førde saa glat en Tale,
Han bad Kong Knud sig slaae til Ro,
Han vilde den Sag udhale.
Den ædle Herre de vog med Uret.

25 Til Almuen sagde han i Smug,
De skulde kun frit fremfare,
Saa gik han frem med Judas-Hu,
Fik Kongen i sin Snare.
Den ædle Herre de vog med Uret.

26 Det maa man kalde med Ret og Skiel
Paa Blakes Hest at ride,
Naar et er meent, et andet Mundhæl,
De daares, som derpaa lide.
Den ædle Herre de vog med Uret.

27 Saa trængde de *Jyder* til *Odens* frem,
De skyndte sig paa det Bedste,
Fynboerne glædtes og hjulpe dem
Deres Herre med Vold at giæste.
Den ædle Herre de vog med Uret.

28 |A:14| I *Albans-Kirken*, da Messen lød,
Og Kongen sin Bøn da gjorde,
De brød op Døren, derind de brød,
Og slog den Herre til Jorde.
Den ædle Herre de vog med Uret.

29 Den fromme Konning der Livet lod,
Han godt med Gud det meende,
Kirke og Klerke med Liv og Blod,
Med Tro og Flid han tjende.
Den ædle Herre de vog med Uret.

30 Thi er hans Rygte og ærligt Navn,
Saavel hos Mand som Kvinde,
For saadan Daad med Eftersagn
Fra Tid til Tid i Minde.
Den ædle Herre de vog med Uret.

31 Hans Legem hviler i sorten Muld,
Hans Sjæl hos Gud mon være,
Der skal Guds udvalgte Børnekuld
Den varende Krone bære.
Den ædle Herre de vog med Uret.

32 Langt bedre det er paa Gud at troe
End al Verdens Guld at eie!
Langt heller være hos Gud i Ro
End vandre paa Syndens Veie!
Den ædle Herre de vog med Uret.

16

fældte.

17

modtog.

18

ruste.

19

trøstige.

20

Falskhed.

21

skyldig.

22

hevne.

23

forbrudt.

Sorte-Plog.

1 Aarle om Morgen, Lærken hun sang,
Under saa grøn en Lide²⁴,
|A:15Hr. *Karl* klæder sig for sin Seng.
Kongen af Danmark lader det hevne.

2 Han drog paa sin Skjorte saa skøn,
Og Trøien stukket med Silke grøn.

3 Bukkeskinds Støvler drog han aa,
Spændte forgyldte Sporer paa.

- 4 Med Gyldenspore spændt omkring,
Saa rider Hr. *Karl* ene til Thing.
- 5 Hr. *Karl* han ganger ad Thinge fram,
Saamangen Mand maa rømme for ham.
- 6 Dankongen kalder paa Svende tre:
I binde Hr. *Karl*, lade mig det see!
- 7 Op da stode de Svende tre,
De bandt Hr. *Karl*, lod Kongen det see.
- 8 De førde Hr. *Karl* foroven By,
Der lagde de ham paa en Steile ny.
- 9 Saa brat kom Bud for Hr. *Plog* ind:
Dankongen lader steile Broder din.
- 10 Hr. *Plog* sprang over bredden Bord,
Han gav ikke mange gode Ord.
- 11 Forgylde Sporer vel spændt omkring,
Saa rider ene Hr. *Plog* til Thing.
- 12 Han rider saa fast i Mark og Eng,
Sin Fole rider Hr. *Plog* i Spræng.
- 13 Hr. *Plog* han ganger ad Thinge fram,
Dankonning han stander op mod ham.
- 14 “Havde jeg været her før i Dag,
Da havde det været bedre i Lag;
- 15 |A:16|Min Broder er lagt paa Steile uden Sag,
Dankonning, det ganger ei af i Mag,
- 16 Men var jeg kommet for Timer fem,
Han sikkerlig skulde fulgt mig hjem;
- 17 Nu er min Broder ved Livet skildt,
Dankonning, eders Tro er dermed spildt.”
- 18 Dankonning meldte et Ord med Skiel:
Din Broder fortjende sin Død fuldvel;
- 19 Naar hver mon raade med Vold og Sværd,
Er Loven ikke en Bønne værd.

- 20 “Min Broder han var saa dannisfuld,
Vi kunde ham løst med Sølv og Guld.”
- 21 “Dit Sølv og Guld passer jeg ei paa,
Men Retten sin Gænge have maa,
- 22 Du maatte saalænge tale derom,
At du kunde nyde den samme Dom.”
- 23 Dankonning kalder paa Riddere tre:
I binde Hr. *Plog*, lader mig det see!
- 24 “Est du, Dankonning, Mand for dig,
Da baste du selv og binde mig!”
- 25 Dankongen drog af sin Handske prud,
Hr. *Plog* han ryster sit gyldne Spjud.
- 26 Først vog han Fire, saa vog han Fem,
Saa vog han Dankonning med alle dem.
- 27 Da han havde veiet de Kongens Mænd,
Da kørde han sin kiær Broder hjem.
- 28 Til *Ribe* førde de Kongens Been,
Der hvile de under Marmorsteen.
- 29 |A:17|Hr. *Plog* han rømde af Land paa Fod,
Under saa grøn en Lide,
Af ham fik man ikke anden Bod.
Kongen af Danmark lader det hevne.

Hr. Tidemand.

- 1 Aarle om Morgen, det var Dag,
Hr. *Tidemand* klæder sig paa saa strag²⁵.
Og han tog paa sin Skjorte skøn.
Det lover alle de Sønderboer.

- 2 Og han tog paa sin Skjorte skøn,
Og Silketrøien var herlig grøn.
Det lover alle de Sønderboer.
- 3 Bukkeskinds-Støvler snørt i Ring,
Og Gyldensporerne spændt omkring.
Det lover alle de Sønderboer.
- 4 Saa rider han til Sønderherreds Thing
Og kræver op Skat af Ædeling.
Det lover alle de Sønderboer.
- 5 Syv Skiepper Rug af hver Mands Plov,
Hvert fjerde Svin af Oldenskov.
Det lover alle de Sønderboer.
- 6 Men op da stod den gamle Mand:
"Den Skat vi aldrig udrede kan,"
Det lover alle de Sønderboer.
- 7 Og før den Skat af os du faaer,
Da ligge hver Mand, som her nu staaer!
Det lover alle de Sønderboer.
- 8 |A:18I Sønderherreds Bønder, staaer sammen i Ring!
Hr. *Tidemand* komme ei levende fra Thing!
Det lover alle de Sønderboer.
- 9 Det første Slag den gamle Mand slog,
Hr. *Tidemand* saa paa Thing de vog.
Det lover alle de Sønderboer.
- 10 Nu rinder ham Blod for store Ord,
Endnu gaaer Ploven i sorten Jord,
Og end gaaer Svin paa Oldenskov.
Det lover alle de Sønderboer.

- 1 Kong *Valdemar* og Hr. *Strange*
De sad over bredden Bord,
Og de begyndte at tale
Saamangt et Gammens-Ord.
Der seiler Hr. *Strange* med Dronning *Dagmar*.
- 2 Hør du, Hr. *Strange*, hvad jeg siger dig:
Mens Fuglene de sjunge,
Du fare skal til *Bøhmerland*
Og hente min Brud, den unge.
Der seiler Hr. *Strange* med Dronning *Dagmar*.
- 3 Det meldte Hr. *Strange* Ebbesøn,
Saa snildelig mon han svare:
Og skal jeg reise til *Bøhmerland*,
Hvo skal da med mig fare?
Der seiler Hr. *Strange* med Dronning *Dagmar*.
- 4 **A:19** Du tage med dig unge Hr. *Limbek*
Og saa Hr. Oluf *Lykke*,
Du tage hin rige Hr. Peder *Glob*
Og flere efter dit Tykke!
Der seiler Hr. *Strange* med Dronning *Dagmar*.
- 5 Det var ungen Hr. *Strange*,
Han gik ud til den Strand,
Kong *Valdemar* selv ham fulgde
Med mangel velbyrdig Mand.
Der seiler Hr. *Strange* med Dronning *Dagmar*.
- 6 Saa seiled de over salten Sø,
De seiled i Ugerne try,
Det første, de kunde see *Bøhmerland*,
De vare i Huen saa frie.
Der seiler Hr. *Strange* med Dronning *Dagmar*.
- 7 De kasted Anker og strøge Seil,
De hastet op i Land,
Saa faver da var den Herrefærd,
Hr. *Strange* fremmerste Mand.
Der seiler Hr. *Strange* med Dronning *Dagmar*.
- 8 Hil sidde I, Konge af *Bøhmerland*!
I er en Fyrste med Ære,
Kong *Volmer* af Danmark sender eder Bud
Om eders Datter hin kiære.

Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

- 9 Kongen han ganger i Høieloft,
Og raader med Dronning sin:
“Her ere de Herrer fra Dannemark,
Vil bede om Datter min.”

Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

- 10 |A:20“Og er det Kong *Volmer* af Dannemark,
Vil han vor Datter have,
Vi give ham hende, den ædle Mand,
Og dertil dyrebar Gave.”

Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

- 11 De slog over hende den Silke blaa,
Fulgde hende i Salen ind,
“Her maae I see den Frøken selv,
Udi Tugt og Sæder fiin.”

Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

- 12 Saa bare de ind det Tavlebord,
Med Tavl af Guld det rene,
Hr. Strange skulde lege med Frøkenen selv,
Og tale med hende alene.

Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

- 13 Det tredie Tavl, de sammen drog,
Alt som det skulde være,
Hr. Strange han vandt den Jomfru god
Til Kongens Haand med Ære.

Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

- 14 Der blev Silke paa Jorden bredt,
De fulgde den Frøken til Strande,
Hun bød sine kiære Forældre Farvel,
Saa lagde de ud fra Lande.

Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

- 15 Og det var Frøken Dagmar blid,
Hun kom ved *Manø* til Land,
Og det var Kongen af Dannemark,
Han kasted sin Ganger paa Strand.

Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

- 16 |A:21“I sige mig, Hr. Strange Ebbesøn,
Før vi komme nærmere Land,

Hvo er den dristige Snarensvend,
Som rider paa hviden Sand?”
Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

17 “I være velkommen, Jomfru Dagmar,
Tal sagte, ihvor det gaaer!
Det er Kong *Volmer* af Dannemark,
Som trende Riger aaer.²⁶”
Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

18 “Skam faae du, *Strange*, jeg siger dig,
Saa grovt da har du løiet,
Er det Kong *Volmer* af Dannemark,
Da er han jo enøiet.”
Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

19 “Forstaae mig ret, min skønne Jomfru,
Han er en Orlogsmand,
Han haver vundet til Dannemark
Igjen alt *Nordenelvs*-Land.
Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

20 Om Nogen derpaa har fattet Mod
At prøve saa Lykkespil,
Er han en Fyrste af ædelt Blod,
Han maa og sætte til.”
Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

21 Saa drak de deres Bryllup
Udi saa god en Stund,
De elsked og hinanden
Ret udaf Hjertens Grund.
Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

22 |A:22 Det glædtes ved baade Store og Smaa,
Den Fattige med den Rige,
Dog glædtes Bonde og Borger mest,
Det baaded dem tillige.
Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

23 Hun kom uden Tynge, hun kom med Fred,
Hun kom goden Bonde til Lise,
Har Danmark altid slig Blomst i Bed,
Man skulde den ære og prise.
Der seiler Hr. Strange med Dronning Dagmar.

Dronning Dagmars Morgengave.

- 1 Og det var Bøhmerlands Dronning,
Hun tager sin Datter i Lære:
Naar du kommer udi Danmark ind,
Dig times baade Hæder og Ære.
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.
- 2 Derom saa bede du allerførst
Den Herre saa mild og fin,
At han lader løs Biskop *Valdemar*,
Allerkiæreste Morbroder sin!
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.
- 3 Og der var Silke og Skarlagen rød
Paa Jorden rigt udbredt,
Da unge Frøken Dagmar
Hun blev til Stranden ledt.
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.
- 4 |A:23 De vunde op deres Silkeseil
Saa høit i gylden Raa,
Saa seiled de til Dannemark
I mindre end Maaneder to.
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.
- 5 For *Manø* kasted de Anker
Alt paa den hvide Sand,
Toge de ungen Frøken Dagmar
Og løfted hende først i Land.
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.
- 6 Toge de ungen Frøken Dagmar
Og løfted hende først i Land,
Valdemar, Konning af Danmark,
Rækker hende hviden Hand.
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.
- 7 Der var Silke og Skarlagen rød
Saavidt paa Gaden bredt,

Dagmar fulgde baade Fruer og Møer,
Hun blev til *Riberhus* ledt.
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.

8 Saa aarle om den Morgen
Og længe før det var Dag,
Det var unge Fru *Dagmar*,
Hun kræved sin Morgengav'.
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.

9 Den første Bøn, jeg beder om,
Allerkiæreste Herre min!
I lade Bisp *Volmer* af Taarnet løs
Til Ære for Slægten sin!
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.

10 **A:24** Den anden Bøn I under mig vist,
Jeg beder eder saa gierne,
I give alle Plovpenninge op,
Og Fangerne løs af Jerne!
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.

11 “Den første Bøn, I tie med den,
Fru *Dagmar*, I tie saa kvær!
Kommer han løs, Biskop *Valdemar*,
Iaar gjør til Enke han jer.”
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.

12 Hun tog Guldkronen med hviden Haand,
Satte den for Kongen paa Bord,
Hvad skulde jeg her i Dannemark,
Maa mig ikke undes et Ord!
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.

13 “I hente mig ind Hr. *Strange*,
Og dertil Junker *Knud*!
I skulle fare til *Oringborg*²⁷
Og løse de Fanger ud.”
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.

14 Der Bispen kom af Taarnet ud,
Da kunde han ikke gange:
“Jeg haver der sidt paa tolvte Aar,
De Uger mig var saa lange.”
Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.

- 15 Hans Syster tog Guldkam af sit Skrin,
 Og kiæmde hans gule Haar,
 For hver den Lok hun redte ud,
 Hun fældte en modig Taar.
 Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.
- 16 |A:25“Og hør du, kjæreste Syster min,
 Græd ei for mig saa saare!
 Fuldvel saa skal jeg hevne min Harm,
 Om jeg er kvæg²⁸ ad Aare.”
 Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.
- 17 I tie kvær, Biskop *Valdemar*!
 Lad eder ei Vreden regiere,
 Kommer I atter i *Søbors* Taarn,
 Jeg seer eder aldrig mere.”
 Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.
- 18 Det var stor Glæde over al Danmark,
 Fru *Dagmar* var kommet til Lande,
 Baade Borger og Bonde leved i Fred,
 Uden Skat og Plovpennings Vaande.
 Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.
- 19 *Krist* signe de unge Ædlinger to,
 De længe maae sammen leve,
 Guds Ord, Retfærdighed, Dom og Skjel,
 For hver Mand at haandhæve!
 Den Frøken kom af ædle Bøhmerland.

²⁷

Vordingborg.

²⁸

rask.

Dronning Dagmars Død.

- 1 Dronning *Dagmar* ligger i *Ribe* syg,
 Til *Ringsted* er hun ivente,
 De bedste Fruer i Danmark er,
 Dem lader hun til sig hente.
 Udi *Ringsted* hviler Dronning *Dagmar*.

- 2 **|A:26**I hente mig Fire, I hente mig Fem,
 I hente mig af de Vise,
 I hente mig fremfor alle dem
 Hr. *Karls* Syster af *Rise*!
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 3 Liden *Kirsten* hun kom ad Døren ind,
 Hun skinned saa rød af Gulde,
 Hun kunde ei Lys i Kronen see,
 Hendes Øine var taarefulde.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 4 “Nu, kanst du læse og skrive med Skiel,
 Og løse mig af min Pine,
 Da skal du slide Skarlagen rød,
 Og ride paa Gangerne mine.”
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 5 Og det var liden *Kirstine*,
 Tog Bogen og derudi saae,
 Gud hjælpe! min Dronning, din Pine
 Er haarder' end Jern og Staal.”
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 6 Læsten²⁹ hun tog og den hellige Bog,
 Hun læste alt hvad hun kunde,
 Og Blad hun vendte saa sørgelig,
 Saa saare hendes Øine runde.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 7 De fulgde Dronning *Dagmar* ud og ind,
 Det blev jo længer, jo værre.
 “Mens der er nu ikke bedre Raad,
 I sende Bud efter min Herre!”
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 8 **|A:27**Vil Gud det have, maa saa det skee,
 At Døden han skal mig gjæste,
 I sende strax Bud til *Skanderborg*
 Og hilser fra mig paa det bedste!”
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 9 Og det da var den liden Smaadrenge,
 Han lod sig ei længe forlide,³⁰
 Før han rykde Sadel fra Bjelken ned
 Og lagde paa Hors det hvide.

Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

- 10 Ind da kom den liden Smaadreng,
Og stædtes han for Borde,
Han var saa snild i Tale sin,
Og saa tog han til Orde.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

- 11 “Dronning *Dagmar* har mig til eder sendt,
Hun vilde med eder samtale,
Hun længes saa fast og overbrat,
Hun hvener³¹ sig lydt i Sale.”
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

- 12 Dankonning slog sammen det Tavlebord,
Saa alle de Terninger sjunge,
“Forbyde det Gud i Himmerig,
At døe skulde *Dagmar* hin unge!”
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

- 13 Der Kongen han drog fra *Skanderborg*,
Da fulgde ham hundrede Svende,
Men der han kom til *Gridstedbro*,
Kun Dagmars Dreng hin venne.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

- 14 |A:28| Der han red over *Randbøl-Hed'*,
Da fulgde ham femten Svende,
Der han kom over *Riber-Bro*,
Da red den Herre alene.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

- 15 Der er stor Ynk i Fruerbur,
Naar alle Øine græde,
Dronningen døde i liden *Kirstens* Arm,
Der Kongen red op ad Stræde.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

- 16 Og det var Dannerkonning,
Han ind ad Døren treen,
Det var liden *Kirsten* bolde,
Hun rakde ham Haand igien.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

- 17 “Og hør I, min Herre og Konge prud!
I tør ikke klage og kvide,

For I haver faaet en Søn idag,
Er skaaret af *Dagmars* Side!”
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

18 “Jeg beder eder alle, Jomfruer og Møer,
Jeg beder eder hver og alle,
I bede en Bøn for *Dagmars* Siæl,
At hun maatte med mig tale!
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

19 Jeg beder eder, Fruer med høvisk Hu,
Saamange som her ere inde,
I bede en christen Bøn for mig,
At jeg maa tale med hende!”
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

20 |A:29 Saa fulde de ned paa deres Knæ,
Saamange som der var inde,
For mindelig Bøn og kongelig Graad
Lod *Dagmar* sig levende finde.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

21 Dronning *Dagmar* reiste sig op paa Baar,
Hendes Øine var blodig røde:
“Min ædle Herre, Kong *Valdemar*,
Hvi gjorde I mig den Møde?
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

22 Dog Ingen tør ved at ræddes for mig,
Jeg haver ei andet misgiort,
End at mine Silkeærmer smaa
Jeg haver om Søndag snørt.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

23 Den første Bøn, jeg beder nu,
Den undes mig, som jeg tænker:
Alle fredløse Mænd dem give I Fred,
Og løs alle Fanger af Lænker!
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

24 Den anden Bøn, jeg beder om,
Den er eder selv til Fromme,
I tage ei *Bengerd* udi Favn,
Hun er saa besk en Blomme!
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

- 25 I tage liden *Kirsten* til eders Viv,
Hun er saa bold en Jomfru,
Men falder det anderledes i Haand,
Da kommer I mig ihu.”
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 26 |A:30“Den første Bøn, I beder mig om,
Den under jeg eder saa gierne,
Men jeg tager ei liden *Kirsten* til Viv,
Eller nogen Verdsens Terne.”
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 27 “Vil ikke I tage liden *Kirstin*,
Eller nogen Verdsens Terne,
Saa farer I dog til Portugal
Alt efter saa bedsk en Verne³².
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 28 Min ædle Herre! nu har jeg talt,
Vil meer af mig I vide?
Der sidder Guds Engle i Himmerig,
De maae fast efter mig lide.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.
- 29 Nu er det Tid, jeg farer herfra,
Jeg maa ikke længer dvæle,
Himmerigs Klokke de ringe for mig,
Mig længes til fromme Sjæle.
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

29

Evangeliebogen.

30

opholde.

31

vaander.

32

Bregne.

Dronning Bengerd.

Fru *Bengerd* hun krævede Morgengav',
I give mig, kiære Herre, *Samsø*,
Og en Guldkrone af hver en Mø!
Vee da vorde hende, *Bengerd*!

2 |A:31|Og Kongen han svared *Bengerd* saa:
Lidt mindre, Frue! I bede maa,
Der er saamangen ærlig Mø,
Haver neppe det tørre Brød.
Vee da vorde hende, *Bengerd*!

3 “Min kiære Herre, saa lad det gaae!
Men Fruer Skarlagen ei bære maa,
Og det er min stærke Bøn dernæst,
I lade ei Bondesøn ride god Hest!”
Vee da vorde hende, *Bengerd*!

4 “Hvad Fruer kan evne at købe til sig,
Det maae de vel ogsaa slide for mig;
Kan Bondesøn Hest at føde formaae,
Ham umisundt er hans Abildgraa.”
Vee da vorde hende, *Bengerd*!

5 “Min kiære Herre, saa lad det gaae!
Men lad vore Lande med Lænker beslaae,
Saa uden at tolde, ud eller ind,
Der kommer Ingen, Mand eller Kvind!”
Vee da vorde hende, *Bengerd*!

6 “Hvor skulde vi faae saameget Jern,
For Land og for Vand at gjøre Værn?
Min kiære Dronning! I fare i Mag,
Eller I faaer i Danmark ingen god Dag.”
Vee da vorde hende, *Bengerd*!

7 “I *Ribe* vi tage vort Vinterlag,
Der Smedeværk alt er saa smal en Sag,
Der smede vi Lænker med Nøgel og Laas,
Om end det maa skorte paa Hjul og Plovaas.
Vee da vorde hende, *Bengerd*!

8 |A:32|De Bønder skal føre os Kul og Ved,
Og Borgerne skal betale vor Smed.
Min kiære Herre, I følge mit Raad!
Det er eder selv til Gavn og Baad’.”
Vee da vorde hende, *Bengerd*!

9 “Min Fader var Dankonning for mig,
 Han havde og Konge til Fader for sig,
 Og Føden de fik uden sligt Paafund,
 Og Borger og Bonde gik ei til Grund'.”
Vee da vorde hende, Bengerd!

10 “Min kiære Herre, tør Bonden meer ved³³
 End Vændredøre og Flagreled³⁴,
 Og hvad skal Bonden med meer i Bo
 Undtagen to Øxen og en Ko!”
Vee da vorde hende, Bengerd!

11 Dankonning han var saa meget træt,
 Han lagde sig ned at hvile ret,
 Det første da Søvn faldt ham paa,
 Hannem tykdes *Dagmar* for sig staae.
Vee da vorde hende, Bengerd.

12 “Den beske Blomme I tog i Favn,
 Som jeg eder spaaede, til lidet Gavn,
 Men drager i Leding I ud iaar,
 Ei *Bengerd* blive i Kongens Gaard!
Vee da vorde hende, Bengerd!

13 Om hendes Raad I vil agte paa,
 Det Barnet i Vuggen begræde maa;
 I tage hende med, mit Raad det er,
 Selv skal I kiende, det baader jer!”
Vee da vorde hende, Bengerd!

14 |A:33 Den Herre lader byde over alt sit Land,
 I Leding at fare hver tiende Mand,
 “Min kiære Frue! I er det værd,
 At I skal friste med os den Færd.”
Vee da vorde hende, Bengerd!

15 Den første Pil, der i Leding blev skudt,
 Af den blev Bengerds Hjerter brudt,
 Man hørte Ingen paa noget Sted
 For *Bengerd* sørged ei heller græd.
Vee da vorde hende, Bengerd!

16 Og nu ligger *Bengerd* i sorten Jord,
 Endnu haver Bonden Oxe i Gaard,
 Og nu ligger *Bengerd* i sorten Muld,
 Og Dannemænd er deres Konge huld.

Vee da vorde hende, Bengerd!

17 Og nu ligger *Bengerd* i evig Uro,
 Endnu haver Bonden baade Hest og Ko;
 Saa ilde hørt er Fru Bengers Navn,
 For hun var ikke paa Menigmands Gavn.
Vee da vorde hende, Bengerd!

33

tør ved ☉: behøver.

34

Dør og Led af Vidier.

Kong Valdemar Seier.

- 1 Der var en Konning i Dannemark,
Kong *Valdemar* rig og bold,
Og nok saa havde han Borg og Fæste,
Baade Land og Riger i Vold.
I ride ei!
- 2 Vel fem Kongeriger, dem aatte han,
Saa liden dog blev hans Evne,
|A:34Det voldte den sorte Grev *Henrik*,
Som neppe var værd at nævne.
I ride ei!
- 3 Alt som en Tyv tog han Kongen bort.
Hvo kan sig for Falskhed vare,
Og derved det blev udi otte Aar,
At Landene stode i Fare.
I ride ei!
- 4 Men der det led paa det niende Aar,
De Uger blev Kongen saa lange,
Sit Bud han da sender til Danmark hjem,
Beder løse saa ædel en Fange.
I ride ei!
- 5 Sit Bud sendte han til sit Fæderneland,
Sit Ord og til Sønnerne sine:
I giøre det til eders egen Pris,

I løse eders Fader af Pine!
I ride ei!

6 Og de rede dennem til Stævne og Thing,
Lod skrive de Breve saa vide,
De bade om Sølv og de bade om Guld,
At løse kiær Fader af Kvide.
I ride ei!

7 Sextusind Mark Sølv blev der veiet i Skaal,
Og hundrede Heste beladte,
Saa mindelig takked de hver den Mand,
Som gav og som laande dem Skatte.
I ride ei!

8 Tak have de Fruer og ædle Møer!
De var deres Herre saa hulde,
De spared for ham ei Kiæde og Ring,
Og ei deres Hovedgulde.
I ride ei!

9 |A:35 Saa glade var alle de Danske Hofmænd,
Deres Herre var løst af Kvide,
De kvad en Vise derom af ny,
Grev *Henrik* han bad dem at bide³⁵.
I ride ei!

10 I tøve endnu en liden Stund,
Det sinker jo ikke at bede,
Jeg haver fornylig en Tidende spurgt,
Den ville vi sammen oprede.
I ride ei!

11 Dankongen han stander i Fremmerstavn³⁶,
Og seer han sig om saa vide:
"I Danske Hofmænd, lægger Aarer om Bord!
I troe ikke paa hans Blide!"
I ride ei!

12 Kong *Valdemar* gaaer til Roers at staae,
Han styrer over stride Strømme:
"I Danske Hofmænd! giver Vand i Seil,
Og mærker ei paa hans Drømme!"
I ride ei!

13 Dandronning stander i Høieloft,

Hun seer sig om saa vide:
“Og hist seer jeg min ædle Drot,
For hvem al Landet bar Kvide!
I ride ei!

¹⁴ Og lever han noget, Kong *Valdemar*,
Da hevner han vist sin Skade,
Og det kommer over Grev *Henriks* Land
Til Sorrig og megen Vaade.”
I ride ei!

¹⁵ |A:36 Saa glade var alle de Danske Mænd,
Deres Konge var løst af Møde,
Som Englene var den Paaskedag,
Vor Herre stod op af Døde!
I ride ei!

35

bie.

36

Forstavn.

Kong Valdemar den Unge.

¹ *Leonore* Dronning i Barselsnød,
Leonore Dronning i Barselsnød
Sit unge Liv misted ved hastig Død,
Ak! Ak! Ak!
Sit unge Liv misted ved hastig Død!

² ||: Hun kom til Danmark fra Portugal, :||
Hun reiste op til Guds Frydesal.

³ ||: Hof holdt hendes Herre paa Kallundborg, :||
Han tænkte med Tiden at slukke den Sorg.

⁴ ||: En Sne var faldet en Maaned for Jul :||
Den tvang de vilde Dyr af deres Skjul.

⁵ ||: Dankongen han sagde om Morgenens flux, :||
Jagtklapperten sadler og Svedefux!

- 6 ||: Til *Refsnæs* red Kong *Valdemar* paa Jagt :||
At bede de Dyr var i hans Agt.
- 7 ||: Ham Klappere fulgde og Svende fem, :||
Baade Garn og Hunde havde de med dem.
- 8 ||: Fra *Griben* de klapped og gienned til, :||
Baade Ræv og Hare kom i det Spil.
- 9 ||: Men der de kom til *Ryldershøi*, :||
Sig reiste en Hind saa meget snøg³⁷.
- 10 |A:37|: Og *Eskild* han spændte sin Bue af Staal, :||
Han tænkte, den Hind skulde blive hans Maal.
- 11 ||: Frem sprang da Hinden for Kongens Been, :||
Og Pilen fløi efter og var ei seen.
- 12 ||: Ned faldt da Kongen af Hesten saa brat, :||
Og sagde med det Samme al Verden Godnat.
- 13 ||: Det spurgde hans Fader, Kong *Valdemar*, :||
Det haardeste Stød for ham det var.
- 14 ||: Hans Fingre de knaged, saa han dem vred, :||
Af Harme han Tænderne sammenbed.
- 15 ||: End mindes vi, sagde han, *Lyøjagt*, :||
Men her er faldet alt Rigets Magt.
- 16 ||: Som Stormen afslaaer det modne Korn, :||
Saa ligger nu *Danmarks* Haab og Horn.
- 17 ||: O Dannemark! om du din Skade forstod, :||
Da maatte du græde det klare Blod.
- 18 ||: Herefter paa *Refsnæs* skal stryge den Vind, :||
At ei sig kan bjerge der Raa eller Hind.
- 19 ||: Paa *Refsnæs*, hvor før groed' Eg og Bøg, :||
Herefter skal voxe kun Hundeløg.
- 20 For Skoven, som pranged paa Refsnæs tilforn,
For Skoven, som pranged paa Refsnæs tilforn,
Herefter man neppe skal finde en Torn,
Ak! Ak! Ak!

Herefter man neppe skal finde en Torn!

37

pæn.

|A:38

Kong Sverkes Tog.

- 1 Og det var ungen *Sverke* bold,
Gaaer for Dankonning at stande,
“Min ædle Herre! med godt Forlov
Jeg klager for eder min Vaande.
Thi føre de Riddere deres Skjolde, da græder saa Mangen!
- 2 Min Fader er slagen ihjel med Svig,
Og ringe saa er min Evne,
Dankonning, I laane mig eders Hofmænd,
At ærlig jeg mig kan hævne!”
- 3 Jeg vil dig laane af mine Hofmænd,
Baade *Sællandsfar* og *Jyde*,
Og laane dig alle de bedste Mænd,
Som kan baade hugge og skyde.
- 4 Ja, jeg vil laane dig *Engelbert*,
Og dertil Hr. Karl *Graa*,
Der er slet Ingen i Sverrigs Land,
Som ene for ham kan staae.
- 5 Jeg laane dig vil Ove *Dyre*
Med sit forgyldene Horn,
Han i Strid hugger ned for Fode
Som Bønder, de meie Korn.”
- 6 Det var om en hellig Søndag,
Der Messen var god at høre,
Ung *Sverke*, han rider til *Øresund*,
Og lader sit Folk overføre.
- 7 De lagde med deres Snekker fra Land,
Det var saa faur en Flaade,
Vel syvti Skibe der var og syv,

Foruden alle smaa Baade.

- 8 **|A:39** Ung *Sverke* stander i Fremmerstavn,
Og seer sig ud i Sunde:
“Gud lade os enten vinde Seir
Eller synke her ned til Bunde!”
- 9 Saa kasted de deres Anker
Alt paa den hvide Sand,
Og det var unge Kong *Sverke*,
Han tren der først i Land.
- 10 Foran drog unge Hr. *Engelbert*,
Og saa kom Hr. Karl *Graa*
Og saa kom unge Kong *Sverke* selv,
Hans Fane var gul og blaa.
- 11 Det meldte han, ungen *Engelbert*,
Og saa tog han opaa:
Hr. *Sverke*, I sende vor Fiende Bud!
I lade ham Feidebrev faae!
- 12 Og bort da red den raske Smaadrenge,
Der skinned ham Guld paa Hænde,
Der kunde hverken Høg eller Hund
Ham følge den Dag tilende.
- 13 Og det da meldte den liden Smaadrenge,
Han var saa kræng³⁸ i Tale:
Jeg bærer min Herres, Kong *Sverkes* Bud,
Han vil eder bie paa Vale³⁹.
- 14 “Huru⁴⁰ tør han, den uselig Dreng,
Saa byde mig Eggen hin hvide!
Hans Fader stod mig ei uden eet Hug,
Han kunde med mig ei stride.”
- 15 **|A:40** Og det da var den liden Smaadrenge,
Han sprang paa Ganger høi,
Ei til at fæste Øie paa,
Han red, som Fuglen fløi.
- 16 “Hil sidde I, *Sverke*, kiær Herre min!
Om I haver Kæmper fromme,
I sadle da op og haste frem,
Eders Fiender de monne nu komme.”

- 17 Saa droge de frem ad Bjerg og Lid
Til *Lena*, som det mon falde,
Der lagde de af deres Kaaber blaa,
I Brynie fore de Alle.
- 18 Frem da red de *Danske* Hofmænd,
De var saa vel tilmode,
De sloge ned *Vestergyllands* Mænd,
Hvor de kom frem, for Fode.
- 19 Konning *Sverke* hug, og *Sverting* bed,
Det gjordes saa varmt om Hænde,
Det var saa grusommelig en Strid,
Hvor Fader ei Sønnen kiendte.
- 20 Konning *Sverke* hug, og *Sverting* bed,
Saa Hjelmene gjordes røde,
Det var stor Ynk at see derpaa,
Hvor Søn slog Fader tildøde!
- 21 Og det var Sverrigs Høvding saa brad,
Hug fast med Sværd det bolde,
Ei havde Kong *Sverke* andet Kaar
End bøde for sig med Skjolde.
- 22 “Nu haver jeg standet dig femten Hug,
Vel flere og ikke færre,
Du stande mig et for alle dem,
Og for din Høvdings-Ære!”
- 23 **A:41** Og det var Kong *Sverke*, den unge Helt,
Han da ikke længe hødte⁴¹,
Men Sverrigs Høvding han flakde midtad,
Saa Sværdet paa Sadelknap stødte.
- 24 De Svenske var To og Tre mod Een,
Mod Strøm er det hardt at svømme,
De Danske de stod saa mandelig bi,
Vilde ei fra *Sverke* rømme.
- 25 Imellem de Bjerge i dyben Dal,
Der skreg baade Ugle og Ørn,
Saamangen en Enke derover græd,
Og flere faderløse Børn.
- 26 Imellem de Bjerge i dyben Dal,

Der skreg baade Ugle og Ravn,
Derfor græder mangen smuk Fæstemø,
Haver mist sin Fæstemand.

27 De Fruer mon stande i Høieloft
Og vente paa Husbondens Komme,
Men Hestene vende saa blodige hjem,
Og Sadlerne, de ere tomme.

28 Kong *Sverke*, han vinked med Haand over Val:
"Det Blodbad nu være tilende!
Ei flygtende Mand taber altid sit Mod,
Han tør sig engang vel omvende.

29 Mine Frænder, de faldt, mine Maage⁴² ogsaa,
Det gjør mig stor Hjertens Vaande
Men lever Kong *Sverke* end Aar og Dag,
Da kommer han atter til Lande.

30 |A:42Om tabt er end her og vundet hist,
Der sørges paa begge Sider,
Og vel troer jeg Dankonning god,
Til hannem jeg flux henrider.

31 Og før skal jeg lade mit unge Liv,
Og før skal min Aand jeg opgive,
Før jeg skal kaste mit kongeligt Navn,
Mine Fiender det overgive."

32 Det indbyrdes Nid og hemmeligt Nag
Fordærvsens Rod monne være,
En Moder til Kiv, til Tvist og Strid,
Som tager baade Liv og Ære.
Thi føre de Riddere deres Skjolde, da græder saa Mangen!

38

smidig.

39

Valpladsen.

40

hvorlunde.

41

truede.

42

Erik Glippings Død.

- ¹ Der er Saamange i *Dannemark*
Som alle vil Herrer være,
Og de ride dennem til *Riberby*,
Og lade sig Klæder skiære.
Og nu staaer Landet udi Vaade.
- ² De lode sig Klæder i Ribe sye,
Graamunkenes fuldlige
Det gjorde de ikke for anden Sag,
End de vilde Kongen svige.
Og nu staaer Landet udi Vaade.
- ³ De lured tidlig, de lured seent,
De lured paa ham alle Tide,
Og allermest i den bange Stund,
Han monne til *Finderup* ride.
Og nu staaer Landet udi Vaade.
- ⁴ |A:43| Det voldte hun alt, Fru *Ingeborg*,
Stig Marskes Viv hin pryde⁴³,
Hun lagde med *Ranild* op det Raad,
Kong *Erik* det maatte fortryde.
Og nu staaer Landet udi Vaade.
- ⁵ Ung *Ranild*, han var hendes Søstersøn,
Han tjende Kong *Erik* saa ilde,
Han sagde for ham om Hjort og Hind,
Hvor de løb i Skoven saa vilde.
Og nu staaer Landet udi Vaade.
- ⁶ “Og jeg vil vise eder Hjort og Hind,
De flokkevis spille i Lunde,
Min Herre, for Lyst og Tidsfordriv,
I ride med Rakke⁴⁴ og Mynde!”
Og nu staaer Landet udi Vaade.
- ⁷ De hidsed' Hjort, og de hidsed' Hind,
Og rasken Raa med Styrke,
De jagede dem den Dag saa lang,
Til Nat faldt paa med Mørke.

Og nu staaer Landet udi Vaade.

8 Det meldte da Kong *Erik* brat,
Han hued til saa ilde:
Nu hjelpe Gud og Sanct Giertrud!
Vi ere paa Stier vilde.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

9 Alt som han stod og saae sig om
Imellem Buske tykke,
Et lidet Huus da blev han var,
Med Ild og Lys af Glugge⁴⁵.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

10 |A:44| Kong *Erik* gik sig i Huset ind,
Han vilde der Lykken friste,
Og han fandt der saa væn en Mø,
Som man vilde Øine paa fæste.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

11 Han slog om hende med List sin Arm,
Saa blidelig monne han smile:
“Og hør I det, min skønne Jomfru,
Her lyster mig helst at hvile.”
Og nu staaer Landet udi Vaade.

12 Det svared igien den faure Mø,
Saa hjertelig da hun loe,
“Forsvar I først, min ædle Drot,
Fru *Ingeborgs* Ære og Tro!
Og nu staaer Landet udi Vaade.

13 I svare og for hver deilig Mø,
Med faure Ord bedaaret,
I har ved Ære og Rygte skildt!
Det brister, som længe har baaret.”
Og nu staaer Landet udi Vaade.

14 “Veed I saa meget, min skønne Jomfru,
Da vide I sikkerlig mere,
I sige, hvorlænge jeg leve skal!
Jeg byder eder Guld og Ære.”
Og nu staaer Landet udi Vaade.

15 Det svared da den skønne Jomfru,
Hun talde ei meget længer:

Saamen, det er kun en liden Krog,
Som eders Sværd paa hænger.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

16 |A:45| Og vil I vide paa Dage Tal,
I tælle da paa eders Belte!
Og seer I de Munkekapper graa,
De skjule fuldraske Helte.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

17 Kong *Erik* griber derad saa fast,
Hvor sig den Jomfru vender,
Men alt som Røgen, den gaaer for Vind,
Hun smutter ud af hans Hænder.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

18 Saalænge den Jomfru hos ham stod,
Han var i saa lys en Stue,
Saasnart hun ham af Syne svandt,
Han stod mellem Riis paa Tue.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

19 Kong *Erik* spurgde hos *Ranild* Raad,
Han vilde ei bedre svare:
I bede, min Herre, i *Finderup*,
Til Maanen staaer op hin klare!
Og nu staaer Landet udi Vaade.

20 Saa red de dem til *Finderup* By,
Saa løber Mus i Fælde,
Og der var slukt baade Ild og Lys,
Det var saa seent i Kvælde.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

21 Der i en Lade de stalded ind,
Kong *Erik* var mod i Huen,
Han sagde: *Ranild*, stæng til den Port
Med hvad som bedst mon due!
Og nu staaer Landet udi Vaade.

22 |A:46| Luk du den Ladedør til med Stang!
Min Fred vil jeg dig befale,
Du tænke paa unge Hr. Marsk *Stig*,
Du tænke alt paa hans Tale!
Og nu staaer Landet udi Vaade.

23 “Marsk *Stig*, min Svoger, er brad til Sinds,
Og underlig i sin Tale,
Saamen, min Herre, jeg tænker vist,
Han sidder nu paa sin Svale.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

24 Saa Viben vil væрге den hele Mark,
Med Vingerne oppe og nede,
Og kan dog ei væрге den Tuelil,
Hvor hun mon bygge sin Rede.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

25 Jeg satte for Porten Pind og Stang,
Og dertil Bjelken hin tykke,
Den Mand er ikke af Kvinde født,
Som kan den med Magt oprykke.”
Og nu staaer Landet udi Vaade.

26 Det var saa magelig Pind og Stang,
Han satte for Dør tillige,
Det var ikke uden to Halmestraae,
Det kan jeg for Sanding sige.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

27 Det var ikke anden Bjelke tyk,
Hvormed han Døren fæste⁴⁶
End som en Halmneg blød og let,
At falde, som Vinden blæste.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

28 |A:47| Saa kom de ridende i den Gaard,
De Kæmper i Munke-Kappe,
De vidste det grandt, hvor Kongen laae,
Var til Udaad fuldrappe.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

29 De stødte paa Døren foruden Skiemt,
De stødte med Glavind og Spjude:
“I stande nu op, Kong *Erik* brat
Og tale med os herude!”
Og nu staaer Landet udi Vaade.

30 Ung *Ranild*, han tog Svaret saa,
Han var saa snild i Sinde:
I tør det ingenlunde troe,
Kong *Erik*, han er herinde!

Og nu staaer Landet udi Vaade.

31 Han dækked fast sin Herre til
Med Hø og Straa tillige,
Grangivelig han peged paa
Hvad ei han vilde sige.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

32 Saa fast hug han i Vind og Veir,
Og saa i haarde Balke,
Han værgede sin Herre kiær
Med Flid, som andre Skalke.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

33 De stak alt efter hans Hjerter mest,
Fra Brystet og saa fra Bagen,
Med sexten og fyrretive Saar
Saa ynkelig blev han slagen.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

34 |A:48 Det skedte om en Cecilie-Nat,
Saa hellige vare de Tide,
Den Herre blev slagen, Fru *Ingeborg*
Hun fik dog ei Bod for sin Kvide.
Og nu staaer Landet udi Vaade.

43

prude.

44

Smaahunde.

45

Kikhuller.

46

fæstede.

Marsk Stig.

1 De var vel syv og syvsindsti,
De mødtes paa den Hede,
“Og hvor skal vi nu finde paa Raad,
Vi sloge den Herre til Døde?
Mens vi ere drevne fra Danmark.

- 2 Nu lader os ride til *Skanderborg*,
Den Danske Dronning at giæste,
Og høre hvordan hun kvæder end,
Før udenlands Lykken vi friste!
Mens vi ere drevne fra Danmark.
- 3 Hun pleied at spotte og giøre Spee,
Det har hun vel nu forgiættet,
Nu Ildløs kom der i Spotterens Huus,
Nu seer hun, hvad hun har udrettet.”
Mens vi ere drevne fra Danmark.
- 4 Marsk *Stig* han sætter sig paa sin Hest,
Al Fare han agter saa ringe,
Og saa rider han til *Skanderborg*,
Han lader sin Ganger springe.
Mens vi ere drevne fra Danmark.
- 5 Det var den Danske Dronning bold,
Hun saae sig ud over Vange:
A:49 “Hist kommer den unge Hr. Marsk *Stig*,
Med jernklædte Hofmænd mange.
Mens vi ere drevne fra Danmark.
- 6 Selvgjorte Konning! velkommen her!
Vel haver du tjent i Gaarde,
Og lever Kong *Erik*, min ædle Søn,
Du faaer vel din Løn ad Aare.”
Mens vi ere drevne fra Danmark.
- 7 “At selvgjort Konning er ikke jeg,
Maa Enkedronningen vide,
Mens I haver Drosten Hr *Loumand*,
I lidet for Kongen mon kvide.”
Mens vi ere drevne fra Danmark.
- 8 “Nu Skam faae alle de Hænder,
Som gave min Herre Saar!
Og Skam faae alle de Munde,
Som sige mig Lasten paa!”
Mens vi ere drevne fra Danmark.
- 9 Det meldte Kong *Erik Eriksøn*,
Saa lille som han mon være:
Forvist skal du af Danmark flye,
Om Kronen jeg skal bære.

Mens vi ere drevne fra Danmark.

10 “Og skal jeg ud af Landet flye,
Og ligge paa Bølger kolde,
Saa mangen Enke da gjør mit Sværd,
Og allermest af de bolde.
Mens vi ere drevne fra Danmark.

11 Og skal jeg bygge i Skov og Skjul,
I maae ikke andet vente,
A:50 End at til Midsommersdag og Jul
Jeg kræver i Danmark Rente.”
Mens vi ere drevne fra Danmark.

12 Saa red han hjem fra *Skanderborg*,
Saa stolt og fri i Sinde,
Saa red han hjem til *Møllerup*,
Fru *Ingeborg* at finde.
Mens vi ere drevne fra Danmark.

13 Og det var unge Hr. Marsk *Stig*,
Tog *Ingeborg* i sine Arme:
“Nu ligger han fældet i sit Blod,
Som dig gjorde Spot og Harme.
Mens vi ere drevne fra Danmark.

14 Og vilde du heller en Slegfredviv
Nu være med Kongen herinde,
End følge af Landet en fredløs Mand
Og være en ærlig Kvinde?”
Mens vi ere drevne fra Danmark.

15 “Jeg vil ikke bære det Hadingsnavn⁴⁷
Kunde jeg end Dronning blive,
Thi have I Tak, min Herre bold,
I tog den Udyd af Live!
Mens vi ere drevne fra Danmark.

16 Vi Grever og Riddere har til Slægt,
De fleste udaf de Fromme,
Ei frygte I saa det Kongebarn,
For hannem af Land at rømme!
Mens vi ere drevne fra Danmark.

17 I lade opbygge et Hus paa *Hjelm*,
I lade det bygge saa fast,

|A:51| At ei I tør ræddes for Pil og Skud,
Ei heller for Blidekast⁴⁸!
Mens vi ere drevne fra Danmark.

18 Nu haver jeg baaret min Sorg i Løn
I Vintere ni og ei færre,
Mit Hjerte det er nu sønderknust,
I have Godnat, min Herre!”
Mens vi ere drevne fra Danmark.

19 Marsk *Stig* lod bygge et Huus paa *Hjelm*,
Med Mure og høie Tinde,
Der lagde sig for baade Tydsk og Dansk,
De kunde det dog ikke vinde.
Mens vi ere drevne fra Danmark.

20 Den Bonde han ganger paa Marken ud,
Og saaer han der sit Korn:
“Nu hjælpe os Gud i Himmerig,
For nu haver *Hjelme* faaet Horn!
Mens vi ere drevne fra Danmark.

21 Gud naade os arme Bønder graa,
At *Glipping*, han skulde regiere!
Om han til Verden var aldrig født,
Da havde det gaaet os bedre.
Mens vi ere drevne fra Danmark.

22 De store Ege, i Skoven staae,
Naar de i Stormene falde
De slaae da ned baade Hassel og Birk,
Og andre smaa Ymper med alle.”
Mens vi ere drevne fra Danmark.

47

Øgenavn.

48

Stenkast fra Blider.

|A:52|

Den Danske Prindsesse i Sverrig.

- 1 En Rosens-Blomme min Herre har fæst,
Hende følge til Sverrig den Herre *Krist!*
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 2 Det svared dertil den Ridder blid:
Min Herre lade hente den Jomfru hid!
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 3 De vunde da Seil i forgyldene Raa,
De seiled til Danmark i Uger to.
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 4 De kasted deres Anker paa hvide Sand,
De Svenske Fruer tren der iland.
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 5 Og midt udi den Borgegaard
De Fruer sig svøbde i Sobel og Maar.
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 6 Og der axled de deres Skarlagenskind,
Saa ginge de dem for Dankonning ind.
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 7 “Hil sidde, Dankonning, I over Bord!
Nu Kongen af Sverrig har sendt eder Ord.
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 8 Han sender eder Ord og Hilsen til,
Eders Datter til Brud han have vil.”
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 9 Det meldte Dankonning brat dertil:
Det er ikke nok med “have vil.”
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 10 Saameget kun giælder for mig hans Ord,
Som Tærningen rinder paa Tavlebord.
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 11 **A:53** Det første Guldtavl paa Bordet randt,
Da Sverrigs Konning den Jomfru vandt.
Det hjælper saa lidet at kvide.
- 12 Og der blev Silke paa Jorden bredt,
Da Jomfruen blev til Stranden ledt.

Det hjælper saa lidet at kvide.

13 De kasted deres Anker paa Svenske Sand,
Den Danske Prindsesse tren først i Land.
Det hjælper saa lidet at kvide.

14 Det meldte da Kongen, som han stod:
I være velkommen, Jomfru god!
Det hjælper saa lidet at kvide.

15 Saa ledte de prægtige Heste frem,
Af Sølv og Guld var der Nok paa dem.
Det hjælper saa lidet at kvide.

16 “Skøn Jomfru! I skulle ei længer gaae,
I sætte eder op og hvile derpaa!”
Det hjælper saa lidet at kvide.

17 “Og var i min Faders Land jeg end,
Da havde jeg Karm og Kiøresvend;
Det hjælper saa lidet at kvide.

18 Naar Ridderne ride til Herredag,
Da age de Fruer derhen i Mag.”
Det hjælper saa lidet at kvide.

19 Det svared de *Svenske* Fruer brat:
De *Jydske* Sæder I sige Godnat!
Det hjælper saa lidet at kvide.

20 Med Sadel af Sølv og Mile af Guld
Den Svenske Jomfru er saa frydefuld.
Det hjælper saa lidet at kvide.

21 |A:54 Det haver hos os været gammel Sæd,
Saalænge vi leve, vi blive derved.
Det hjælper saa lidet at kvide.

22 Vore Skjoldmøer bare for sig den Pris,
De rede i Krig paa Herreviis.
Det hjælper saa lidet at kvide.

23 Naar *Danske* og *Svenske* faae *Tydskens* Sæd,
Det spinde de slet ikke Silke ved.”
Det hjælper saa lidet at kvide.

24 Det var stor Lyst og Gammen god,

Der de kom sammen, de Ædlinge to.
Det hjælper saa lidet at kvide.

25 Og Kongen han tog sin Kiærest i Arm:
“Skjøn Jomfru! I leve hos mig uden Harm!”
Det hjælper saa lidet at kvide.

26 De leved tilsammen saamangen god Dag,
Med Tugt og Ære i Ro og Mag.
Det hjælper saa lidet at kvide.

Den Svenske Prindsesse i Danmark.

1 Det var den Svenske Dronning prud,
Hun tog sin Datter i Lære:
“Naar du bliver Dronning i Dannemark,
Lad Bonden ei over dig kære⁴⁹!
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

2 |A:55 Den arme Bonde i Kjortel graa
Lad ei for dig beskattes!
End lyster dig Sølv og røde Guld,
Du faaer vel hvad dig fattes.
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

3 Saa haver jeg været i femten Aar
I din Faders Land med Ære,
Der er hverken Fattig eller Rig,
Som har over mig at kære.”
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

4 Og det var Jomfru *Ingeborg*,
Hun svared med stor Snilde:
Om Bonde og Borger jeg var haard,
Da klædte det mig kun ilde.
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

5 Og de vunde op deres Silkeseil,
Gud undte dem Bør hin blide,
De seilede dem til Dannemark
I mindre end Maanedes Tide.
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

6 De strøge Seil paa den hvide Sand,
Og kasted deres Anker,
Den unge Kong *Erik* ved den Strand
Han kastede sin Ganger.
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

7 “Velkommen hid, Jomfru *Ingeborg*!
I er min Hjertenskiære,
Jeg gjør det saa gierne, ihvad det er,
Saa I vil først begiære.”
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

8 |A:56 Den første Bøn, jeg beder eder om,
I unde mig den saa gierne!
I give med andre Fanger løs
Marsk *Stigs* Smaadøttre af Jerne!
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

9 En anden Bøn I bede mig om,
Allerkiæreste Fæstemø!
Stigs-Døttrene giver jeg ikke løs,
De skulle i Taarnet døe.
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

10 Og det var Jomfru *Ingeborg*,
Hun blev i Huen saa mod⁵⁰,
“I ærlige Mænd, som førde mig hid,
I føre mig hjem paa Fod!”
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

11 “I vende eder, Jomfru *Ingeborg*,
Lad saadant mig aldrig høre!
Aldrig I beder mig om den Ting,
Jeg gierne jo vil den gjøre.”
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

12 Dankonning han taler til sin Drost:
I lade de Fanger udtage!
Stigs-Døttrene lade I ogsaa løs
Til heden af Land at drage!
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

13 Det var stolt Jomfru *Ingeborg*,
Vilde ei paa Danske Jord træde,
Før hun de Fanger fik løst af Jern,
Og saae dem for sig tilstæde.

I bede for dennem, som Kronen skal bære!

- 14 |A:57 Saa dydelig var Jomfru *Ingeborg*,
Hende prisede Mand og Kvinde,
De takkede Gud saa mangefold,
At hun blev Dronning herinde.
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

- 15 Der var stor Glæde i Frue-Kor,
De Nonner læste og sjunge,
Der var end mere i Kongens Gaard,
Der leged' den *Danske Tunge*!
I bede for dennem, som Kronen skal bære!

49

klage.

50

sørgmodig.

Marsk Stigs Døttre.

- 1 Marsk Stig han haver sig Døttre to,
Saa tung en Skæbne monne de faae.
Og de fore vide om Verden.
- 2 Den Ældste hun tog den Yngste ved Hand,
Saa ginge de dem til *Sverrigs* Land.
Og de fore vide om Verden.
- 3 Kong Børge han kom fra Stævne hjem,
Stigs-Døttrene ginge for ham frem.
Og de fore vide om Verden.
- 4 “Af hvad for Slags Kvindfolk mon I er,
Og hvi stander I saa silde her?”
Og de fore vide om Verden.
- 5 “*Marsk Stig* han var vor Fader from,
Og eders Gunst, den bede vi om.”
Og de fore vide om Verden.
- 6 |A:58 “I skynde eder snarlig af min Gaard!

Eders Fader vog min kiære Morbro'r.”
Og de fore vide om Verden.

7 “Vi var ikke Skyld i Kong *Eriks* Død,
Vi lede saa smaalig om vort Brød.”
Og de fore vide om Verden.

8 Den Ældste hun tog den Yngste ved Hand,
Saa ginge de dem til *Norges* Land.
Og de fore vide om Verden.

9 Kong *Erik*, han kom fra Thinge hjem,
Stigs-Døttrene ginge for ham frem.
Og de fore vide om Verden.

10 “Af hvad for Slags Kvindfolk mon I er,
Og hvad haver I at gjøre her?”
Og de fore vide om Verden.

11 “*Marsk Stig* han var vor Fader from,
Og eders Gunst, den bede vi om.”
Og de fore vide om Verden.

12 “Ja, kan I brygge og bage vel,
Og ellers gjøre for Piger Skiel!”
Og de fore vide om Verden.

13 “At brygge og bage har ei vi lært,
Det tykdes vor Moder, var lidet værdt.
Og de fore vide om Verden.

14 Men vi kan væve saa vel i Rør,
Som Dronningen selv og alle hendes Møer.
Og de fore vide om Verden.

15 Vi Guld kan spinde og væve i Lad,
Dog aldrig bliver vort Hjerte glad.
Og de fore vide om Verden.

16 |A:59| Siden Fader og Moder faldt os fraa,
Da er vor Kaabe baade pjaltet og graa.”
Og de fore vide om Verden.

17 Kong *Erik* han meldte et Ord med Skiel:
“Eders Fader kiendte jeg saare vel;
Og de fore vide om Verden.

- 18 Med Haand og Mund det var en Mand,
Saa god som findes i noget Land.”
Og de fore vide om Verden.
- 19 Kong *Erik* slog over dem Skarlagenskind,
Saa fulgde han dem i Fruerbur ind.
Og de fore vide om Verden.
- 20 Han bad dem hverken sørg' eller græd',
Han vilde dem være i Faders Sted.
Og de fore vide om Verden.
- 21 Saa snildelig lode de Væven gaae,
Den Ældste hun rendte, den Yngste slog paa.
Og de fore vide om Verden.
- 22 Saa vævede de i den første List
Den hellige Jomfru og Jesum Christ.
Og de fore vide om Verden.
- 23 Saa vævede de i det andet Rør
Norgelands Dronning og alle hendes Møer.
Og de fore vide om Verden.
- 24 De væved Hjort og de væved Hind,
De væved dem selv med blegen Kind.
Og de fore vide om Verden.
- 25 Tilsidst de vov⁵¹ med Snilde stor
Hele Guds hellige Englekor.
Og de fore vide om Verden.
- 26 |A:60| Den ældste Syster blev syg og laae,
Den yngste gik hende til og fra.
Og de fore vide om Verden.
- 27 Den Ældste døde i Hu saa mod;
Den Yngste fik for sin Vaande Bod.
Og de fore vide om Verden.
- 28 For hende gav Kongen sin yngste Søn,
Hun var hannem værd, den Jomfru skøn.
Der hun havde faret vide om Verden.

vævede.

Niels Ebbeson.

- ¹ Greven han samler alle sine Mænd,
Hannem fulgde saa fager en Skare,
Bannere tyve og otte dertil,
Hvo turde vel mod hannem fare!
- ² Foruden Riddere og fribaarne Mænd,
Vare attentusinde Skytter,
For Bønder og Bomænd i Nørre-Jylland
At stande imod ikke nytter.
- ³ Og Greven han sendte *Niels Ebbeson* Bud,
At han skulde til hannem ride,
Han sagde ham Fred og Fællighed⁵² til,
Han gav ham det tryggeste Leide.
- ⁴ Og Greven han rakte Niels Ebbeson Haand,
Og dermed de talede sammen,
Saa lidet da var der Skiemt iblandt,
Og end meget mindre Gammen.
- ⁵ |A:61“Og hør nu, kiære *Niels Ebbeson*,
Velkommen saa skal du være,
Men hure⁵³ staaer Huen i Nørre-Jylland,
Kan Tidende du mig bære?”
- ⁶ “Fuldgodt staaer Huen i Nørre-Jylland,
Jeg siger det paa godt Leide,
Derom saa spørger hver Mand fuldtrøst:
Kommer I med Fred eller Feide?
- ⁷ End haver jeg og i Nørre-Jylland
Baade Frænder og rige Mave⁵⁴,
Til Tjeneste ere de Eder beredt,
Som I den af dem vil have.”
- ⁸ “*Niels Ebbeson!* du est en konstig Mand,
Dine Tanker gange saa vide,
Og kanst du ei komme den rette Vei frem,
Omkring saa vedst du at ride.

- 9 Men høre du, Hr. *Niels Ebbeson!*
Vil du mit Ærende ride,
Hvormange Svende har du med dig,
Som du tør vel paa lide?”
- 10 “Alt haver jeg tredive Svende med mig,
Saadanne som de nu ere,
Og ingen Forskiel jeg gjør paa dem,
De alle mig er lige kiære.”
- 11 “Og har du kun tredive Karle med dig,
Du holder idag til Maade,
Igaar holdt du i Hr. *Bugges* Gaard
Med hundrede Heste i Plade.”
- 12 |A:62 *Niels Ebbeson* var en Mand saa brad,
Han ræddes ei for at svare:
Og siger det enten Ridder eller Svend,
Med Løgn saa monne han fare.
- 13 “Og hør du, kiære *Niels Ebbeson!*
Derom vil ikke vi trættes,
Du ride nu til Hr. *Bugge*, din Ven,
Og spørge, om vi skal sættes⁵⁵?
- 14 Hr. *Bugge* han haver mig længe undsagt,
Og saa den unge Povel *Glob*,
Hr. *Anders Frost* er eet med dem,
Og fremmerst i eders Hob.
- 15 Du haver med dig Hr. *Eske Frost*
Og saa hans Brødre tvende,
De alle af min Tjeneste drog
Foruden mit Ja og Minde.
- 16 Jeg haver end flere til Villie gjort,
Dog de mig nu ei kiende,
I lyde alt paa Hr. *Bugges* Raad,
Seer til, hvor det vil ende!”
- 17 “Hr. *Bugges* Raad veed jeg ikke af,
Hvad han vil lad' eller gjøre,
Anders Frost har været eders Tjener tro,
I skulle ikke andet spørge.
- 18 Hr. *Anders Frost*, den duelig Mand,

Forsvarer saa vel sin Ære,
Vilde han af eder Orlov faae,
Hvi vilde I hannem det værge?

19 |A:63| Det er saa Skik i *Dannemark*,
Har været fra gamle Dage,
At har en Svend dertil Attraa,
Da maa han Orlov tage.

20 For her er Ingen tilsammen viet,
Som Munken og hans Kappe,
Men Hofmand rider og Hofmand bi'r,
Hvor han kan tjene til Takke.”

21 “Og hør du, Hr. *Niels Ebbeson!*
Du snakker mig alt for længe,
Enten skal du af *Danmark* flye,
Eller jeg skal lade dig hænge.

22 Fredhellig est du hidkommet til mig,
Fredhellig maa du bortride,
Men var det ikke for Ord og Tro,
Du skulde faae andet at vide.”

23 “Et fyrsteligt Leide I selv mig gav,
Om jeg det ellers maa nyde;
Men har I, Grev *Geert*, noget Ondt i Hu,
Det kan eder selv fortryde.

24 I Tyve kan hænge i Galgen høit,
Baade for Ravn og for Ørn,
Men lettelig ei af *Dannemark*
Jeg rømmer fra Hustru og Børn.

25 Og skal jeg rømme mit Fæderneland,
Fra Hustru og Børnene smaa,
Fuldlidet skal I rose deraf,
At I mig nogentid saae.”

26 |A:64| “Du ride nu bort, *Niels Ebbeson!*
Ei mere vil jeg nu høre,
Ellers jeg bryder din Brynje paa dig,
Som jeg tør fuldvel gjøre.”

27 “Aldrig saae Nogen mig end saa ræd,
Jeg turde jo fuldvel skiælve,

Hør mig, Grev *Geert*! I see vel til,
Og mandelig vogt eder selve!”

28 “Du snakker mig meget til Meen imod,
Ei vil jeg mig dog overile,
Imorgen er du fredhellig for mig,
Til Solen ganger til Hvile.

29 Den Dag idag, og den anden til Kvæld,
Din Lykke, den maa du friste,
Men er jeg en ægte Grevesøn,
Derefter jeg brat dig mon giæste.”

30 Bort red da Hr. *Niels Ebbeson*,
Slog op med hviden Hand:
“Grev *Geert*, I drages til Minde vel,
Jeg kommer igjen forsand!”

31 Saa red han bort med snaren Færd,
Kom hiem udi sin Gaard,
Han klagede sig for sin væne Hustru,
Spurgde hende om bedste Raad.

32 “Hvad Raad kan jeg optænke vel,
Jeg er en blysom Kvinde,
De værste Raad, de tjene nu bedst,
Kunde I dem ellers paafinde.

33 |A:65| I give eders Heste nyt Beslag,
I sende dem brat til Smede,
Og alle de Hager, dem vende I ind,
Saa hittes i Spor ikke Rede!

34 Alle de Hager, dem vende I ind,
Saa Sporet er ikke at kiende!
I sige det aldrig til nogen Mand,
I lærde det af en Kvinde!”

35 “Nu æde og drikke hver Dannesvend,
Og rappest gaaer Alt med Glæden,
Og naar saa Natten forgangen er,
Da faaer vi en Dag isteden.

36 Det er ikke Dag, før Sol staaer op,
Men da faaer vi Tidender nye,
Hvilken Svend sin Herre er tro og huld,

Han maa ikke fra hannem flye.”

37 De Hofmænd svore saa dyr en Ed,
De vilde deres Liv opsætte⁵⁶,
Og ride med hannem saa dristelig frem,
Hvor han vilde yppe en Trætte.

38 Saa rede de dem til *Fruerlund*,
Der bunde de deres Heste,
Saa ginge de dem til *Randers By*
Den kullede Greve at giæste.

39 Og det var Hr. *Niels Ebbeson*,
Han kom til Randers-Bro,
“Den Svend, som ikke vil følge med,
Han tage sig Orlov nu!”

40 |A:66 Frem da traadte liden *Svend Trøst*,
Ham troede han allerbedst:
“Min Herre! I give mig Orlov nu
Og dertil Sadel og Hest!”

41 Som han begiæred, han Orlov fik,
Og dertil Sadel og Hest,
Den samme Dag, før Aften kom,
Han tjende sin Herre bedst.

42 *Niels Ebbeson* selv til Dørren gik,
Som han fik da isinde,
Han stødte derpaa med skarpen Spyd,
Som Greven selv var inde.

43 Grev *Geert* han ud af Vindvet saae,
Han saae de blanke Spjude:
Saa usel jeg til *Dannemark* kom,
Niels Ebbeson holder herude.

44 De stødte paa Dørren med Skjold og Spyd,
De Nagler sprang alle istykker,
“Du kullede Greve! og est du her,
En Skaal vi dig nu tildrikker.”

45 “Du sætte dig ned, *Niels Ebbeson*!
Vi ville os vel forlige,
Sende vi efter Hertug *Henrik*,
Og Hr. Claus *Krummedige*!”

- 46 “Ikke da sagde du saa igaar,
Alt ud ved Randers Strande,
Da vilde du enten have mig hængt,
Eller jeg skulde rømme af Lande.”
- 47 |A:67Og det da meldte den sorte Svend,
For han var ei af de Hvide:
Vi lade nu fare den lange Snak,
Vi lade nu Sværdet bide!
- 48 Saa tog de den haarde Vovehals,
Tog Hold i hans gule Lok,
Saa hugged de ham Hovedet fra
Alt over den Sengestok.
- 49 Grev *Geert* han var nu slagen ihjel,
Og da slog de paa Tromme,
Og det var Hr. *Niels Ebbeson*,
Han maatte af Byen rømme.
- 50 Han hastet flux af Byen ud,
Ad Gade og ad Gyde,
Der mødte ham Hr. *Ove Hals*,
Han vilde ham det forbyde.
- 51 “Og hør du det, Hr. *Ove Hals*!
Du gjøre mig ingen Skade!
Du est min Svoger huld og tro,
Du maa os fare lade.”
- 52 “Fuldvel veed jeg vort Svogerskab,
Saa nær som det mon være,
Men du har slaget min Herre ihjel,
Jeg tænker kun paa min Ære.”
- 53 Da bræged' Faar, da kiækked' Gaas,
Og Hanen goel paa Halde,
Hr. *Ove Hals* blev Veien trang,
Ad de *Holster* monne han kalde.
- 54 |A:68Saa drog de ud deres gode Sværd,
Niels Ebbeson vilde ei vige,
Hr. *Ove Hals* han hugged ned,
Saa han laae der tillige.
- 55 *Niels Ebbeson* kom til Randers Bro,

Der vankede Hug saa drue⁵⁷,
Og der fandt han den liden *Svend Trøst*,
Hans Orlov den var nu ude.

⁵⁶ *Niels Ebbeson* gik over Randers Bro,
De *Holster* efter ham hastede,
Imellem sprang den liden *Svend Trøst*,
Og Broen med List afkasted.

⁵⁷ Tak have *Niels Ebbesøns* Systemersøn!
Han viste, han var af Arten,
Han kasted i Fjord de Fjelle saa brat,
Han standsede de *Holster* i Farten.

⁵⁸ En Kiælling giæstede *Niels Ebbeson*,
Hun havde ikke uden to Leve⁵⁸,
Det ene gav hun *Niels Ebbeson*,
For han slog den kullede Greve.

⁵⁹ Gud glæde din Sjæl, *Niels Ebbeson*!
Du varst en Dansker Helt,
Saa gierne vilde du dit Fæderland
Ved fremmede Giæster skilt.

⁶⁰ Krist signe og hver god Dannesvend,
Som baade med Mund og Hand,
Uden Skrømt og Tant, med Flid og Tro,
Vil tjene sit Fæderland!

⁵²

Venskabelighed.

⁵³

Hvordan.

⁵⁴

Maage ☉: Svogre.

⁵⁵

Forliges.

⁵⁶

vove.

⁵⁷

drøie.

⁵⁸

Brød.

|A:69

Iver Lykke.

- ¹ Det springer nu saa vidt om Land,
Alt under Sverrigs Krone,
Kong *Albret* og hans gode Mænd,
De agter dem ind i Skaane.
Derfor da ligger Svenden udi Bolte.
- ² Konning *Albret* sidder paa *Axelvold*,
Han lader de Lønbreve skrive,
Saa sender han dem til *Helsingborg*,
Den Danske Dronning at give.
- ³ Og det var Dronning *Margrete* bold,
Paa Svende saa monne hun hede⁵⁹,
I tale til Tydske Hr. *Parau*,
Bede ham til mig indtræde!
- ⁴ “Og hør I, kiære Hr. *Parau*!
Vil I mig hjelpe af Vaande,
Og vil I drage til *Sverrig* for mig,
Udi mit Sted at stande?”
- ⁵ Det svared Tydske Hr. *Parau*,
Han var i Munden saa stark⁶⁰,
Ikke drager jeg til *Sverrig* i Strid
For tredivetusind Mark.
- ⁶ Det var den ædle Dronning da,
De Lønbreve lader hun skrive,
Sender hun dem til *Skanderborg*,
Hr. *Iver Lykke* at give.
- ⁷ Saa silde om en Aftenstund
Da blev de Breve udsendte,
Saa aarle om anden Morgens Tid,
De kom den Herre tilhænde.
- ⁸ |A:70Hr. *Iver Lykke* var snar i Færd,
Saa stædtes han for Bord:
Vil I mig noget, kiær Dronning min?
Hvorfor sendte I mig Ord?

- 9 “Hr. *Iver Lykke!* og hør du det!
Saa venlig beder jeg dig,
At du vil fare til Sverrigs Land
Og stande i Strid for mig!”
- 10 Hr. *Iver Lykke* gav gode Svar,
Han var en Mand uden Fals;
“Og jeg vil drage til Sverrig iaar,
Skulde det end koste min Hals.”
- 11 Saa fik Kong *Albret* et Brev igien,
Det lød ikke bedre eller værre:
“For Axelvold i Vestergylland,
Der mødes vi med vore Hære.”
- 12 Det sagde Kong *Albret* af stort Hovmod,
Han agted saa lidt en Kvinde:
“Hun skulde heller, den Frue fiin,
Sidde ved sin Rok og spinde.”
- 13 Og de rede ud fra *Axelvold*
Med firetusinde Heste,
De havde det fast i Hu og Sind,
At Danmark vilde de giæste.
- 14 Og de red over den grønne Eng,
Vel attentusind i Skare,
De hørde ei Messe vor Herres Dag,
Saa ilde da monne de fare.
- 15 |A:71| De *Danske* sig ei forsømme lod,
De mødtes alt paa den Hede,
At mødes og strides med Kong *Albret*,
Det var deres største Glæde.
- 16 Det var paa en hellig Søndag,
Da monne de Messen høre,
Og siden drog de til *Øresund*
Og lod sig overføre.
- 17 Og de rede over de skaanske Bjerg,
Og over de grønne Enge,
Det var en Lyst at see derpaa,
Hvor deres Heste monne springe.
- 18 Og de rede ind over Sverrigs Skiel,

De vare i Mod saa trøste,
Og der stode Folk og undredes paa,
Hvor Jorden under dem rysted.

19 Det meldte Hr. *Fikke Olufsen*,
Han saa de Danske Mænd komme,
Lad os ikke stride med dem idag!
Det vorder os lidt til Fromme.

20 Det meldte Kong *Albret* overbrat,
Han red under grønne Lide:
Og est du ræd for Danske Mænds Sværd,
Saa rid du hen til en Side!

21 “Aldrig saa I mig være saa ræd,
Jeg turde jo fuldvel skiælve,
Kong *Albret*! I see vel til idag,
I kan forvare eder selve!”

22 |A:72| Hr. *Iver Lykke*, han meldte med Skiel,
Han saa de Svenske komme:
I holde nu sammen, I Danske Hofmænd!
De Svenske skal for os rømme.

23 Det var Hr. *Fikke Olufsen*,
Sin Hest kunde han vel ride,
Saa dristelig red han de Danske imod,
Sit Glavind først at bryde.

24 De Pile stunke⁶¹ saa høit i Sky,
De Glavinde ginge istykker,
I træde nu frem, I Danske Hofmænd!
Saa raabde Hr. *Iver Lykke*.

25 Det første Ridt, de sammen red,
De Helte var alle saa stærke,
De Svenske maatte alt give tabt,
De mistede Kongens Mærke⁶².

26 Kong *Albret* sagde, i Hu saa ræd:
Min Død nu vil det blive,
Den første Mand af al den Hær
Han vilde sig fangen give.

27 Saa blev han Fange, det var ei Skiemt,
De Bøile om Been ham spændte,

Saa førde de ham til Helsingborg,
Der havde han meer ivente.
Derfor da ligger Svenden udi Bolte.

59

kalde.

60

stærk.

61

fore.

62

Banner.

|A:73

Kong Kristoffer af Baiern.

- 1 Det var Kong *Kristoffer* saa bold,
Han skrev de Breve omkring,
Han beder derom alle sine Mænd,
At mødes med hannem til Thing.
- 2 Og ind da tren det Sendebud,
Han sagde sin Herre saa:
Eders Morbroder ikke følge vil,
Hans Husfru raadte derfra.
- 3 “Kan jeg ikke min Morbroder faae,
Alt for den slemme Frue,
Da vil jeg prøve de *Danske* Mænd,
Og see, hvortil de mon due.”
- 4 Det var *Kristoffer*, den Konning ny,
Han klagede saa sin Vaande:
Mine egne Bønder staae mod mig op,
Og ville mig gaae fra Haande.
- 5 Mine Adelsmænd! I stande mig bi!
I Borgere! ligesaa!
Da skal det være saa smal en Sag,
De Bønder som Giæs at slaae.
- 6 De Bønder samlede sig i Hob,

Saavel over Skov som Hede,
De keisede⁶³ dem en Høvedsmand,
Henrik Tagesøn til god Rede.

7 |A:74 De reiste sig op, hver Mand af Hus,
Som boed i *Vensyssels* Land,
De meende, de havde alt vundet Spil,
De havde ikke bedre Forstand.

8 Og de rede frem for *Aalborg* Stad,
Og frem til *Huseby* Veile,
Fremmerst da red deres Høvedsmænd,
De vare ei langt fra Steile.

9 Og de rede frem paa *Aggers* Grund,
Og saa til *Aggersborg* By,
Der satte de Ild paa Kongens Gaard,
Den blussed høit i Sky.

10 Det første Ridt, de sammen red,
De Bønder de var fuldstærke,
Og det var Marsk *Stig Pallesøn*,
Han rygged saa langt sit Mærke.

11 Det andet Ridt, de sammen red,
Med Glavind og skarpe Spær⁶⁴,
Den bolde *Henrik Tagesøn*
Sit Liv maatte lade der.

12 Men det var *Henrik Tagesøn*,
Han værged sig fuldvel,
End siden han var sunket i Knæ,
Syv Mænd slog han ihjel!

13 Og det var *Henrik Tagesøn*,
Han saae sig op i Sky,
Ryg da vendte de *Morsingboer*,
Og saa de Forræder' af *Thye*.

14 |A:75 Ja, først saa rømde de *Morsingboer*,
Og saa de Forræder' af *Thye*,
Efter end stode de *Vendelboer*,
Og de vilde ikke flye.

15 Alene stod ædle *Vendelboer*,
De maatte betale den Kiv,

En Vognborg op for sig de slog,
For den lod de deres Liv!

16 De Bønder sloges da ned for Fod,
Saa mange, som ei undkomme,
End er *Kristoffer* en Konge gæv,
De Danske Mænd til Fromme!

63

udvalgde.

64

Spyd.

Iver Axelsøn Thott.

1 Det var Hr. *Iver Axelsøn*,
Han sidder paa *Gullands* Skiære,
Han siger, han vil til *Sverrig* ind,
At hente sin Hjertenskiære.
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland*!

2 Hr. *Iver* han seiler til *Stokholms* By,
For Kong *Karl Knudsøn* at giæste,
Det sige alle, det hør og spør,
Det bli'r ikke til hans Bedste.
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland*!

3 Og midt udi den Borgegaard,
Der axler han sit Skind,
Saa gaaer han paa *Stokholms*-Huus
For *Sverriges* Høvding ind.
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland*!

4 |A:76“Hil sidde I, Kong *Karl Knudsøn*!
En Drot over *Sverriges* Rige,
Og vil eders Daatter I give mig,
At være hinandens Lige!”
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland*!

5 “Og skal jeg eder min Daatter faae⁶⁵,
Og hun skal raade eders Bo,
Da skal I drive Kong *Christian* ud,

Med samt hans Biskopper to.”
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

6 Det var Hr. *Iver Axelson*,
De Breve lader han skrive,
Og sender dem saa til *Dannemark*,
Kong *Christjan* at overgive.
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

7 Og bort da red det Sendebud,
Som Brevet havde i Hænde,
Paa Myntergaarden i *Malmøes* By,
Der monne han Kongen finde.
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

8 “Hil sidde I, Konning *Christian!*
En Herre saa gild og giæv!
Jer hilser Hr. *Iver Axelson*,
Og her har I hans Brev.”
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

9 Det meldte Konning *Christian*,
Der han i Brevet saae:
Det havde jeg aldrig tænkt før nu,
Hr. *Iver* vilde skikke sig saa.
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

10 |A:77Jeg haver ham flyet baade Land og Slot
At holde til troer Hænde,
Og det kom aldrig i mit Sind,
Han skulde saa vrangt sig vende.
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

11 Men lever jeg Konning i Vintre to,
Og end i kortere Tid,
Den selvgjorte Konning og hans Maag
De skulle mig bede om Fred.
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

12 Kong *Christian* kalder paa liden Hofdreng:
“Følg du dette Bud i Stuen!
Du lade ham spise, som det sig bør,
Hans Herre hav ikke i Huen!
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

13 Du gjøre ham Tjenest, som det hør til,

Du gjøre ham kun tilgode!
Hans Herre os skal betale det Lag,
Om ilde eller vel tilmode.
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

14 Du følge det Bud i Skrædersal,
Og lade hannem Klæder skiære!
Selv skal betale den Skræderløn
Iver *Axelsøn*, hans Herre.”
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

15 “I have Tak, Konning *Christian!*
I er en Herre saa prud,
Eders Navn og Gave jeg prise vil,
Hvor jeg kommer af Landet ud.”
Hr. *Iver* han bryder den stærke Bølge for *Gulland!*

65

lade faae.

|A:78

Kong Hanses Giftermaal.

1 Kong *Hans*, han sidder paa *Kiøbenhavn*,
Det Lønbrev lader han skrive,
Og det sender han til *Nørrejylland*,
Hr. *Erik Otteson* at give.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

2 Det var Hr. *Erik Otteson*,
Der han i Brevet saae,
Han skiød Vartavl og Terning bort,
Bad sadle sin Ganger graa.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

3 Ind kom Hr. *Erik Otteson*,
Og stædtes saa for Bord;
“Hvad vil I mig, kiær Herre min!
Hvi har I sendt mig Ord?”
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark!

4 “Hør I, Hr. *Erik Otteson!*

I er vor egen Mand,
Og I skal fare til *Meisen* iaar
For os om en Lilievand!⁶⁶”
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

5 Og det var Hr. *Erik Ottesøn*,
Saa høvisk monne han svare:
Og skal jeg ind til Meisen-Land,
Jeg kan ikke ene fare.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

6 Her *Verner Parsberg* af *Holbekshus*
Jeg lader med eder fare,
Og Hr. *Klaus Rønnov* paa *Oringborg*,
Eder følge saa faur en Skare!
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

7 |A:79 Da blev i Hast det Skib udlagt,
De Baadsmænd glædtes derved,
Den blide Bør saa herlig stod,
Saa vel deres Skib fremskred.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

8 De vunde op deres Silkesail,
Saa høit i forgyldte Raa,
De *Dannebrog* satte i Fremmerstavn,
De lode til *Sachsen* staae.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

9 Den Kure⁶⁷ stander paa høie Værn,
Og seer han ud fra Lande,
“Jeg seer paa Søen det Danske Flag,
Derover forgyldte Brande⁶⁸.”
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

10 Den klare Dag, den skinner fra Øst,
Og Bølgen, hun blæser blaa,
De ædle Herrer af Dannemark
De gik for Hertugen at staae.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

11 Hil sidde I, Hertug af Sachsenland?
Baade I og eders Kiære!
Den unge Konning af Dannemark,
Beder om eders Datter med Ære.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

12 Det var Hertug *Ernst* af Sachsenland,
Han kalder paa Drosten sin,
“Du lede til os i Salen ind
Med Ære Frøken *Kirstin*!
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

13 |A:8o De satte paa hende det Hovedguld,
Det skinnede som en Lue,
Det var belagt med Ædelsteen,
Det klædte den skønne Jomfrue.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

14 Det var Hertugen af Sachsenland,
Han tog sin Datter i Lære,
Som det sig burde, den Herre bold,
Han lærde hende Tugt og Ære.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

15 Vær kiær ad *Jyder*, kiær Datter min!
De ere saa trygge og troe!
Du *Sverrigs* Krone ei eftertragt,
Uden du den med Læmpe kan faae!
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

16 For fattige Enker bed du godt,
Og for hvert faderløst Barn!
For fattige Fanger bed og godt,
Lad dem ikke døe i Taarn!
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

17 Paa fattig Bonde læg aldrig Skat,
Jeg det ikke taale vil,
Men fattes du enten Sølv eller Guld,
Du sige din Fader til!
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

18 Og i Trompeter saa blev der stødt
Og blæst i forgyldte Ljud⁶⁹,
Da Frøkenen blev til Stranden ledt,
De kaldte hende *Danmarks Brud*.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

19 |A:81 Saa vunde de op deres Silkesail
Saa høit i forgyldte Raa,
Saa seiled de hjem til Dannemark,
I mindre end Uger to.

Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

20 Der Silke og Sindal vidt og bredt
 Over grønne Jord de slog,
 Den unge Konge med Riddersmænd
 Sin kiære Brud modtog.
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

21 De mødtes alt paa den grønne Vold,
 Krist give, det vorde til Gavn!
 Den Herre fra Hest, den Frøken fra Karm,
 De fløi hinanden i Favn!
Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Danmark.

66

Lilie-Vaand.

67

Vogter.

68

Fløie.

69

Lyd ☹: Lur.

Kong Christian den Anden.

1 Alle smaa Fugle i Skoven er,
 Over Høgene føre de Klage,
 De rive af dem baade Fier og Dun,
 Og vil dem af Skoven jage.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.

2 Saa fløi de op i Egetræ,
 Om Raad at spørge og søge,
 Hvordan de skulde en Konge faae,
 Der kunde dem frie fra Høge.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.

3 Derom da sang en lille Fugl,
 Det var den usle Krage:
 "Vi keise til Konge den gamle Ørn,
 Da faaer vi gode Dage!"
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.

- 4 |A:82Og det var alle de Fugle smaa,
De gav dertil deres Minde,
Og Fuglekonge da blev den Ørn,
En bedre var ei at finde.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.
- 5 Det, svared i Hast den stolte Høg,
Tilstæde vi ingenlunde,
Skal Konning være den gamle Ørn,
Vi alle maae gaae tilgrunde.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.
- 6 Der han det spurgde, den gamle Ørn,
Han blev saa harm i Huen,
Og slog saa til den stolte Høg,
Som Høg slog før til Duen.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.
- 7 Derover glædtes de Fugle smaa,
De sang, hver med sin Stemme,
I Lunden var Fryd og Fuglesang,
Mens Ørnen selv var hjemme.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.
- 8 Men sammen da foer den Høgehær,
De skjulde baade Mark og Enge:
"Nu lader os fare i Flok til Lund,
At lyse den Ørn til Senge!"
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.
- 9 Vel Duen fløi til den gamle Ørn,
Og vared ham ad hans Skade,
Hun sagde: nu kommer den Høgehær,
Du lave dem Birtingsbade!
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.
- 10 |A:83Dertil dog svared den gamle Ørn,
Mens begge hans Øine runde:
Formange Mus de bide en Kat,
Thi maa jeg rømme af Lunde.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.
- 11 Fra Skoven da fløi den gamle Ørn,
Det timedes saa ilde,
Og alle de arme Fugle smaa
De fore om Raad saa vilde.

Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.

- 12 Nu Høgen sidder i Egetop,
 Og breder vidt ud sin Vinge,
 Men alle de andre Fugle smaa,
 Dem Sorrig og Nød mon tvinge.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.

- 13 Nu Kragen sidder paa baren Kvist,
 Ei mere den Høgen undte,
 Og Uglen flyver i stor Uro,
 Sig skjuler i Elletrunte.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.

- 14 Nu Viben med sin høie Top
 Hun dukker i Agerrene,
 Og alle de Fugle, som kvad i Lund,
 Nu tie kvær som Stene.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.

- 15 Der er nu Sorrig og Graad i Lund,
 Hvor før var Fuglesange,
 Mig ynkes over de Fugle smaa,
 De Dage dem gøres saa lange.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.

- 16 |A:84Gud hjælpe og ham, den gamle Ørn,
 Som flyver paa vilden Hede!
 Han veed sig hverken Ly eller Læ,
 Hvor han kan bygge sin Rede.
Men Ørnen bygger i Fjeldet ud.

Holger Danske og Stærk Diderik.

- 1 Stærk *Diderik* boer sig udi *Bern*
 Med atten Brødre giæve,
 Og hver af dem haver Sønner tolv,
 Stor Manddom de bedreve.
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

- 2 Stærk *Diderik* har og Systre Nok,
 For de er alle femten,
 Og hver af dem har Sønner tolv,

Den Yngste, hun har tretten.
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

3 For *Diderik* gik nu frem at staae
Saamange Kæmpekroppe,
Jeg siger det foruden Tant,
De saaes over Bøgetoppe.
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

4 “Nu draget vi har i mange Aar,
Med Kæmper i Flok Staalhandske,
Dog end vi høre, i Nørrejylland
Os byder Trods *Holger Danske*.
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

5 Det vi have hørt om hans Hovmod,
Det haver os gjort stor Vaande,
A:85 Han lader sig krone med røden Guld,
Og vil os ei gaae til Haande.”
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

6 Og *Sverting* stak frem en stor Staalstang,
Begyndte dermed at true:
“Vel hundrede af Kong *Holgers* Mænd
Jeg regner ikke ved en Flue.
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

7 “Og hør du, *Sverting*, du sorte Svend!
Du agte dem ikke saa ringe!
Jeg siger dig, alle Kong *Holgers* Mænd
De ere fuldraske Dreng.”
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

8 Det svarede høien *Bærmeris*,
Det Ord tog han til Gjemme⁷⁰:
Vi gjæste Kong *Holger* i Dannemark
Og see, om han selv er hjemme.
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

9 Stærk *Diderik* sendte Kong *Holger* Ord,
Og lod han saa tilbyde:
Hvad heller vil du stride med os,
Eller vil du Skatten yde?
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

10 Kong *Holger* han blev saa harm i Hu,

Han ikke paa Svar lod vente:
“Hvo Skat vil kræve af Danske Mænd,
Han faaer den og selv at hente.”
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

11 Kong *Holger* og stærk *Diderik*,
De mødtes midt paa den Hede,
|A:86 De sloges ret af Hjertensgrund,
De var i Hu saa vrede.
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

12 Af Blod der randt fuldstrid en Strøm,
Under Bjerg i dybe Dale,
Og de som krævede Skatten ind,
De maatte den selv betale.
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

13 Og her laae Hest og der laae Mand,
De bedste Venner adskildes,
De loe ei efter det varme Bad
Nær alle, som kom til Gildes.
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

14 Og det var høien *Bærmeris'*,
Hans Brouten ham gik af Minde:
“Nu lever ei Hælvten af vore Mænd,
Hvor skulde vi Seier vinde!”
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

15 Stærk *Diderik* tog da selv til Beens,
Han løb over Bjerge og Dale,
Og *Sverting*, han tog den samme Vei,
Hvor fast han end før turde prale.
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

16 Det meldte *Vidrik Velandson*,
Der han drog af sin Handske:
Fuldlidet skal I rose deraf,
I giæstede *Holger Danske!*
Nu stander Striden i Nør under Jylland.

Hertugen og Dannekvinden.

- ¹ Hertugen, han red fra *Kolding* By
Og indtil *Aabenraa*,
(Her holder Hertugens Mænd)
Der mødte ham en Kvinde usky,
Som der gaaer Rygte fraa.
De kommer ikke end.
- ² “Og hør du, gamle Kiælling god,
Du est en kyndig Kvinde,
Du sige mig af rundet Rod
Alt hvad du har i Minde!”
- ³ “For Sandhed siger jeg dig, Søn,
Jeg vil ei for dig lyve,
Jeg mindes Konger i Dannemark
Henved halvfemtsindstyve.
- ⁴ Jeg mindes som en Drøm Kong *Dan*,
Ham love Danske Tunger,
Jeg mindes ligedan Kong *Skjold*
Med alle hans *Skjoldunger*.
- ⁵ Med sin Guldkølle slog vel *Gram*
De Danske Bjerge jævne,
Men det jeg veed, at efter ham
Sig alle Konger nævne.
- ⁶ Jeg mindes *Frode Fredegod*,
Jeg græd og da han døde,
Jeg vidste ei, at paa den Tid
Vor Herre lod sig føde.
- ⁷ Jeg mindes *Thyre Dannebod*,
Da kom jeg først i Kirke,
Jeg var da en halvvoxen Mø,
Bar Steen til *Dannevirke*.
- ⁸ |A:88| Jeg mindes grandt den store *Knud*,
Og alle *Valdemarer*,
Jeg mindes dermed, Verdens Glands
Den glimrer og bortfarer.

- 9 Jeg mindes sidst med *Atterdag*
Hans Datter *Margarete*,
Hun var af samme Rod som jeg,
Hun om sin Mage ledte.”
- 10 “Du tykkes mig en Kiælling leed,
Du alt for gamle Kvinde;
Jeg rider mig til *Hedeby*,
Der Venner mig at finde.”
- 11 Hertugen spored Hesten sin,
Og lod ad Veien stryge;
Og Kvinden snøred sine Sko,
Foer, som hun kunde flyve.
- 12 Hertugen red i kort Galop,
Forbi ham løb dog Kvinden,
(Her holde Hertugens Mænd,)
Paa *Urnehoved* sattes Thing,
Hun kom dog did forinden.
De kommer ikke end!
-

Havfruen og Danedronningen.

- 1 Dankonning lod gribe en Havfru fiin,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Og den satte han i Taarnet ind,
For hun fremmed ikke hans Vilje.
- 2 **A:89** Dandronning kalder paa Svende to:
(Den Havfru dandser paa Tilje)
“I lade den Havfru for mig indgaae!
For hun skal fremme min Vilje.”
- 3 Ind kom Havfruen og stædtes for Bord,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
“Hvad vil I mig, Dronning! I sendte mig Ord,
Jeg kan ikke fremme din Vilje.
- 4 Dandronning klapped paa Hynde blaa:
(Den Havfru dandser paa Tilje)
“Du sidde, skøn Havfru, og hvile derpaa!
For du skal fremme min Vilje.”

- 5 “Vil I forraade mit unge Liv?
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Derunder jo ligger den hvasse Kniv,
Hvor skulde jeg fremme din Vilje!”
- 6 “Og vedst du dette, da vedst du meer,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Du sige mig hvad af min Skæbne du seer!
Saa haver du fremmet min Vilje.”
- 7 “Og veed jeg din Skæbne, jeg siger dig den,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Dog Baalet jeg venter, vil blive min Løn,
Saa nødig jeg fremmer din Vilje.
- 8 Af Sønner saa bolde du føder tre,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
De koste dig Livet i Fødselsvee.
Nu haver jeg fremmet din Vilje.”
- 9 “Og skal for dem det saa hardt mig gaae,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Da siig mig Skæbnen, som de skal faae!
Saa haver du fremmet min Vilje.”
- 10 **A:90** “Den ene skal være til Konning fød,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Den anden bære Guldkronen rød,
Saa monne jeg fremme din Vilje.
- 11 Den tredje skal være saa viis en Mand,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Dit Liv, det unge, dog koster han,
Nu haver jeg fremmet din Vilje.”
- 12 Dandronning svøber sit Hoved i Skind,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Og ganger for Kongen i Salen ind,
For fremmet saa var hendes Vilje.
- 13 “Og hør, allerkiæreste Herre min!
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Vil I mig give den Havfru fiin?
For hun haver fremmet min Vilje.”

“Hvor kan jeg skiænke den Havfru Liv?
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Hun har forraadt mine Snekker syv,
Da fremmed hun ikke min Vilje.”

15 Dandronningen sortned som en Jord,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Som død hun daaned for Kongens Bord,
For fremmet ei blev hendes Vilje.

16 “Min Kiære! tag eder det ei saa nær!
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Følg Havfruen heller med eders Møer,
For fremmet hun har eders Vilje.”

17 Hun klædte den Havfru i Purpur rød,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Som spaaed hende den haarde Død,
For fremmet var dog hendes Vilje.

18 **A:91** Den Havfru sattes paa Bølgen blaa,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Dandronning grædende der hun saae,
Skøndt fremmet var nu hendes Vilje.

19 “I græde ei, Dronning, og vaandes saa!
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Vidaabne Himmerigs Dørre staae,
Nu haver jeg fremmet din Vilje.

20 I Himmerig skal du bygge og boe,
(Den Havfru dandser paa Tilje)
Der har for evig du *Fred og Ro!*
Nu haver jeg fremmet din Vilje.”

Rosmer Havmand og Svanlille.

1 Der sidder en Frue i Dannemark,
Fru *Hilde* hun lader sig kalde,
Og hun lader bygge en Borg af ny,
Den skinner over Skovene alle.
Det gaaer saa godt i Danmark.

2 Hendes Datter, hun blev hende stjaalet fra,
Hun ledte efter hende saa vide,
Jo længer hun ledte, des mindre hun fandt,
Det gjorde hende Angest og Kvide.
Det gaaer saa godt i Danmark.

3 Da lader hun bygge et Skib af ny,
Guldprude var alle dets Brande,
Med Riddere og saa med raske Sømænd
Hun lader den Snekke bemande.
Det gaaer saa godt i Danmark.

4 |A:92 Stolt *Hildes* Sønner blev fulgt til Strand
Af hende med Tugt og Ære,
De seilede vildt udi otte Aar,
Det var hendes høieste Kære⁷¹.
Det gaaer saa godt i Danmark.

5 De seilede vildt giennem otte Aar,
De Timer dem bleve saa lange,
De seilede frem for saa høit et Fjeld,
De landed, omkring det at gange.
Det gaaer saa godt i Danmark.

6 Det meldte da Jomfru *Svanelil*
I Bjerget alt paa det næste:
Hvor ere de fremmede Svende fra,
Som monne iaften os giæste?
Det gaaer saa godt i Danmark!

7 Da svared den Broder, som var yngst,
Hans Ord vare alle saa snilde,
Vi er en fattig Enkes Sønner tre,
Vore Veie var alle saa vilde.
Det gaaer saa godt i Danmark.

8 Vor Moder, Fru *Hilde* i Dannemark,
Hun ganger os aldrig af Minde,
Vor Syster hun blev os stjaalet fra,
Om hende vi lede iblinde.
Det gaaer saa godt i Danmark.

9 “Er født du og baaren i Dannemark,
Og er saa Fru *Hilde* din Moder,
Da er jeg og *Svane*, kiær Syster din,
Og du er min snildeste Broder.

Det gaaer saa godt i Danmark!

10 |A:93 Men hør du, min snildeste Broder kiær,
Hvi blev du ei hellere hjemme?
For havde du hundrede tusind Liv,
Du slap ikke ud af den Klemme.”
Det gaaer saa godt i Danmark!

11 Hun satte ham i den mørkeste Vraa,
Hun kunde i Huset oplede,
Hun bad ham for Guds og hans egen Skyld
Han skulde ei lee eller græde.
Det gaaer saa godt i Danmark!

12 Da *Rosmer* han kom fra Hvalfangst hjem,
Han sagde: du troløse Kvinde!
Jeg lugter det godt paa min høire Haand,
At her er en Christen Mand inde.
Det gaaer saa godt i Danmark!

13 “Henover vort Salhus der fløi en Fugl
Med Christenmands Been udi Munde,
Den kasted det ind og jeg smed det ud,
Det snarest helst jeg kunde.”
Det gaaer saa godt i Danmark!

14 Hun laved til *Rosmer* saa godt et Bad,
Hun kaldte saa mildt ham: min Kiære!
“Hid til mig er kommet min Systersøn,
Ham kan jeg slet ikke undvære.
Det gaaer saa godt i Danmark.

15 Hid til mig er kommet min Systersøn,
Fra Fæderlandet det glade,
Min Kiære! I give mig eders Ord,
I ville ei gjøre ham Skade!
Det gaaer saa godt i Danmark!

16 |A:94 “Er til dig nu kommet din Søstersøn,
Fra Fæderlandet det glade,
Jeg sværger derpaa min høieste Eed,
Jeg gjør ham ei ringeste Skade.
Det gaaer saa godt i Danmark!

17 Og det var Havkonningen *Rosmer* høi,
Han kalder paa to sine Svende:

I føre stolt *Svanelils* Søstersøn
Herind mig i Stuen tilhænde!
Det gaaer saa godt i Danmark!

18 Og det var stolt *Svanelils* Broder bold,
Han skulde for *Rosmer* indgange,
Hans Hjerte, det bæved, hans Krop, den skjalv,
Saa tyktes hans Kaar hannem bange.
Det gaaer saa godt i Danmark!

19 Og *Rosmer* han satte ham paa sit Knæ,
Og klapped hans Kinder kønne,
Han klapped dennem saa listelig,
De blev baade gule og grønne.
Det gaaer saa godt i Danmark!

20 Stolt *Svanelil* sagde saa snildelig:
Hr. *Rosmer*, I drages til Minde,
I har ikke Fingrene fine nok,
At klappe Smaadrenge om Kinde!
Det gaaer saa godt i Danmark!

21 Den Ungersvend tøved i fire Aar,
Det femte blev heftig hans Længsel,
Han sagde: kiær Syster, for Moders Skyld
Du hjælpe mig ud af mit Fængsel!
Det gaaer saa godt i Danmark!

22 |A:95“Hr. *Rosmer*! nu klager min Systerson,
Her trækker saa koldt under Vandet,
Jeg godt det kan mærke, han længes fast,
Den Dreng, efter Fædernelandet?”
Det gaaer saa godt i Danmark!

23 “Og finder nu Svenden det Hav for koldt,
Og længes ad Skoven der hjemme,
Da vil jeg ham give syv Tønder Guld,
Saa haver han noget at giemme.”
Det gaaer saa godt i Danmark!

24 “Og vil I ham give syv Tønder Guld,
Han kan dem dog aldrig hjembære,
Uden I vil bære baade Guld og ham,
O, gjør det, min Hjertenskiære!
Det gaaer saa godt i Danmark!

- 25 Og det var stolten Fru Svanelil,
Med Læmpe hun foer og med Liste,
Hun lagde tilside det røde Guld,
Hun lagde sig selv udi Kiste.
Det gaaer saa godt i Danmark!
- 26 Og *Rosmer* tog Svenden paa sin Bag,
Guldkisten han tog udi Munde,
Saa vadede han den lange Vei,
Stak op fra de dybe Havgrunde.
Det gaaer saa godt i Danmark!
- 27 “Nu haver jeg baaret dig i Land,
Du seer baade Soel og Maane,
Jeg beder dig nu for Himlens Skyld,
Du nævner ei Jomfru *Svane!*”
Det gaaer saa godt i Danmark!
- 28 |A:96Og lukt sprang *Rosmer* i Havet ud,
Det bruste i Sky før han bunded;
Men da han kom atter i Bjerget ind,
Stolt *Svanelil*, hun var forsvundet.
Det gaaer saa godt i Danmark!
- 29 Der *Rosmer*, han kom i Bjerget ind,
Hans Hjertenskiær' hun var borte,
Da ællevild sprang han i Bjerget om,
Og sprang saa i Flint hin sorte.
Det gaaer saa godt i Danmark!
- 30 Men der var stor Glæde i *Hildes* Gaard,
Og Glæde i Dannemarks Rige,
De Venner, som før var vidt adskildt
Med *Svane* blev samlet tillige!
Det gaaer saa godt i Danmark!

Hr. Tønne fra Als.

- ¹ Hr. *Tønne* han rider ud fra *Alsø*,

Han kaster ei Spyd med Læmpe,
Og enten det er til Lands eller Vands,
Han er saa bold en Kæmpe.
Raader⁷² I vel de Runer?

2 Hr. *Tønne* han rider i Rosenslund,
At reise den vilde Hare,
Og Dværge-Jomfruen han mødte der
Med alle hendes Møer i Skare.
Raader I vel de Runer?

3 |A:97 Hun hviler sig under en Lind saa grøn,
Guldharpen hun har ihænde:
“Jeg seer, Hr. *Tønne* han rider hist,
Men hid skal til os han vende.
Raader I vel de Runer?

4 I sidde nu kvær, mine Møer smaa,
I sidde her ned saalænge,
Imens jeg leger med Runer saa,
At blomstre skal Mark og Enge!”
Raader I vel de Runer?

5 Saa slog hun vittig de Runeslag,
Saa lod hun Guldharpen klinge,
At vilden Fugl, som paa Kviste sad,
Forglemde sin Sang at synge.
Raader I vel de Runer?

6 Den vilde Hjort, som i Skoven gaaer,
Forglemde sit Spring at springe,
Den liden Falk, som i Lunde sad,
Han bredte ud sine Vinger.
Raader I vel de Runer?

7 Da blommedes Eng, da løvedes⁷³ Træ,
Det kunde de Runer saa vende,
Hr. *Tønne* sin Ganger med Spore tvang,
Han kunde dog ikke undrende.
Raader I vel de Runer?

8 “Hil sidde I, Dværgedatter fin!
I vorde min Hjertenskiære!
Og alle de Dage, jeg leve maa,
Jeg vil eder elske og ære.
Raader I vel de Runer?

9 |A:98 Hil sidde I, Dværgedatter fin,
En Rose og saa en Lilje!
Ei saae eder nogen Verdens Mand,
Han lysted jo eder at gilje⁷⁴.”
Raader I vel de Runer?

10 “Og hør du det, Hr. *Tønne* bold,
Lad fare den Elskovs-Tale!
For fæstet mig har den Dværgedrot,
Som raader i Bjergesale!
Raader I vel de Runer?

11 Min Fader han sidder i Bjergevraa
Og regner paa Mark og Øre
Til Medgift min, naar om Maanedsdag
Min Fæstemand skal mig hjemføre.
Raader I vel de Runer?

12 Min Moder, hun sidder i Bjergets Skiød,
Og leger med sine Guldringe,
Imens jeg stjal mig af Bjerget ud,
At lade Guldharpen klinge.”
Raader I vel de Runer?

13 “Før Dværgekongen skal eder faae,
Før Lykke han slig skal nyde,
Før vil jeg vove mit unge Liv,
Og med ham et Glavind bryde.”
Raader I vel de Runer?

14 Det svared' Dværgens Datter fin:
Tænk aldrig paa mig at vinde!
Men vel en prudere Fæstemø
Du tør udi Verden finde.
Raader I vel de Runer?

15 |A:99 Der keg et Øie af Bjerget ud,
Og det var Dværgens Kvinde,
Paa Timen hun blev Hr. *Tønne* vaer,
Alt under de grønne Linde.
Raader I vel de Runer?

16 Der kom en Stemme af Bjerget ud,
Saa alle blev angst og bange:
“Og hør du, *Ulfhild!* kiær Datter min,
Saa lidt falder her dine Gange.

Raader I vel de Runer?

17 Du maatte langt heller i Bjerget sidt
Og sømmet de Brudelin hvide,
End du ganger dig i Rosenslund
Og leger med Elskovs Kvide.
Raader I vel de Runer?

18 Vor Konning, han er din Fæstemand,
Med Æren han dig har vundet,
Du turde ei ved med Runeslag
Hr. *Tønne* at have bundet.”
Raader I vel de Runer?

19 Og det var den Dværgefrue gram,
Sin Datter i Bjerget hun kørde,
Og det var Hr. Tønne, han efter gik,
Som hverken han saae eller hørde.
Raader I vel de Runer?

20 Derinde var redt en Silkestol,
Der sad den Ridder i Dvale,
Til Morgenhanen i Bjerget goel,
Og Duggen den faldt i Dale.
Raader I vel de Runer?

21 |A:100|Og det var den Dværgefrue snild,
Hun lader sig Bogen hente,
Hun løste den Ridder af Runeslag,
Hvormed hendes Datter ham vendte.
Raader I vel de Runer?

22 “Nu haver jeg dig af *Runebaand* løst,
De aldrig dig meer kan binde,
Det haver jeg gjort for Ærens Skyld,
Min Datter ei maatte dig vinde.
Raader I vel de Runer?

23 Og meer end for Æren det giør jeg nu,
Af Kiærlighed og god Vilje
Jeg viser dig til en Fæstemø,
Saa deilig som Rose og Lilje.
Raader I vel de Runer?

24 For selv er jeg født af Kristenfolk,
Indtaget i Bjerg fra Mine,

Jeg haver en Syster saa faur og fin,
Hun hedder Fru *Hermeline*.
Raader I vel de Runer?

25 Paa *Island* bærer hun Dronningnavn,
Og Kronen i Nørrelide,
Hendes Datter blev hende stjaalet fra,
Deraf ganger Ry saa vide.
Raader I vel de Runer?

26 Hendes Datter sidder i Fangebur,
Der tages paa hende Vare,
Ret aldrig hun træde maa i Dands,
Ei heller til Kirken fare.
Raader I vel de Runer?

27 |A:101| Hun maa ei ud af Vindvet see,
Foruden sin Vogters Minde,
Hun maa ei lege med Kongen Tavl,
Uden Dronningen selv er inde.
Raader I vel de Runer?

28 Hende seer ei nogen Verdens Mand,
Undtagen den gamle Konning,
Hun ligger hver Nat lukt under Laas,
Og Nøglen haver hans Dronning.
Raader I vel de Runer?

29 I *Upsal* sidder den Jomfru skøn,
Hun hedder stolt *Hermelinge*,
Med Stænger af Jern for Buredør,
Der rasle saamange Staalringe.
Raader I vel de Runer?

30 Derudenfor ligger Løve og Grib,
Derhos de Bjørne hvide,
Men det er dig til Lykke lagt,
Du skal over dem indskride.
Raader I vel de Runer?

31 Og Kongen haver en Brodersøn,
Hr. *Alleved* de ham kalder,
Og han skal favne den Jomfru skøn,
Naar Riget det ham tilfalder.
Raader I vel de Runer?

- 32 Men jeg vil give dig Sadel og Hest,
Med Sporer af Guld at ride,
Og aldrig du farer saa vild en Sti,
Den maa jo tilbyes sig vride.
Raader I vel de Runer?
- 33 |A:102| Og jeg vil give dig Klæder nye,
Med røden Guld lagt i Rene,
Og jeg vil give dig Sølvverskjold,
Belagt med Ædelstene.
Raader I vel de Runer?
- 34 Jeg giver af Guld dig Bæltebaand,
Deri ligge Runer drevne,
Og alle de Ord, du taler med dem,
Skal falde, som de var skrevne.”
Raader I vel de Runer?
- 35 Og frem gik *Ulfhild*, den Dværgemø,
Hun hørdes til ham at sige:
“Og jeg dig giver det bedste Sværd
Med Glavindet blank tillige.
Raader I vel de Runer?
- 36 Ret aldrig skal du ride den Sti,
Du skal jo Veien finde,
Og aldrig skal du stride den Strid,
Du skal jo Seier vinde.
Raader I vel de Runer?
- 37 Og aldrig skal du seile den Sø,
Du skal iland jo vinde,
Og saare dig skal paa denne Jord
Ei nogen Mand eller Kvinde.”
Raader I vel de Runer?
- 38 Og det var stolten Fru *Thorelil*,
Hun skienked ham Vin den klare:
“Du skynde dig snarlig af Bjerget ud,
Før Herre min monne hjemfare!”
Raader I vel de Runer?
- 39 |A:103| Hr. *Tønne* han rider i Rosenslund,
Hans Glavind skinner saa vide,
Der møder han Dværgekongen selv,
Til Bjerget vilde han ride.

Raader I vel de Runer?

40 “Vel mødt, Hr. *Tønne*, du Ridder bold!

Din Hest haver godt Fodskifte,
Hvor langt saa vil du ride idag?
Med hvem haver du at skifte?
Raader I vel de Runer?

41 “Jeg rider at beile, som jeg kan,

Og fæste en Rosensblomme,
Jeg bryder og Glavind underveis,
Med Lyst paa Lykke og Fromme.”
Raader I vel de Runer?

42 “Du ride, Hr. *Tønne*, din Vei kun frit!

Du Freden for mig skal nyde,
I *Upsal* møder du vel den Svend,
Som Glavind har Lyst at bryde.”
Raader I vel de Runer?

43 Hr. *Tønne* han rider ad *Sverrig* til,

Sin Lykke han der vil friste,
Og der ham mødte de Riddere ni
I Staal under Birke-Kviste.
Raader I vel de Runer?

44 “Her holde I Svenske Riddere ni,

Vil med mig I stride for Ære,
Hvad heller kanskee for det røde Guld,
Eller for eders Hjertenskjære?”
Raader I vel de Runer?

45 |A:104| For dem tog Svaret Hr. *Alleved*,

Saa hastig var han i Sinde:
“Jeg Nok har af Ære og røden Guld,
Jeg strider ei dem at vinde.
Raader I vel de Runer?

46 I *Upsal* sidder en Jomfru skøn,

Hun hedder stolt *Hermelinge*,
For hendes Skyld bryder vi et Spær,
Som vi have Mod i Bringe.”
Raader I vel de Runer?

47 Det første Ridt, de sammen red,

De Helte var begge saa sterke,

Isønder da gik deres gode Skjold,
Deres Glavind drev langt i Marke.
Raader I vel de Runer?

48 Det andet Ridt, de sammen red,
Det dønned i Bjerg og Bakke,
Hr. *Alleved* ud af Sadlen fløi,
Isønder saa gik hans Nakke.
Raader I vel de Runer?

49 Hr. *Tønne*, han rider i *Upsal* ind,
Ham følger baade Tugt og Ære,
Ei kyser ham Flok og ei standser ham Sværd,
Han søger sin Hjertenskiære.
Raader I vel de Runer?

50 Han bryder itu den store Staalstang,
Han veier de Bjørne hvide,
Saa tager han ud den skønne Jomfru
Og løser hende af Kvide.
Raader I vel de Runer?

51 **A:105** Og det var *Islands* Kongemø,
Et Speil for hver en Kvinde,
Hendes Haar det var som spundet Guld,
Oplokket i Krands om Tinde.
Raader I vel de Runer?

52 Hr. *Tønne* takker den Dværgemø,
Ham havde med Runer bundet,
Var han ikke kommet i Bjerget ind,
Han havde ei Perlen fundet.
Raader I vel de Runer?

53 Og saa tog han den skønne Jomfru,
Med alt hendes Guld det røde;
Saa førde han hende til *Dannemark*,
At hvile sig der af Møde.
Raader I vel de Runer?

indtage.

Ungen Svegder.

- 1 Og det var ungen *Svegder*,
 Han skulde Bolden slaae,
 Og Bolden drev i Jomfrubur,
 Han mon derefter gaae.
 Du føier dine Ord vel.

- 2 “Hvi kaster saa du Bolden?
 Og kast den ei til mig!
 Der sidder Mø i fremmed Land
 Og længes efter dig.

- 3 Du faae ei Ro at sove,
 Ei Fryd af Fuglesang,
 Før du faaer løst den væne Mø,
 Som lider for dig Tvang!”

- 4 **A:106** Og det var ungen *Svegder*,
 Alt med Skarlagen-Skind,
 Han ganger sig i Høieloft
 For sine Hofmænd ind.

- 5 “Hil sidde I paa Bænke
 Alt hos den brune Mjød,
 Imens jeg gaaer i Bjerget ind,
 Og taler med en Død!

- 6 Hil sidde I med Gammen,
 Og drikke Mjød og Vin,
 Imens jeg gaaer i Bjerget ind
 Og vækker Moder min!”

- 7 Og det var ungen *Svegder*,
 Alt med hans stærke Kald,
 Der revned Mur og Marmorsteen,
 Der raved Bjerg og Hald.

- 8 “Hvo er det, mig opvækker
 Alt med de ramme Ord?
 Maa ei jeg længer nyde Fred

Her under sorten Jord?”

- 9 “Det er den unge *Svegder* ,
Det er kjær Sønnen din,
Og for paa Jord ham vildes Raad,
Han tyer til Moder sin.
- 10 Det volder min Stifmoder.
Hun lagde mig i Traa⁷⁵
Hun haver paa mig Runer kast
For den, jeg aldrig saae.”
- 11 |A:107 “Velan! jeg gi'r dig Folen
Som under Tømmestræng
Saa let mon løbe over Hav,
Som paa den grønne Eng.
- 12 Jeg giver dig og Dugen
Af Ageruld saa fin,
Og al den Mad, du ønsker dig,
Du faaer med Mjød og Vin.
- 13 Jeg giver dig og Sværdet,
Til Kamp og Seier fus⁷⁶,
Og træder du den mørke Sti,
Det lyser som et Blus.
- 14 End giver jeg dig Snekken
Med Bør i allen Stund,
Og seile Fiender dig imod,
Hun borer dem igrund.”
- 15 Og det var ungen *Svegder*,
Han vandt op Seil i Raa,
Saa styrede han til det Land,
Som Jomfruen var paa.
- 16 Og det var ungen *Svegder*,
Han sprang fra Bord i Land,
Den Første, ham imøde kom,
Det var en gammel Mand.
- 17 Og det var da den Gamle,
Og huul saa var hans Røst:
“Hvad hedder han, den Ungersvend,
Som lander her saa trøst?”

18 |A:108“Han hedder ungen *Svegder*,
Saa vidt gaaer deraf Savn⁷⁷,
Han til en Mø har lang Attraa,
Og veed ei hendes Navn.”

19 “Og er det ungen *Svegder*;
Da har saa lang Attraa
Til ham en Jomfru i vort Land,
Som ham dog aldrig saae.”

20 “Og er det sandt, du Gamle,
Hvad her du siger mig,
Og vinder her jeg Kongestol,
Til Greve gjør jeg dig.”

21 “Vel midt i Rosenslunden
Skøn Jomfru har sin Gaard,
Dens Port er af det røde Guld,
Tolv Bjørne staae der for.

22 Er du den rette *Svegder*,
Gak da kun dristig frem,
Til Bjørne og til Løver med,
Du ræddes ei for dem!”

23 Og det var ungen *Svegder*,
Til Porten kom han da,
Og der var Stang og Laas og Slaa,
Men de faldt alle fra.

24 End falmed Løv paa Kviste,
Og Græs ved Linderod.
De Bjørne og de Løver med,
De fulde ham tilfod.

25 |A:109Smaadrenge tren i Bure,
Var klædt i Kjortel hvid,
Staaer eders Hu til *Svegder* end,
Da er han kommen hid.”

26 Det var den skønne Jomfru,
Hun tren i Salen ind:
Velkommen, *Svegder* Ungersvend,
Alt efter Længsel min!”

27 “Vil I annamme Daaben,

Alt med den christen Tro,
Og følges med til *Dannemark*,
I *Svegders* Gaard at boe?”

28 “Fuldgierte jeg med Daaben
Annammer christen Tro,
Og følges med til *Dannemark*,
Hos *Svegder* min at boe.”

29 De Bryllup drak i Dage
Og vel i Dage fem,
Den gamle Mand, han sad i Vraa
Med Sorg i alle dem.

30 Tak have ungen *Svegder*,
Han holdt saa vel sit Ord
Den gamle Mand med Grevenavn
Blev øverst sat til Bord.
Du føier dine Ord vel.

75

Attraa.

76

hidsig.

77

Sagn.

|A:110

Dannevid og Svinn Trøst.

1 Og det var sig den unge *Svinn Trøst*,
Saa tro tjende han i Gaarde,
Saa lidet dog var han glad derved,
Han klaged sin Nød fuldsaare.
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

2 Og hvad skulde jeg i *Dannemark*?
Deres Brynjer er mig for tunge,
De Danske Hofmænd, de spotte mig,
For jeg kan ikke deres Tunge.
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

- 3 Og det var ham, liden *Dannevid*,
 Han lader opsadde de Heste.
 “Og nu vil jeg ride til *Borreby*,
 Min kiære Fru Moder at giæste.”
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.
- 4 Hans Spore klang lydt, alt som han red,
 Hans Hest, den dandsed i Gangen,
 I Lunde-Kirke, ved Morgengry,
 Der hørde han Ottensangen.
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.
- 5 Det meldte hin gode Hr. *Oluf*,
 Hans Sognepræst med Ære:
 Jeg beder eder, kiære *Dannevid*!
 Vil idag min Giæst I være!
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.
- 6 “Idag jeg smager ei Mundfuld Brød,
 Og drikker ei Vin af Skaale,
 Førend jeg kommer til *Borreby*,
 Og faaer min kiær Moder i Tale.”
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.
- 7 |A:111| “Og hør I, kiære Hr. *Dannevid*!
 I tale ei saa forvovent!
 Saa mange da have I Fiender nær,
 De holde ved By foroven.”
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.
- 8 “End stoler jeg paa mit gode Sværd,
 Min Hest maa jeg og kiende,
 Saa lider jeg da og dernæst
 Paa mine Dannesvende.”
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.
- 9 “I maa vel troe eders gode Sværd,
 Og saa eders Hest tillige,
 I aldrig troer eders Svende saa vel,
 De monne jo eder svige.”
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.
- 10 Og det var ham, liden *Dannevid*,
 Han kom ud af By foroven,
 Der holdt hans Fiender, vel tregang ni,
 I Ly og Læ under Skoven.

Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

- 11 Da alle hans Svende tog Orlov,
Og vendte fra ham deres Heste,
Undtagen alene den unge *Svenn Trøst*,
Paany monne han sig fæste.

Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

- 12 “Og har jeg taget eders Sølv og Guld,
Og slidt eders Hofmands-Klæder,
Saa skilles jeg ei fra eder idag,
Hvormange end mod os træder.”

Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

- 13 |A:112 Saa stilled de sig i grønne Lund
Med Ryg mod Ryg tilsammen,
Saa brugde de deres gode Sværd,
Vog femten brat med Gammen.

Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

- 14 De stilled i den grønne Lund
Sig, Ryg mod Ryg, med Gammen,
Saa vog de i en liden Stund
De Fiender allesammen.

Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

- 15 Og det var ham, liden *Dannevid*,
Han stak sit Sværd i Skede,
De Begge da saa gladelig
Hjem til hans Moder rede.

Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

- 16 Og det var ham, liden *Dannevid*,
Kom ridende bold i Gaarde,
Det var hans Moder, den ædle Viv,
Hun mødte ham udenfore.

Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

- 17 “Velkommen her, liden *Dannevid*!
Det Bedste jeg dig mon byde,
Der stander paa Bord baade Mjød og Vin,
Hvad lyster dig helst at nyde?”

Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

- 18 “Lad stande paa Bord eders Mjød og Vin!
At nyde slet intet mig lyster,

Før I, kiær Moder, den unge *Svenn Trøst*
Mon give min eneste Syster.”
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

19 |A:113“Og hør du det, min kiæreste Søn,
Tal ikke det Ord til Ende!
Saa sandt skal hjælpe mig Gud af Nød,
Som I ere Sydskende trende.”
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

20 “Nei høre I det, kiær Moder min!
Saa taler I kun med Liste,
Hvor skulde *Svenn Trøst* være Broder min,
Saa jeg det aldrig vidste!”
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

21 “Han var sig kun saa liden en Dreng,
Da førde de ham af Lande,
Jeg spurgde den Tidende, han var død,
Thi klaged jeg Ingen min Vaande.”
Mens jeg nemmer aldrig ret det Danske.

22 Det meldte han, liden *Dannevid*:
Saa have I Tak, kiær Moder!
Nu vil jeg mig aldrig klage meer,
Mens jeg haver slig en Broder.
Og han nemmer sikkert nok det Danske.

Orm Ungersvend.

1 Og det var høien *Bærmeris*⁷⁸,
Han var et stort Uhyre,
Og han var galen og aldrig viis,
Ingen Mand ham kunde styre.
Mens Skoven stander al udi Blomster.

2 |A:114Ravgal var han og saare stærk,
Ingen Mand kunde med ham raade,
Saa, var han blevet i *Dannemark*,
Da havde det været stor Skade.

3 Og det var høien *Bærmeris*,
Han bandt sit Sværd ved Side,

Og saa red han til Kongens Gaard
At strutte og at stride.

4 Og det var høien *Bærmeris'*,
Han gik for Kongen at stande:
"I give mig eders Datter fin
Og Hælvten af eders Lande!

5 Og gjør I det ikke med Vilje god,
Jeg skal eder dertil nøde,
Uden I kan mig en Kæmpe flye,
Som tør mig i Kredsen møde."

6 "Ei vil jeg give dig Datter min,
Eller Straaesbred af mit Rige,
Men heller flye dig en Kæmpe bold,
Som giver dig lige for lige."

7 Og det var Dannerkonningen,
Han gik i Borgestue:
"Og hvem af mine Danske Hofmænd
Vil vinde den skønne Jomfrue?"

8 Slet Ingen svared paa Kongens Ord,
Bomstille tav alle hans Svende,
Undtagen han, *Orm Ungersvend*,
Han sad ved nederst Bordende.

9 |A:115 Men det var ham, *Orm Ungersvend*,
Han sprang over bredden Bord,
Det hørde alle de Kæmper paa
Han talde et Manddoms-Ord.

10 "Forhverves dermed saamegen Pris,
Og Kongens Datter tillige,
Da vil jeg fægte med *Bærmeris'*
Og give ham lige for lige."

11 Og det var høien *Bærmeris'*,
Han saae ham over Skuldre:
"Og hvem er denne Mysseling⁷⁹,
Som tør i Hallen buldre?"

12 "Jeg er slet ingen Mysseling,
Skjøndt du monne mig saa kalde,
Kong *Sigurd* min Fader hedde med Pris,

Boer nu under Muld i Halde.”

- 13 Og det var seent om Aftenen,
Da Soel var gangen til Hvile,
Da lysted ham, *Orm Ungersvend*,
Til Bjerget iløn at ile.
- 14 Og det var seent i Sommerkvæld,
De Svende red Heste til Bække,
Da red han til det høie Fjeld,
Sin Fader af Søvn at vække.
- 15 Saa fast han red, saa nær han tren,
Og klapped paa Bjerg med Vælde,
Da revned Bjerget, og Birting klang,
I Bunden saa monne det giælde⁸⁰.
- 16 |A:116“Og hvem er det, som klapper saa fast,
Vil Bjerget over mig bryde;
Maa ikke jeg under haarden Steen
Nu længer Freden nyde!”
- 17 “Det er mig selv, *Orm Ungersvend*,
Din egen Søn, den kiære,
Thi venter af din Gavmildhed
Jeg Sværd ved Lænd at bære.”
- 18 “Du fanger ei *Birting* af Bjerg idag,
Hun er saa væn en Mø,
Men først maa du hevne din Faders Død,
Han faldt paa *Hjelmer-Øe*.”
- 19 “Kan ei af eder jeg *Birting* faae,
Maa ei den Lykke nyde,
Da tager jeg Hold i høien Hald,
Skal Bjerg over eder bryde.”
- 20 Saa skiød han *Birting* op af Muld,
Og lod saa høit det gjalde:
“Med Kraft det før, med Lykke brug,
Saa Kæmper for dig falde!”
- 21 Saa skrev de Krindsen paa den Vold,
Og det er ei at nægte,
Orm Ungersvend og *Bærmeris'*
Som kunde staae og fægte.

- 22 Saa fægted de i Dage to,
Men det var paa den tred'e,
Da *Orm* han skar den Rise af
I begge hans Knælede.
- 23 |A:117| Det meldte Dannerkonningen,
Holdt Øie med de Helte:
"Ei saae jeg før, saa nederlig
Man nogen Kæmpe fældte!"
- 24 Det svared *Orm*: den største Helt
Kan til sin Vext ei lægge,
I Knæled hugged jeg ham af,
Jeg kunde ei længer række.
- 25 Og det var *Orm Ungersvend*,
Han gik langs med den Strand,
Og der fandt han en Færgebaad
Alt paa den hvide Sand.
- 26 Saa seiled han til *Hjelmer-Øe*,
Sin Faders Død at hævne,
Der mødte brat han *Gjord* og *Alf*,
Som om de var sat Stævne.
- 27 De bød ham ingen anden Bod
End Spot for hans kiær Fader,
Og til Stalbroder havde han
Kun *Birting* Brynjehader.
- 29 Saa gik i Kreds han, En mod To,
Og det i Dage tvende,
Det batted ei, alt hvad han slog,
Den Kamp fik aldrig Ende.
- 30 Det mærkede skøn Havfru godt,
Og saa tog hun til Orde:
"Det nytter ei, *Orm Ungersvend*,
Dit Vaaben de forgjorde.
- 31 |A:118| Sving Sværdet over Hoved dit,
Og avet om til Side,
Stik Odden og i Jorden ned,
Da bedre det vil bide!"
- 32 Saa svang han *Birting* avet om,

Og hvæssed Od og Egge,
Saa slog han til af al sin Magt,
Og veiede dem begge.

33 Saa svøbde *Orm* sin Faders Sværd
I Silke med god Vilje,
Og saa drog han til Kongens Gaard,
Drak Bryllup med sin Lilje.
Mens Skoven stander al udi Blomster.

78

Bjarne-Jetten.

79

Museunge.

80

dønne.

Vidrik Velandson.

1 Det var *Dankonnings* Systerson,
Han stod paa Kongestævne:
"Vil I mig laane af eders Mænd,
Min Faders Død at hævne?"
Mens han bærer Guld og Amber⁸¹ paa sin Haand.

2 "Jeg laane dig vil af mine Mænd
Alle dem, som dig vil følge,
Bedst tjende dig *Vidrik Velandson*,
Det vil jeg ikke fordølge."

3 *Dankonning* triner i Stuen ind,
Saa klar, som Luer brænde:
"Hvormange af mine raske Hofmænd
Vil følge af Land min Frænde?"

4 |A:119 Men de skød alle Hætte for Mund,
De turde ei Kongen svare,
Undtagen *Vidrik Velandson*,
Han sagde: jeg er ingen Hare.

5 Og det var *Vidrik Velandson*,
Han tænkte paa Hæder og Ære:

“Vi skikke nu frem vort Feidebud!
Ustjaalet er bedst at bære.”

- 6 Og det var ungen *Hammer Graa*,
 Løb vesterud af By,
 Og alle de, ham imøde kom,
 De skifted' baade Lød og Lyd⁸².
- 7 Og det var ungen *Hammer Graa*,
 Ham skinned Guld paa Bringe,
 Og der var hverken Høg eller Hund,
 Kunde følge den Svend til Thinge.
- 8 Og ind kom ungen *Hammer Graa*
 Og stædtes saa for Borde,
 Og snild var han i Tale sin,
 Og saa tog han til Orde.
- 9 “Hil sidde I, *Vendels* Konning prud!
 De andre jeg vil ei nævne,
 Imorgen kommer han, *Jern-Ulf*,
 Sin Faders Død at hevne.”
- 10 “Langt heller maatte med Kiep i Haand
 Han vogte Kvæg under Lide,
 End sende idag mig Feidebud,
 Imorgen med mig at stride.
- 11 |A:120| Langt heller han som den mindste Orm
 Maatte krybe alt under Fjelde,
 End yppe med mig en Hadingskiv,
 For jeg hans Fader mon fælde.”
- 12 “I høre mig, *Vendels* Konning prud!
 I holde dog Tand for Tunge,
 Op da voxer den unge Hvalp
 Med hvasse Tænder i Munde.”
- 13 “Der er ingen Kæmpe i Verden til,
 Som kyse mig kan og ræde⁸³,
 Undtagen han, *Vidrik Velandson*,
 Og han er ikke tilstæde.”
- 14 Og det var en af Kongens Hofmænd,
 Han sagde: fuldvel jeg veed,
 At Kæmpe er *Vidrik Velandson*,

Som Faderen hans var Smed.

- 15 Jeg selv var med paa *Dovreffield*,
Hvor Kæmper de drukke inde,
Der gjorde han, *Vidrik*, et Spilop,
Som ganger mig seent af Minde.
- 16 Vel femten Kæmper han slog til Jord,
Det kaldte han kun at lege,
Jeg stod saa nær og saae derpaa,
Mine Kinder de gjordes mig blege.
- 17 “Men laae end *Vidrik* i Loftet syg
Og kunde sin Hest ei vende,
I maatte dog møde i aaben Mark
Fuldmodige Dannesvende.”
- 18 |A:121| Det svared Kongen af *Vendel* brat,
Han tænkte paa Hæder og Ære:
Imorgen jeg møder i Høvdings-Storm,
Om ellers mig Hest kan bære.
- 19 Af Kongens Kæmper da en fløi op,
Sin Villie lod han kiende:
“Den *Vidrik* er en Kulfustes Søn,
Vi løber ham overende.”
- 20 Det *Hammer Graa* saa hardt fortrød,
Han tog dog ei til Orde,
Men Kæmpen han med Næve slog,
Saa han faldt død til Jorde.
- 21 Det meldte Kongen af *Vendels* Land,
Hans Kinder blev saa røde:
Hvi slogst du saa min Kæmpe gæv
Ned for min Fod tildøde?
- 22 Det svared dristig *Hammer Graa*:
Det maa vel Kongen vide,
At spottes *Vidrik* eller jeg,
Det vil jeg aldrig lide.
- 23 Saa fort han løb, og brat han stod
For Dannemænd de fromme:
“I hvæsse nu Spyd og skærpe Sværd!
Imorgen vil Kongen komme.”

- 24 De red i den bælgmørke Nat,
Alt over Mark og Banke,
Der skinned Lys, som det var Dag,
Af deres Vaaben blanke.
- 25 |A:122 De rede frem for Birtingsborg,
Alt over *Gjaldemyre*,
Syvhundred stærk, den Kæmpetrop
Var klædt i Brynjer dyre.
- 26 De reiste Banner paa Birtingshed',
Der saae man Løven hin røde,
Der var saamangen uskyldig Mand,
Som maatte sig der forbløde.
- 27 De skiød med Bue, de hug med Sværd,
Enhver, som han mest kunde volde⁸⁴,
Og ud saa sprang den røde Sved
Og Ilden af deres Skjolde.
- 28 Og det var Kongen af *Vendels Land*,
Han keg giennem Hjelme-Gitter:
"Og hvo er fremmerst i Hob idag,
Som mit Folk saa slaaer og splitter?"
- 29 Det svared en af Kongens Hofmænd,
Han tog paa *Vidrik Kiende*:
Det er ham, *Vidrik Velandson*,
Med *Mimmering* hvast ihænde.
- 30 Og Konningen svared ham igien,
Alt under Hjelm hin trange:
Jeg strider nødig imod det Skjold,
Hvori skinner Hammer og Tange.
- 31 Og det var Kongen af *Vendels Land*,
Han hug sin Hest med Spore,
Han red til *Vidrik Velandson*,
Og vilde ham strakt til Jorde.
- 32 |A:123 Og det var Kongen af *Vendels Land*,
Han mon baade hugge og støde,
Saa *Vidrik* kunde ei gjøre meer
End værge for sig og bøde.
- 33 "Nu haver jeg standet dig atten Hug,

Vel flere og ikke færre,
Du stande mig et for alle dem
Og for din Konninge-Ære!”

34 “Og haver du staaet mig atten Hug,
Var flere de eller færre,
Jeg stander dig samme Tal igien,
Og er ikke Konning des værre.”

35 Og saa tog han en Silketraad,
Bandt den om Hjelmen røde:
“Det spørge aldrig min Fæstemø,
En Smedesvend slog mig tildøde!”

36 Og *Vidrik* taler til *Mimmering* saa:
Viis nu, hvortil du mon due!
Thi det var ikke i hundrede Aar
Jeg hugged af vredere Hue!

37 Saa fast holdt han paa gyldne Haandfang,
At Blod sprang af Neglerod,
Han hugged paa Kongens forgylde Hjelms,
Saa Odden i Sadelen stod.

38 Og det var *Vidrik Velandson*,
Han holdt under grønne Lide:
“Og er her ingen af Kongens Mænd,
Som lyster med mig at stride?”

39 |A:124Og det var ungen *Hammer Graa*,
Han blinkede med sine Øvne⁸⁵:
“De ligge nu alt og tie kvær
Som Muus udi første Søvn!”
Men han bærer Guld og Amber paa sin Haand.

81

Rav.

82

Farve og Stemme.

83

skræmme.

84

magte.

85

Sivard Snarensvend.

- 1 De vare syv og syvsindsti,
Der de droge ud fra Halde,
Og der de komme for *Brattingsborg*,
Da sloge de op deres Tjalde⁸⁶.
Det dønner under Hov for Danske Hofmænd, naar de udride.
- 2 Kong *Nilaus* stander paa høien Tind,
Og seer han sig om saa vide:
“Hvi holde de Kæmper deres Liv saa fal,
At dem lyster her at stride?”
- 3 Og hør du, *Sivard Snarensvend*,
Omvanket har du saa vide,
Og friste skal du disse Kæmpers Mod,
Til dem under Tjalden ride.”
- 4 Og det var ham, *Sivard Snarensvend*,
Han red under Tjald med Ære:
“Velkommen, I Dannerkongens Mænd!
Velkomne saa skal I være.
- 5 Og hvilken af eder, I Danske Hofmænd,
Som regner sig med de Bedste,
Med ham vil jeg vove en Dyst idag
Om begge vore gode Heste.”
- 6 |A:125 De Kæmper leged paa Tavlebord,
De Terninger randt saa vide,
Og det faldt unge Hr. *Humle* til,
Han skulde med *Sivard* stride.
- 7 Saa slog han sammen det Tavlebord,
Ham lysted ei meer at lege,
Ei vil jeg dølge hvad Sandhed er,
Hans Kinder de bleve saa blege.
- 8 “Og hør du, *Vidrik Velandson*,
Du est en Mand fribaaren,
Og vil du laane mig *Skimming* idag,
Jeg sætter dig Pant til imorgen.”

- 9 “Men skal jeg laane dig *Skimming* idag,
Som haver ei Mage blandt Heste,
Ipant du sætte mig *Løsning-Skov*,
Og Borgene tolv af de bedste!”
- 10 “Af Borgene stoltest i *Birtingsland*,
Jeg byder dig otte til Fæste,
Dertil min Syster, den Liljevand,
Jeg mener, hun er af de Bedste.”
- 11 “Men *Sivard* han er en stærblind Svend,
Han seer ei, hvor Glavindet ender,
Og kommer til Skade saa *Skimming* idag,
Det bøder ei alle dine Frænder.
- 12 Og Sværdet ruller i *Sivards* Haand,
Som Kringlen⁸⁷ ringler i Spore,
Saa, *Humle* hin unge, du vogte dig for
At komme ilag med den Daare!”
- 13 |A:126 “Med Borgene ni end Riddere syv
Jeg sætter ipant, om dig lyster,
Og kommer saa *Skimming* til Skade idag,
I Bod jeg dig giver min Syster.”
- 14 Saa satte han sig paa *Skimmings* Ryg,
Saa gladelig monne han ride,
Men *Skimming* blev underlig derved,
At hannem stak Spore i Side.
- 15 “Om alle de Borge var af Guld,
Og alle de Aær af Vin,
Jeg tog dem ikke for *Skimming* idag,
Jeg takker Gud, han er min”.
- 16 Det første Ridt, de sammen red,
De Helte var begge saa stærke,
Isønder gik Humles Sadelring,
Hans Skjold drev langt i Marke.
- 17 “Mig tykkes, du est en faur Ungersvend,
Din Hest kan godt du ride,
Stat af og gjorde ham om igien
Et Stød vil jeg dig bide⁸⁸.”
- 18 Det andet Ridt, de sammen red,

De Baade⁸⁹ var Kæmper drue⁹⁰,
Da begge deres Sadler sprang itu
Og *Humle* fra Sadelbue.

19 “Nu haver for dig jeg baaret Pris,
Og *Skimming* haver jeg vundet,
Du sige mig nu, du Ungersvend,
Hvad Rod du af er rundet!”

20 |A:127“Min Fader er *Abelon* Haardestaal,
En Konning af *Birtingsrige*,
Og Dronning *Ellen* saa fin og gæv,
Min Moder er hun tillige,

21 Min Kæmpeslægt er saa vidt berømt,
Som nogen Mand kan fare,
Og *Humle*, det er mit eget Navn,
Velkiendt i Kæmpeskare.”

22 “Er Dronning *Ellen* din Moder huld,
Hun er min gode Veninde,
Og selv er du min Systersøn,
Fra dig vil ei *Skimming* jeg vinde.

23 Men tag mine Skjolderemme to,
Og bind mig fast til Egen,
Og rid saa hjem med Lykke din,
Og siig, du vandt ved Legen!”

24 Og ind kom *Humle* i Kjortel grøn:
“Nu haver jeg Spillet vundet,
Det saae han, *Sivard* den stærblinde Svend,
Han stander i Skoven bundet.

25 Saa vel har jeg været i grønne Lund,
Og fanget en Fugl om Foden,
Jeg fangede *Sivard Snarensvend*,
Og bandt ham ved Egeroden.”

26 “Vel høit saa braller du Ungersvend,
Og farer dog kun med Tant,
For vist var det med Villie gjort,
Om *Sivard* i Skov du bandt.”

27 |A:128Og det var *Vidrik Velandson*,
For han vilde Sandhed vide:

“Saa rider jeg mig i Rosenslund,
Og seer, hvor *Sivard* mon lide.”

28 Det meldte *Sivard* i grønne Lund:
Hist seer jeg *Vidrik* ride,
Og finder han mig, ei bliver heelt
Et Ribbeen i min Side.

29 Og *Vidrik* han red paa *Skimming* frem,
Han kneised alt som en Løve,
Da rykked op *Sivard* den Eg med Rod,
Han turde ei længer tøve.

30 Og Dronningen staaer i Høieloft,
Hun seer sig om saa vide,
Hun seer ham, *Sivard Snarensvend*,
Med Egen ved sin Side.

31 Det meldte Dronningen saa mild,
Der hun saae *Sivard* komme:
Saa men, det var i Nød og Trang,
Du plukked slig en Blomme.

32 Og Kongen stander ved Borgeled
Alt i sin Brynie ny:
“Hist kommer *Sivard* Snarensvend,
Og han løber Sommer ad By!”

33 Og der gaaer Dands paa *Brattingsborg*,
Der dandse de stærke Helte,
Der dandser og den stærblinde Svend
Med Egen under sit Belte!

Det dønner under Hov for Danske Hofmænd, naar de udride.

86

Telte.

87

Hjulet.

88

bie.

89

Begge.

90

drøie.

Svenn Felding og den Tydske Dronning.

- ¹ Der stunder ind til *Dannemark*
Saamangen en ærlig Mand,
Der komme og *Tydske* Riddere fleer
End jeg opregne kan.
De stunder ind til Danmark.
- ² Og det var Dannerkonningen,
Han kaldte paa Svende to:
"I bede Hr. *Svenn Felding*
I Salen for mig indgaae!"
- ³ Og ind kom Hr. *Svenn Felding*
Og stod for Kongens Bord:
"Hvad vil I, Dannerkonning,
Hvi sendte I mig Ord?"
- ⁴ "Og hør du mig, *Svenn Felding!*
Du skal i Herrefærd,
Og du skal fare til *Tydskland*
At hente min Hjertenskiær'."
- ⁵ "Og skal jeg fare til *Tydskland*
Og hente eders Hjertenskiær',
Da veed I vel, det nytter ei,
At jeg kommer ene der.
- ⁶ Vel hundred' Brynjeklædte
Mig følge af eders Gaard!
Saa axler selv jeg Kaaben
Med Foer af Sobel og Maar."
- ⁷ Saa seiled han til *Tydskland*,
Var Dansk i Sind og Skind,
Og saa gik han i Høieloft,
For *Tydsklands* Konge ind.
- ⁸ |A:130 "Hil sidde I, Konning høibaaren,
Alt over eders brede Bord!
Nu Kongen af Danmarks Rige
Har sendt eder Beile-Ord."

- 9 Det meldte Hr. *Svenn Felding*,
Det første, han *Juttelil* saae:
“Og Skam faae begge de Hænder,
Som skulde dine Øine toe!”
- 10 “Og hør du, Hr. *Svenn Felding*!
Du spotte mig ei til Harm!
Jeg haver det forsande spurgt,
Du er et Slegfredbarn.”
- 11 “Og om jeg er et Slegfredbarn,
Har Frænder jeg med de Bedste,
Saa jeg kan slide Skarlagen rød,
Og ride med hundrede Heste.”
- 12 “Men der er aldrig saa arg en Skalk,
Haver han et par røde Hoser,
At naar han kommer i *Tydskland* ud,
Han jo af sin Slægt sig roser.”
- 13 “Og der er aldrig saa arg en Svik,
Haver hun en guldsprængt Hue,
Naar hun kommer ind til Dannemark,
Hun kalder sig jo en Frue.
- 14 Men Børen blæser saa blidelig,
Og Bølgen leger paa Sand,
Det hjælper ikke, vi tøve her,
Langt fra vort Fæderneland.
- 15 |A:13| Vil I da følge, saa er det Tid,
Min Herre, han faaer sin Ville⁹¹,
Den Gud, som sammenføier let,
Kan eder og snart adskille.”
- 16 Og det var Hr. *Svenn Felding*,
Tog *Juttelil* i sin Arm,
Saa satte han hende saa trofast ned,
Det gjaldt i hver hendes Tarm.
- 17 Og det var Hr. *Svenn Felding*,
Han styred sin Snekke til Land,
Og det var Dannerkongen,
Han tumled sin Hest paa Sand.
- 18 Og det var Hr. *Svenn Felding*,

Han viftede med sin Hat:
“Min Herre, I sprænge ei Hors idag!
Vi har ikke Fryden fat.”

19 Saa tog de strax den unge Brud,
Og førde hende op i Land,
Og hende timedes Hæder stor,
Af Kvinde saavelsom Mand.

20 De satte hende i Gyldenkarm,
Med Ædelstene saa prud,
Dem gav hende Dannerkongen,
For han tog hende til Brud.

21 “Lidt Godt man høit skal sætte,
Og sjelden see dertil;
Saa mangen er Skæbne i Bryllupsfærd,
Saa underlig gaaer det Spil.”

22 |A:132 Det meldte Jomfru *Juttelil*,
Der hun det Brudehus saae:
Gid de faae Skam, de Tømmermænd,
Som her lagde Vinn oppaa!

23 Gid de faae Skam, de Tømmermænd,
Som her toge Øl og Mad!
Og saa faae han, *Svenn Felding* selv,
For usselt han bar sig ad!”

24 Det meldte Hr. *Svenn Felding*,
Han kunde den Spot ei lide:
Saa vende I eders Vogn omkring
Og lade ad *Tydskland* glide!

25 Det meldte Hr. *Peter Kæmpfer* vredt,
Han var en Kæmpe saa sterk:
Idag saa vil jeg dyste med dig
Om Hors og hundrede Mark.

26 “Alt nok saa haver jeg Heste paa Stald,
Og Penninge i mit Være⁹²,
Men jeg vil dyste med dig idag
For Danske Jomfruers Ære.”

27 Det første Ridt, de sammen red,
De Kæmper var begge saa sterke,

Isønder sprang *Svenn Feldings* Spær,
Deres Skjolde drev langt i Marke.

28 Da loe hun, Jomfru *Juttelil*,
Hun smiled under Skarlagen-Skind:
“Saadanne er alle mine Hofmænd,
Jeg førde i Dannemark ind.”

29 |A:133| Det andet Ridt, de sammen red,
De Kæmper vare saa vrede,
Da sank Hr. *Peters* Hest i Knæ,
Hans Hoved drev langt paa Hede.

30 Da græd hun, Jomfru *Juttelil*,
Og Hænderne sammen slog:
“Usalig jeg ind til Danmark kom
Med stærkeste Kæmper to.”

31 Da loe han, Dannerkonning, smaat,
Han smiled under Skarlagen rød:
“Saadanne er alle de Danske Hofmænd,
Som jeg giver Guld og Brød.”

32 Og det var aarle, Fru *Juttelil*,
Hun krævede Morgengave:
“*Svenn Feldings* Hoved I give mig!
Jeg vil ikke andet have.”

33 “Jeg giver dig Sølv, jeg giver dig Guld,
Og Borge hos mig at volde⁹³
Men aldrig faaer du en Draabe Blod
Af Dannemænd de bolde.”
De stunder ind til Danmark.

91

Villie.

92

Værge ☹: Giemme.

93

at raade for.

- ¹ Og det var Hr. *Svenn Felding*,
Og han red sig til *Rom*,
Hver *Dansk* Pillegrim maa love,
At han der nogentid kom.
- ² |A:134| Der de red ud af Dannemark,
De var kun Pilgrimme tvende,
De giæstede dem en Jomfru skøn,
Stor Ære de nød hos hende.
- ³ Hun satte *Svenn Felding* øverst til Bords
For hele den Ridderskare,
Og det da lysted den stolte Jomfru,
At vide, hvorfra de vare.
- ⁴ “Det er ingen fattig Pillegrim,
Os haver iaften giæstet,
Paa Skjortelinningen jeg det seer,
Den er med røde Guld fæstet.
- ⁵ Paa Skjortelinningen jeg det seer,
Alt med sit røde Guldfæste,
I er vist Kongen af Dannemark,
I vide at ramme vort Bedste!”
- ⁶ “Ei er jeg Kongen af Dannemark,
Ei heller er jeg hans Lige,
En Pillegrim er jeg, som I seer,
Dog født i Dannemarks Rige.
- ⁷ Men hør I det, min stolte Jomfru,
I ville mig ikke fortykke⁹⁴!
De Børn, som fødes i Dannemark,
De fødes hver med sin Lykke.”
- ⁸ Og alt da sad den stolte Jomfru
Og syede de Silkesømme,
For hvert et Sting, hun tog paa dem,
Hendes Taarer randt i Strømme.
- ⁹ |A:135| “Og hør I det, min stolte Jomfru!
Hvi rinde de Taarer stride?
I sige mig noget af eders Nød!
Jeg dulmer kanskee den Kvide.”
- ¹⁰ “Her er en Rise, saa lang og leed,

Han vil vort Land forøde,
Han vil ikke have anden Kost
End Fruer og Møer til Føde.

¹¹ Jeg har det alle mine Dage hørt,
De Danske Mænd er saa fromme,
Jeg takker nu Gud i Himmerig,
Her En af dem maatte komme.”

¹² “Ja, havde jeg Hest og Brynje god,
Som var til de Danske Mage,
Da vilde for eder, min stolte Jomfru,
Med Risen jeg bryde en Stage.”

¹³ Og frem kom Heste i hundredtal,
De var baade sorte og hvide,
Men alle saa for *Svenn Feldings* Haand
De bugned, til Jomfruens Kvide.

¹⁴ Det meldte *Svenn Felding*, og gav et Suk:
“Gid jeg mig for Guld og Penge
Kun havde en Hest fra Dannemark,
Opdrættet paa Danske Enge!

¹⁵ Jeg førde med ud af Dannemark
Vel femten gode Guldringe,
Og havde jeg mig en *Tybohest*,
Da skulde for ham de springe.”

¹⁶ |A:136| Der kom tilsidst en Møllermann,
Han sagde det ei i Taaget:
Jeg har en Hest fra Dannemark,
Og han er dannebroget.

¹⁷ Jeg har en dannebroget Hest,
Er født i *Sæbylund*,
Og hvergang han til Mølle gaaer,
Han bær' sine femten Pund⁹⁵.”

¹⁸ “Og hør du gode Møllermann,
Du lade mig Hesten see!
Og er vi Danske begge To,
Da tør vi vel gaae for Tre.”

¹⁹ Den Hest fuldgod, da han kom frem,
Han var som Mølleren sagde,

Med Hofte høi og Bringe bred,
Svenn Felding Sadel paalagde.

20 Og han drog af sine Handsker smaa,
Hans Hænder var meget hvide,
Og selv han gjordet sin gode Hest,
Paa andre tør han ei lide.

21 Han gjordet sin Hest med Gjorde tre,
De stærkeste, han kunde finde,
Det første, Hesten sig gjorde ud,
Da brast de alle som Tvinde.

22 Det var de Fruer af *Pommerland*,
Og mange Jomfruer kloge,
De slynged af Silke og røden Guld
En Sadelgjord til *Dannebroge*.

23 |A:137 Saa blev han gjordet foruden Fals;
Han pusted og fnøs af Vrede,
Saa Ingen uden *Svenn Felding* selv
Kunde ham af Stalden lede.

24 “Og hør du det, min gode Hest,
Og sviger du mig kun ikke,
Fordi du haver lidt Mandevind
Jeg skal dig linne en Prikke.”

25 Det første Ridt, de sammen red,
De Kæmper var begge saa stærke,
Deres Heste baade de sank i Knæ,
Deres Spær drev langt i Marke.

26 Det andet Ridt, de sammen red,
De Kæmper var begge saa vrede,
Og Troidens Nakke da brast itu,
Hans Hoved drev langt paa Hede.

27 Og ud da ginge de Riddere ni
Svenn Felding at byde det Bedste,
De bøde ham Krone og Kongenavn,
Naar Jomfruen han vilde fæste.

28 “Nei, jeg haver mig en Fæstemø
I *Østerlands* Kongerige,
For Tønder syv af det røde Guld,

Jeg vil hende ikke svige.

- 29 I lade kun bygge et muret Huus
For Danske, som her mon giæste!
I spare for dem paa Pilgrimsfærd
Ei Brød og Vin af det Bedste!”
-

94

fortænke.

95

tredive Tønder Byg.

|A:138

Thors-Hammeren.

- 1 Og det var *Thor* af *Havsgaard*,
Rider over de grønne Enge,
Der tabde han sin Hammer af Guld,
Og borte var den saa længe.
Saa vinder han Sverrig.
- 2 Og det var *Thor* af *Havsgaard*,
Han taler til Broder sin:
Du fare mit Bud til *Nørrehald*,
Og lyse om Hammer min!
- 3 Og det var liden *Loke* snild,
Han foer i Fjederham,
Og saa fløi han til *Nørrehald*
Alt som han saae sit Ram.
- 4 Og midt udi den Borgegaard
Der axler han sit Skind,
Og saa gaaer han i Høieloft
For *Thussegreven* ind.
- 5 “Velkommen *Loke* liden her!
Vi saae dig ei saa længe,
Hvad Nyt er der i *Havsgaard* nu
Som Græsset groer i Enge?”
- 6 “Hvad Nyt der er i *Havsgaard* nu,

Det er ei af det Bedste,
For *Thor* har mistet Hammer sin,
Derfor mon her jeg giæste.”

7 “Sin Hammer faaer ei *Thor* igien,
Gaaer ret han eller avet,
Thi femten Favne under Jord
Der ligger den begravet.

8 |A:139 Sin Hammer faaer ei *Thor* igien,
Slet intet Bud kan batte⁹⁶,
Undtagen Jomfru *Freialil*,
Og alle hendes Skatte.”

9 Og det var liden *Loke* da,
Han foer i Fjederham,
Saa fløi han hjem med kort Besked,
Alt som han saae sit Ram.

10 “Din Hammer faaer du ei igien,
Slet intet Bud kan batte,
Undtagen Jomfru *Freialil*
Med alle hendes Skatte.”

11 Det svared Jomfru *Freialil*,
Hun var i Hu saa vred,
I give mig til en kristen Mand,
Ei til den Trolld saa leed!

12 Men smykke vi ham, som Skaden tog,
Og rede hans Haar med Kammen,
Og føre vi ham til *Nørrehald*,
At stride for Brud med Gammen!”

13 Saa smykked de Kæmpen som en Brud,
Og gjorde med ham saa Gilde,
Og Legeren fik det røde Guld,
For op til Dands at spille.

14 Saa toge de den væne Brud,
Satte hende paa Brudebænke,
Og *Thussegreven* gik lystig frem,
Han vilde for Bruden skiænke.

15 |A:140 Fem Oxe-kroppe, dem aad hun op,
Og tredive Svine-Flykke⁹⁷,

Med hundrede Brød og dertil syv,
For hun begjæred at drikke.

16 Tolv Tønder Øl, dem drak hun ud,
Før hun kunde Tørsten slukke,
End drak hun ud en Balle fuld,
Saa tog hun paa at klukke.

17 Og *Thussegreven* gaaer ad Gulvet frem,
Sine Hænder monne han vride:
“Hvem saae dog slig en tørstig Brud,
Som kunde saa hvast og bide!”

18 Det svared liden *Loke* snild:
Saa raser man i Ungdommen,
Hun sulted sig selv i otte Døgn,
Af Længsel efter Brudgommen!

19 Men det var *Thussegreven* leed,
Han stod ei til at trøste,
Han raabde saa i vilden Sky,
At Salen den maatte ryste.

20 “I hente mig brat Guldhammeren,
Jeg vil den gierne undvære,
Naar Bruden jeg saa kan vorde kvit,
Enten med Skam eller Ære.

21 Saa bar da otte Kæmper brat
Den Hammer ind paa Træ,
Og lagde den saa læmpelig
Tvert over Brudens Knæ.

22 |A:141|Og det var da den væne Brud,
Med Hammeren i Hænde,
Hun saae paa den saa gladelig,
Hun som en Vaand den vendte.

23 Hun først til *Thussegreven* slog,
Den Trolde saa bred og lang,
Og saa de andre Trolde smaa
Hun gjorde Veien trang.

24 Og det var *Loke* Liden da,
Monne sig saa vel omtænke:
“Nu lader os fare til *Havsgaard* hjem

Med den bedrøvede Enke!”
Saa vinder han Sverrig!

96

forslaaer.

97

Flæskeskinker.

Agnete og Havmanden.

- ¹ *Agnete*, hun stander paa Høieloftsbro,
Strax kom der en Havmand og gjorde Uro.
Haa, haa, haa!
Strax kom der en Havmand og gjorde Uro.
- ² “Og hør du, *Agnete*, saa faur og saa fin,
O vil du ei være Allerkiæreste min!”
- ³ “Jo, naar du mig elsker af Hjertens Grund
Og tager mig med dig til Havsens Bund.”
- ⁴ Han stopped hendes Øren, han stopped hendes Mund,
Saa tog han hende med sig til Havsens Bund.
- ⁵ |A:142 Hun var med den Havmand paa niende Aar,
Hun fødte ham Sønnerne syv i hans Gaard.
- ⁶ *Agnete*, hun laae over Vuggen og sang,
Da hørde hun *Engelands* Klokker, de klang.
- ⁷ For Havmanden ganger *Agnete* at staae:
“Saa gierne nu vilde i Kirke jeg gaae.”
- ⁸ “Og gierne saa maa udi Kirke du gaae,
Naar hjem du vil vende til Børnene smaa.”
- ⁹ Han stopped hendes Øren, han stopped hendes Mund,
Saa satte han hende paa *Engelands* Grund.
- ¹⁰ *Agnete*, hun ind ad Kirkedørren tren,
Hendes Moder bagefter og var ikke seen.

- 11 “Og hør du, *Agnete*, kiær Datteren min!
Hvoraf er du blevet saa bleg om Kind?”
- 12 “Jeg var med Havmanden paa niende Aar,
Jeg fødte ham Sønnerne syv i hans Gaard.”
- 13 Og Havmanden traadte ad Kirkedørren ind,
Og alle Smaabilleder, de vendte sig omkring.
- 14 Hans Lokker, de var som det pureste Guld,
Hans Hjerte og Hu var dog sorrigfuld.
- 15 “Og hør du, *Agnete*, følg hjem med mig!
Nu Børnene længes saa hardt efter dig.”
- 16 “Ja, lad dem kun længes, saa meget, de vil!
Det gjør nu for mig hverken fra eller til.”
- 17 |A:143 “O, tænk paa de Store og tænk paa de Smaa,
Og tænk paa det Spæde, som i Vuggen laae!”
- 18 “Ei mere jeg tænker paa Store eller Smaa,
Og ei paa det Spæde, som i Vuggen laae.
- 19 Jeg tænker nu kun paa de deilige Aar,
Som jeg har forloret i Havmandens Gaard.
Haa, haa, haa!
Som jeg har forloret i Havmandens Gaard.”
-

Bonden i Vildenskov.

- 1 Der ligger en Vold i Vesterhav,
Der agter en Bonde at bygge,
Han fører did baade Høg og Hund,
Om Vinteren der at ligge.
De Trolde smaa og Dyrene udi Skoven.
- 2 Han tager med baade Kat og Ko,
Han flytter med Stik og Stage,
De vilde Dyr, som i Skoven boe,
De føre derover Klage.
- 3 Han hugger Eg og han hugger Ask,

Og Bøgen saa mon han fælde,
Og det fortryder den arge Trolde,
At han skulde have den Vælde.

- 4 Han hugger Stolper og Sparreværk,
Ei før saae man Hænder saa raske,
Og alle de Trolde, i Bjerget boe,
De spørge, hvi tør han saa braske!

- 5 |A:144|Dertil saa svared den mindste Trolde,
Ei større end som en Myre:
Her er hidkommen en christen Mand,
Ham maa jeg visselig styre.

- 6 Syvhundred' Trolde de var saa vel,
De samlede dennem i Ring,
Og de fløi alle til Bondens Gaard,
Der vilde de sætte deres Thing.

- 7 Det var den Bonde af *Vildenskov*,
Han Øie fik paa de Trolde:
“Nu hjælpe mig vel *Marias* Søn
Og alle de Engle bolde!”

- 8 Og han slog Kors i hver en Vraa,
Og mest i sin Forstue,
Det saae de Trolde, som var ham næst,
Kun ilde mon det dem hue.

- 9 De fløi i Øst og de fløi i Vest,
Og Somme de fløi mod Norden,
De foer i Bjerger, de sprang i Flint,
Det var for dem som en Torden.

- 10 Men det var ham, den mindste Trolde,
Han lod sig ei forskrække,
Han flygted ei for Korsets Tegn,
Gik lukt igiennem Vægge.

- 11 “Og hør du Bonde af *Vildenskov*!
Dig times vist en Ulykke,
Hvo haver givet dig det Forlov,
At du hos mig maatte bygge?

- 12 |A:145|Men vil du bygge og boe i Fred,
Du drages det vel til Minde,

Da skal du give mig Husfru din,
For hende saa vil jeg vinde.”

- 13 Det svared bange den Bondemand:
Lad *Ellene* mig beholde,
Og tag saa kun baade Guld og Gods!
Jeg giver dig det at volde.
- 14 “Saa træder jeg først baade *Ellen* og dig
I Smuld ei til at opsanke,
Saa tager jeg alt dit Gods og Guld,
Og lægger det under min Banke.”
- 15 Vildraadig stod da den Bondemand,
Han bar ikke vel den Vaande,
Saa gav han *Ellen*, sin Husfru fin,
Troldpuslingen til Haande.
- 16 Og glad blev han og sprang omkring,
Tog hende saa ømt i Arme,
Om Kinderne blev da hun saa bleg,
Var sønderknust af Harme.
- 17 Og det da meldte hun i sin Nød,
Hun fældte saa modige Taare:
“Gud naade mig arme, usle Viv,
Mine Kaar skulde være saa haarde!”
- 18 Han kyssed første og anden Gang,
Det hende var haardt at døie,
Han blev derved saa leed en Trold,
Som man kunde see for Øie.
- 19 **A:146** Men det var ved det tredie Kys,
Marias Søn hun paakaldte,
Da skifted han brat sin Troldeham,
Saa vare hans Timer talte.
- 20 Han blev sig til en Ridder skøn,
Han sagde til Bondens Kvinde:
Nu skal du være min Venneviv,
Dog ikke foruden dit Minde.
- 21 Og alt det Guld i *Engeland* er,
Det mit og dit skal være,
Din Husbond jeg give vil for dig

Baade Guld og Gods og Ære.

- 22 Jeg var mig saa spædt et Kongebarn,
Min Moder de bar til Jorde,
Min Stifmoder var mig vred og gram,
Til en Trolde hun mig forgjorde.
- 23 “Du ædle Ridder! vi takke nu Gud,
Som os haver løst af Vaade,
Saa fæste du dig en Jomfru væn,
Med Glæden leve I Baade!”
- 24 “Og kan ei dig selv til Viv jeg faae,
Din Datter saa vil jeg have,
For den Velgierning, af dig jeg nød,
Giengiælder ei Gunst og Gave.”
- 25 Den Bonde, han bygger nu paa sin Øe,
Slet Ingen gjør ham Umage,
Hans Datter er Dronning i *Engeland*,
Hun har sine kronede Dage.
- 26 **A:147** Og *Ellen*, hun lever med Bondemand sin,
De ere hinandens Lige;
Deres Datter, hun sidder paa Gyldenskrin
Og raader for Land og Rige.
De Trolde smaa og Dyrene udi Skoven.

Dalby-Bjørnen.

- 1 Der gaaer en Bjørn paa Dalbyhed',
Og han er stærk og han er feed,
Og Øxen og Heste han lægger ned.
Mens vi nære Fryden i *Danmark*.
- 2 De Bønder, de ere saa ilde ved,
At dem skal plage den Bjørn saa leed.
- 3 De lægge op Raad og tænke paa,
Hvor de skal Bugt med Bjørnen faae.
- 4 Da lod de Svin paa Skoven gaae,
Paa Lur hos dem en Vogter laae.

- 5 Men Bjørnen kom fra Hi paa Stand,
Og fældte brat den Bondemand.
- 6 Da ridende kom en Hofmand fast,
Han hørde, hvor Bondens Hjerter brast.
- 7 Og Bjørnen sagde: velmødt, Hofmand!
Ei bort jeg løber, men holder Stand.
- 8 Og har du Sværd og Spyd i Hand,
Saa har jeg Kløer og Huggetand.
- 9 **A:148** Saa droges de i Dage to,
Den tredje gjorde de ligesaa.
- 10 Den fjerde Dag, der Nat faldt paa,
Den Hofmand under Bjørnen laae.
- 11 “Du stolte Ridder, du seer det nu,
At Seir over mig ei vinder du.
- 12 Thi født er jeg til Navnet stort,
Min Stifmoder haver mig forgjort.
- 13 Et Baand er bundet her om min Hals,
Det gjorde hun med Svig og Fals.
- 14 Saa har jeg løbet i vilden Skov,
Gjort stor Ulykke og saa Ulov.
- 15 Men kan mit Jern du bryde af,
Dit Liv du nyde for Hjælp, du gav!”
- 16 “Ja, bede jeg vil for dig en Bøn,
Dig hjælpe af Nød Marias Søn!
- 17 Han løse af dig det haarde Baand,
Som vel det mægter hans høire Haand!”
- 18 Saa slog han Kors paa Kors i Hast,
Tregange Kors, saa Baandet brast.
- 19 Og Bjørnen blev en Ridder bold,
Sin Faders Land fik han i Vold.
- 20 Han gav den Hofmand brat i Løn

Hans Syster fin, en Jomfru skøn;
Stifmoder hans, hun sprang i Flint.
Mens vi nære Fryden i *Danmark*!

|A:149

Verner Valravn.

- ¹ Valravnen flyver om Aftenen,
Om Dagen han ikke maa,
Og han maa nøies med Lykke tynd,
Som kan ingen bedre faae.
Valravnen flyver om Aftenen.
- ² Alt flyver vilden *Verner* Ravn,
Saa høit over Borgemure,
Der blev han vaer stolten *Irminlav*,
Saa sørgende sad hun i Bure.
- ³ “Og hør, du liden *Irminlav*!
Hvi græder du dig saa saare?
Er det for Fader og Moder din
Du fælder saa modige Taare?”
- ⁴ Og det var Jomfru *Irminlav*,
Hun ud ad Vindvet saae:
“Hvo er vel den, mig trøste vil,
Og høre paa min Uro?”
- ⁵ Og hør du, vilden Valravn kiær!
Du flyve herhid til mig!
Og al min lønlige Angst og Sorg
Vil jeg betroee til dig.
- ⁶ Mig fæsted saa bold en Kongesøn,
Vi var hinandens Lige,
Stifmoder min ham trylled bort,
Langt ind i Østerrige.
- ⁷ Jeg havde mig og en Broder kiær.
Og *Verner* det var hans Navn,
Stifmoder min haver ham forgjort

Alt til saa vild en Ravn.”

8 |A:150“Og hør I, Jomfru *Irminlav*!
Og hvad vil I mig give?
Jeg før' eder til eders Fæstemand,
Om I tør med mig flyve.”

9 “Jeg vil dig give det røde Guld,
Og Sølv derhos, det hvide,
Naar du før' mig til min Fæstemand,
Og løser mig af den Kvide.”

10 “Behold I selv eders Sølv og Guld!
Jeg kræver en anden Gave,
Den første Søn, I til Verden bær,
Ham vil jeg af eder have.”

11 Og saa tog hun den Ravneklo
I hviden Haand til Munde,
Og svor alt ved sin christen Tro,
Hun vilde ham Sønnen unde.

12 Saa tog han Jomfru *Irminlav*,
Og satte hende paa sin Bag,
Saa fløi han over det vilde Hav,
Sig selv til megen Umag.

13 Og det var vilden *Verner* Ravn,
Han hvildes paa høie Tinde:
“Nu sidder vi, Jomfru, paa det Hus,
Eders Fæstemand i er inde.”

14 Og ud kom bolde Hr. *Nilaus*,
Med Sølvkar monne han stande:
“Velkommen, Jomfru *Irminlav*,
Til disse fremmede Lande!

15 |A:151Hvad skal jeg give dig, vilden Ravn!
Min Fæstemø hid du førde,
Alt siden jeg foer fra *Dannemark*,
Slig Tidende jeg ikke hørde.”

16 Saa drukke de deres Bryllup
I Mag og med stor Glæde,
Og der Timaanedsdagen kom
Hun fødte sin Søn den spæde.

- 17 Og det var vilden *Verner* Ravn,
Han satte sig paa de Tinde:
“Hvad I mig loved, Fru *Irminlav*,
Det drages I vel til Minde.”
- 18 Saa saare hun græd og Hænder vred,
For det var ikke en Pige:
“Nu skal dig have den vilde Valrav,
Det koster dig Livet tillige.”
- 19 Ud gik til Ravnen Hr. *Nilaus*,
Og bød ham Borgene bolde,
Og bød ham Hælvten af alt sit Land,
Maatte han sin Søn beholde.
- 20 “Nei, fanger jeg ikke det lille Barn,
Du skal det saa dyrt undgiælde,
For jeg skal hakke dig selv ihjel,
Og hele dit Rige vanhælde.”
- 21 Valravnen tog Barnet i sin Klo,
Saa gladelig monne han klukke,
Hr. *Nilaus* stod og saae derpaa,
Saa ynkelig monne han sukke.
- 22 |A:152 Det høire Øie han hakked ud,
Drak Hælvten hans Hjerteblood,
Saa blev han til en Ridder saa skøn,
Som vel under Solen stod.
- 23 Den deiligste Ridder under Soel
Der blev af Valrav hin lede,
Og det var Fru *Irminlavs* Broder selv,
Som længe fløi vild over Hede.
- 24 Og alle de Folk, som derhos stod,
De fulde paa Knæ i Vaande,
Og bad til Gud-Fader i Himmerig,
Saa Barnet fik Liv og Aande.
- 25 Nu sidder Fru *Irminlav* saa glad,
Alt ved sin Brudgoms Side,
Nu haver hun Broder og Mand og Søn,
Nu har hun forvundet sin Kvide.
Valravnen flyver om Aftenen.

Jomfrusvenden.

- 1 Jeg tjende mig i Kongens Gaard,
Jeg kunde om Nat ei sove,
Fortryllet var min Fæstemø,
Hun spilled som Hind i Skove.
Saa vinder den Svend sin Jomfru!

- 2 Jeg red mig ud af Kongens Gaard,
Min Fæstemø at oplede,
Jeg saae en Hind i Rosenslund,
Den lysted det mig at bede.

- 3 **A:153** Saa satte jeg Buen for mit Knæ,
Mine Hunde løb Hinden saa nær,
Men hun vilde ikke for Hundene flye,
For hun havde mig saa kjær.

- 4 De Hunde traadte den Hind for nær,
Hun maatte omsider flye,
Hun skabde sig til en lille Fugl,
Og fløi saa høit i Sky.

- 5 Hun fløi saa høit, hun fløi saa lavt,
Satte sig paa Lindegrene,
Jeg stod med Sorg dernedenfor,
Saa saare maatte jeg mig hvene.

- 6 Saa tog jeg Øxen paa min Bag,
Jeg vilde den Lind nedfælde,
Det sagde da Skovens Eiermand:
Det Hug skal du dyrt undgiælde.

- 7 “O, lad mig hugge det ene Træ,
Og gjør du mig ingen Møde!
Thi fanger jeg ei den lille Fugl,
Da sørger jeg mig tildøde.”

- 8 “Og hør du faure Ungersvend,
Lad grønnes den Lindestamme!
Du fanger aldrig den vilde Fugl
Undtagen med Brad hin tamme.”

- 9 Saa skar jeg Braden af mit Bryst,
Hængde den paa Lindekviste,
Mit Hjerte sved og Blodet randt,
Men Fuglen jeg vilde ei miste.
- 10 |A:154| Frem fløi den faure lille Fugl,
Med Vingerne hun rysted,
Og kviddred, som hun alt forstod,
Og sig derved forlysted.
- 11 Hun hakked' i den Brad saa fast,
Lod den fuldgodt sig smage,
Og hun, jo længer hun aad deraf,
Desbedre mon mig behage.
- 12 Ned fløi den faure lille Fugl,
Hun paa min Haand sig satte,
Da blev hun til en Mø saa skøn,
Som nogen Mand kan fatte.
- 13 Hinanden klaged vi vor Nød,
Betroed vi vor Glæde;
O vee! naar den, man haver kiær,
Er ikke meer tilstæde!
Saa vinder den Svend sin Jomfru!
-

Nattergalen.

- 1 Jeg veed vel, hvor der stander et Slot,
Opmuret af Marmorstene,
Det haver saamangen Knap af Guld,
Er tækket med Sølv det rene.
- 2 Og ved det Slot der stander en Lind,
Med deilige grønne Kviste,
Og deri synger en Nattergal,
Som af sig selv hun vidste.
- 3 |A:155| Der ridende kom en Ridder fin,
Og hørde den Nattergal sjunge,
Saa sært tilmode han blev derved,
For det var ved Middagsstunde.

- 4 “Og hør du mig, liden Nattergal!
En Vise jeg beder dig kvæde,
Jeg la'r dine Fjer med Guld beslaae,
Med Perler din Hals beklæde.”
- 5 “Jeg skiotter ei om de Perler smaa
Og Guldet, du har ihænde,
I Verden er jeg en fremmed Fugl,
Slet Ingen mig der mon kiende.”
- 6 “Er du i Verden en fremmed Fugl,
Ukiendt baade oppe og nede,
Dig tvinger vel Hunger, Frost og Sne
I Skoven, paa Mark og Hede.”
- 7 “Mig tvinger ei Hunger, ei Frost og Sne,
I Skoven, paa Mark og Hede,
Mig tvinger heller en lønlig Sorg,
Den gjør mig Angest og Møde.
- 8 Imellem Bjerge og dyben Dal
Bortrinde de stride Strømme,
Men hvem som haver en fuldtro Ven,
Den ganger ham seent ad Glemme.
- 9 Jeg havde mig en Kiæreste bold,
En Ridder udaf de gilde,
Min Stifmo'r spildte vort Giftermaal,
Tilstæde det ei hun vilde.
- 10 |A:156| Hun skabde mig om til en Nattergal,
Jeg skulde om Verden flyve,
Min Broder han blev en Ulv saa graa,
Han skulde i Skoven løbe.
- 11 Hun bød ham løbe paa vilden Sti,
Saa Ingen ham der helbredte,
Før han uddrak hendes Hjerteblod,
Syv Vintre derpaa det skedte.
- 12 Endnu er jeg saa liden en Fugl,
Som flyver om Verden vide,
Saa kummerfuld jeg slider mit Liv,
Og mest om Vintertide.
- 13 Jeg takker dog Gud, har mig opvakt,

Saa nu jeg min Tunge kan røre,
Ei har jeg talet i femten Aar,
Som nu jeg med eder mon giøre.

14 Jeg har kun sjunget som Fugl paa Kvist,
Med sørgelig Nattergalstemme,
I grønne Lund min Menneskerøst
Var gaaet mig slet ad Glemme.”

15 “Og hør du mig, liden Nattergal!
Kan det nogen Trøst dig give,
Da sid i Vinter hos mig i Bur,
Til Sommer igien at udflyve!”

16 “Hav Tak, skøn Ridder, for Vennebud!
Det ikke dog maa saa være,
Det mig forbyder min Skæbne haard,
Saalænge jeg Fjer mon bære.”

17 |A:157| Hun sad saa tryg, den Nattergal,
Den Ridder var af de snilde,
Han greb hende flux ved Foden fat,
For Gud det saa have vilde.

18 Han gik med hende ind i sit Bur,
Han lukkede Glug og Dørre,
Hun blev saamangt et underligt Dyr,
Som man kan høre og spørge.

19 Hun blev til Løve, hun blev til Bjørn,
Hun skifted Ormehamme,
Tilsidst hun blev en Lindorm saa leed,
Vilde slugt ham med det samme.

20 Da skar han løs med liden Kniv,
Saa Blod mon derefter komme,
Da for ham strax paa Gulvet stod
Den yndigste Rosensblomme.

21 Da blev der Glæde i Borgegaard,
Og Fryd udi Mark og Enge,
Han fanged med List den Nattergal,
Han søgde om Land saa længe.

Græshoppen.

- 1 Hr. *Jonas* ligger i sin Seng,
Han har saa stærke Drømme,
En høvisk Jomfru for ham staaer,
Han kan hende aldrig glemme.
Den Rose vilde han love.
- 2 |A:158“Jeg byder eder Sølvfade fem,
De ligge udi mit Gjemme,
Der Broder min skifted Arv med mig,
Da ginge de ham ad Glemme.
- 3 Jeg byder eder det bedste Guld,
Det ligger hos mig i Kiste,
Der Broder min skifted Arv med mig,
Han af det Guld ikke vidste.
- 4 Jeg byder eder de Foler tolv,
De løbe i Norden-Skove;
Jeg byder eder de Snekker tolv,
De seile paa saltens Vove.
- 5 Jeg byder eder de Snekker tolv,
De seile paa saltens Vove,
Var jeg en Ridder, som I er nu,
Jeg vilde en Mø trolove.
- 6 Det lider fast over Midjenat,
Og Hanen slaaer mod Bjelke,
Saamen, Hr. *Jonas*, veed I vel,
Det snart er Tid at hjælpe.
- 7 Det lider fast ad Morgengry,
Naar Hanen ryster Vinge,
Da bliver jeg til et lille Dyr,
I Græsset mon jeg springe.”
- 8 Og det var Herre *Jonas*,
Han taler til Svende to:
I lægge min gyldne Sadel
Alt paa min Ganger graa!
- 9 |A:159Saa rider jeg paa Ganger graa
Mig ud i Rosenslunden,

Jeg ride vil alene Mand,
Til Skiemt i Morgenstunden.

¹⁰ Det var Hr. *Jonas*, frem han red,
Alt under grønne Lide,
Og der han saae det lille Dyr
I Græsset hen at skride.

¹¹ Det var Hr. *Jonas*, bøied' brat
Sig ned fra Sadelbue,
Saa kyssed han Græshoppen grøn,
Den blev en skøn Jomfrue.

¹² "I have Tak, Hr. *Jonas* bold,
For eders Dyd og Ære!
Alt hvad I mig vil bede om,
Det gierne jeg vil gjøre."

¹³ "Den Tak, som byder! Jomfru fin,
Og godt nok er det Bedste,
Saa vil I være Kiærest min,
Da vil jeg eder fæste."

¹⁴ "Jeg eder har af Hjertet kiær
For alle, i Verden ere,
Saa gierne er i allen Stund
Jeg eders Hjertenskiære."
Den Rose vilde han love.

|A:160

Lindorme-Bruden.

¹ Ung *Signelil* sidder i sit Bur,
Og der slaaer hun Guldharpen pur.
De leged' over Volden.

² Hun Harpen slog under Skarlagen-Skind,
Da kom Lindormen skridende ind.

³ "Stolt *Signelil*! trolover du mig,
Det rødeste Guld jeg giver dig."

- 4 “Nei, det forbyde den øverste Gud,
At jeg skulde blive Lindorme-Brud!”
- 5 “Mens jeg ikke andet af dig kan faae,
Saa kysse du mig og lade mig gaae!”
- 6 Saa lagde hun Lin mellem Mund og Mund
Og kyssed Lindormen i samme Stund.
- 7 Da slog han op med sin Ormefind,
Saa Blod der sprang paa Skarlagen-Skind.
- 8 Lindormen han ud af Salen skred,
Og *Signelil'* efter, hun Hænder vred.
- 9 Og der hun kom paa Høieloftsbro,
Hun alle sine syv Brødre saae.
- 10 “Velmødt, vor Syster, *Signelil* bold!
Hvordan est du kommen i Lindorme-Vold?”
- 11 “Min Lykke den var mig ei bedre idag,
Derfor er jeg kommen i Lindorme-Lag.”
- 12 Lindormen, han ind udi Bjerget skred,
Og *Signelil'* efter, hun Hænder vred.
- 13 |A:16| Hun faldt paa sine Knæ og bad sin Bøn:
“O, hjælp du mig nu, *Marias* Søn!”
- 14 Der Lindormen kom i Bjerget ind,
Da kasted' han bort sin Ormefind.
- 15 Da kastede han sin Ormeham,
Og Ridders Skikkelse paa sig nam⁹⁸.
- 16 “Hav Tak for Møden, min Fæstemø!
Med eder saa vil jeg leve og døe.”
- 17 Det haver stolt *Signelil'* for sin Bøn,
Hun favner den ypperste Kongesøn.
De leged' over Volden.

tog.

Runegaard.

- 1 Og det var rigen *Runegaard*,
Han rider i Rosenslund,
Der møder han Ørnen af *Bedelund*,
Saa aarle en Morgenstund.
Men nu gælder⁹⁹ Ørnen i Bedelund saa aarle.
- 2 “Og hør, du rigeste *Runegaard*!
Hvi rider du her saa ene,
Alt med din Høg og med din Hund?
Hvor er dine mange Svende?”
- 3 “De er Somme tillands, og Somme tilvands
De stærke Bølger at bryde,
Og selv rider jeg i Rosenslund,
De vilde Dyr at skyde.”
- 4 |A:162 “Og skyder du mig de vilde Dyr,
Som mig er agtet til Føde,
Saamen da, rigen *Runegaard*,
Fulddyrt skal du dem bøde.”
- 5 “Alt Nok saa haver jeg Øxen og Kiør,
Med Foler og fede Heste,
Jeg regner det, Ørn af *Bedelund*!
Kun lidt, om du mig vil giæste.”
- 6 “Jeg skiotter ei om de Øxen og Kiør,
De Foler og fede Heste,
Saa væne haver du Systre to,
Dem agter jeg begge at fæste.”
- 7 “Jeg har de Blomster holdt godt i Hævd,
Alt siden vor Fader døde,
Og det forbyde den øverste Gud,
Du skulde dem nu forøde!”
- 8 “Kan ikke jeg faae dine Systre to
Alt med dit fuldgode Minde,
Da tager jeg Allerkiæreste din,
Det Speil for hver en Kvinde.”

- 9 Saa bukked han, rigen *Runegaard*,
Sig under de Lindekviste,
De ramme Runer, dem skar han der,
Som han det længe vidste.
- 10 Saa bandt han Ørnen af *Bedelund*
Saa høit over Lindekviste:
“Og hør du det, du grumme Ørn!
Min Kiærest nu skal du miste.”
- 11 |A:163 Bort rider han, rigen *Runegaard*,
Han lader sin Ganger springe,
Alt sidder Ørnen i *Bedelund*
Og svelter¹⁰⁰ over sin Vinge!
Men nu gælder Ørnen i *Bedelund* saa aarle.

99

skriger.

100

sulter.

Hevner-Sværdet.

- 1 – Saa vel, hei! –
Hr. *Peder* kom til Borgeled,
Det var Kongen, han stod derved.
Velan! vel over at ride!
- 2 “Velkommen Hr. *Peder*! Sælle¹⁰¹ min!
Og har du saa hevnet Fader din?”
- 3 “Jeg har mig været saa syderlig,
Som Solens Brynde, den brænder sig.
- 4 Jeg har og været saa vesterlig,
Alt som den Soel, hun hviler sig.
- 5 Jeg har og været saa norderlig,
Alt som den Frost, han fryser sig.
- 6 Og nu er jeg her saa østerlig,
Alt som den Dag, han lyser sig.

- 7 Ret aldrig finder jeg dog den Mand,
Min Faders Bane mig nævne kan.
- 8 “Og hvad vil du da give den Mand,
Din Faders Bane dig nævne kan?”
- 9 |A:164“Jeg lover ham Sølv og det røde Guld,
Saameget som Sand og det sorte Muld.”
- 10 Det svarede Kongen i Hovmod sin:
Da finder du her Faderbane din.
- 11 Hr. *Peder*, han slog sig for sit Bryst:
“Lig stille, mit Hjerte! lad være tyst!
- 12 Ti kvær, mit Hjerte, forhast dig ei!
Som snarest jeg kan, saa kommer jeg.”
- 13 Hr. *Peder* han træder en Gang fuldsær;
Han ganger i Raad med sit gode Sværd.
- 14 “Og hør du mig, Sværd med Klinge god!
Og kanst du nu farve dig ret i Blod?
- 15 Og vil du, mit Sværd, nu hjælpe mig?
Jeg har ingen Broder uden dig.”
- 16 “Hvorledes kan jeg dig hjælpe nu?
Mit gode Hjalte¹⁰², det sprang itu.”
- 17 Hr. *Peder* han gaaer til Smed i By,
Og lader sit Sværd saa prægtig flye¹⁰³.
- 18 Saa straalder hans Sværd saa yndefuld,
Med Hjalte af Sølv og Knap af Guld.
- 19 “Og har ingen Broder du uden mig,
Jeg vil som en Broder og hjælpe dig.
- 20 Du være nu kun saa haard i Hu,
Som jeg skal være i Eggen dru!”
- 21 |A:165Hr. *Peder*, han gik til Kongens Gaard,
Med Sværd fuldhvast og Hu fuldhaard.
- 22 Ei spared han Alder eller Kiøn,

Ei Kongen og ei hans yngste Søn.

23 Det meldte da han, i Vuggen laae:
Vee ham, som hevner Skade saa!

24 Du grusomt hevner Fader din,
Gid jeg saa vel maa hevne min!

25 “Ja, hevnet har jeg Fader min,
Men aldrig du skal hevne din.”

26 Saa veied han det Vuggebarn,
Og dermed styred han sin Harm.

27 “Nu hvil dig, Sværd, du har gjort Gavn!
Nu stil dig i vor Herres Navn!”

28 Det meldte Sværdet træt og mod:
Nu lysted mig dit eget Blod;

29 Og havde ei du talt til mig,
Da havde nu jeg veiet dig.

30 Saa gik Hr. *Peder* til Smede hen,
Lod slaae en Bøile omkring sin Lænd.

31 Og han tog Bøile om Haand og Fod,
For han vilde gjøre Pligt og Bod.

32 – Saa vel, hei! –
Hr. *Peder* gik over Kongens Grav,
Alle da sprang hans Bøiler af.
Velan! vel over at ride!

101

Ungersvend.

102

Handfang.

103

giøre istand.

|A:166

Linde-Møen.

- 1 Jomfruen tog over sig Kaaben blaa,
Og ud i Lunden saa monne hun gaae.
Imod saa blid en Sommer.
- 2 Hun skaaded' Eg og hun skaaded' Bøg,
Men alt stod Linden saa grøn som Løg.
- 3 “Lyksalige Lind! du staaer saa bold,
Som hvert dit Blad var af røden Guld.”
- 4 “Du tørst ikke ved saa at rose mig,
Langt bedre Lykke Gud undte dig.
- 5 For du sidder inde med varme Been,
Mens jeg staaer ude med frossen Green.
- 6 Og vi var elleve Sydskend' smaa,
Da Stifmoder strid vi maatte faae.
- 7 Hun skabde os alle fuldilde om,
Men mig dog gav hun den værste Dom.
- 8 For Somme hun gjorde til Hinde smaa,
Og Somme hun gjorde til Falke graa.
- 9 Mig gjorde hun til saa grøn en Lind,
At jeg skulde staae for Regn og Vind.
- 10 Jeg maatte ei staae i Sommerland,
Men kun, hvor Isen blev tyk paa Strand.
- 11 Hun bød mig stande og ei faae Bod,
Før Kongesøn mig kyssed' paa Fod.
- 12 Imorgen kommer der Beiler til dig,
Da kommer og Tømmermænd til mig.”
- 13 |A:167 “Nei, stat du herude og tænk paa mig,
Mens jeg ganger hjem, beder godt for dig!”
- 14 Hun skrev de Breve med hviden Hand
Til hendes kiær' Broder i fremmed Land.
- 15 Det første, den Herre de Breve saae,
Han sagde: Christ signe de Fingre smaa!

- 16 Min Lykke, den være, som Gud han vil!
Dog skal jeg gjøre mit Bedste dertil.
- 17 Saa pløied han dristig den salte Søe,
Saa kasted han Anker ved løvgrøn Øe.
- 18 Saa axlede han de Skarlagen smaa,
Og saa monne han til Lunden gaae.
- 19 Saa kyssede han den Linderod,
Det blev den deiligste Jomfrufod.
- 20 Ja, Linden blev til en Mø i Vaar,
Med Rosenskind og udslagne Haar.
- 21 Han slog over Møen Skarlagenskind,
Og fulgde hende saa i Loftet ind.
- 22 “Hil være dig, Syster, paa Gyldenskrin!
Jeg fandt her i Skoven en Blomme fin.
- 23 Her haver du nu den Lilievand,
Du skrev mig til om i fremmed Land.
- 24 Nu haver jeg hende af Fængsel frelst,
Hvem under du hende nu allerhelst?”
- 25 “Jeg vil allerhelst, kiær' Broder min,
At hun bliver Allerkiæreste din.”
- 26 |A:168Saa gav han hende saa godt et Guldbaand,
Og derhos sin Tro med hviden Haand.
- 27 Hr. *Hildebrand* fæsted den Rose rød,
Da havde hun ret forvundet sin Nød.
- 28 Og han og hans Syster i Gammenslag,
De holdt deres Bryllup paa samme Dag.
Imod saa blid en Sommer.

Guldharpen.

- ¹ Hr. *Villemand* og hans Mø saa pur,

- (Strængen er af Guld)
De leged' Guldtavl i hendes Bur,
Saa liflig leged' han for sin Jomfru!
- 2 Og hvergang Guldterningen randt omkring,
Da randt der en Taare paa Jomfruens Kind.
- 3 “Skøn Jomfru, hvi er I saa sorrigfuld,
Og monne I græde for røden Guld?”
- 4 Hvad heller mon er det for Sadel og Hest,
Hvad heller for mig, at jeg har eder fæst?”
- 5 “Jeg græder slet ikke for Guld eller Hest,
Ei heller jeg græder, for I mig har fæst.
- 6 Jeg græder alene for *Blidebro*,
Der sank tilbunds mine Systre to.”
- 7 “I skal ikke græde for *Blidebro*;
I rider min Ganger med røde Guldsko.
- 8 **A:169** Og alle mine Svende, de ride paa Rad,
De vogte eder vel for det kolde Bad.”
- 9 Den Jomfru, hun red over *Blidebro*,
Da snubled hendes Ganger paa fire Guldsko.
- 10 Der gled hendes Ganger med femten Guldsøm,
Og Jomfruen sank for den stridige Strøm.
- 11 Den Jomfru oprakde sin hvide Hand:
“Min ædelig' Herre mig hjælpe til Land!”
- 12 Hr. *Villemand* taler til liden Smaadreng:
“Du hente mig Harpen med røde Guldstræng!”
- 13 Hr. *Villemand* gik sig for Strømmen at staae,
Saa mesterlig kunde Guldharpen han slaae.
- 14 Han leged' med Læmpe, han leged' med List,
Ei rørde sig Fuglen og Løvet paa Kvist.
- 15 Han leged' med Styrke, han leged' med Gny,
Det gjælded i Bjerge, det runged i Sky.
- 16 Da revnede Barken paa Birk og paa Eg,

Og Hornene sprang af det brølende Kvæg.

17 Og saa slog han Harpen tilbunds i Harm,
At ud blæste Kraften af Troldens Arm.

18 Herop maatte Trolde fra dyben Sø,
"Hold op med din Ringlen, her er din Mø.

19 Her er med hende hendes Systre to,
Du lade mig nu volde mit Vand i Ro!"

20 "Velkommen den Ene! velkommen de To!
Men aldrig skal du volde Vandet i Ro."

21 |A:170| Hr. *Villemand* Sværdet uddrog fuldglad,
Og flakde saa Trolde hin arge midtad.

22 Han trøstede sin Kiære og Systrene to,
(Strængen er af Guld)
I ræddes aldrig mere for Blidebro!
Saa liflig legede han for sin Jomfru!

Hellig-Olav og Troldene.

1 *Olav* Konning og Broder hans
Væddede om *Norge* udenlands,
Broder hans,
Væddede om *Norge* udenlands:
"Hvilken af os, der seiler bedst,
Han er til Norges Rige næst."
Det er saa fagert i Throndhjem at hvile.

2 *Harald* meldte et Ord paa Trods:
||: Det er et Ord imellem os :||
Seile vil jeg omkap med dig,
Først dog bytte du Skib med mig!

3 *Ormen* farer alt som en Pil,
||: *Oxen* haver slet ingen Iil :||
Ormen driver, som Himlens Sky,
Oxen drives kun seent til By.

4 *Olav* svarede: du trøste dig!

||: Hvad dig tykkes, og tækkes mig :||
Skyd med Ormen kun Fart saa glad!
Og tilbyes kommer Oxe lad.

- 5 **A:171** *Olav* meldte: før løs vi slaæ,
||: Lader os kiønt til Kirke gaae! :||
Deilig over den Kirkegaard
Skinned som Guld hans faure Haar.
- 6 Brat kom Bud der til Kongen fin:
||: Alt paa Farten er Broder din. :||
Olav svarer: paa Verdens Øe
Hver maa seile sin egen Sø.
- 7 Først ei altid er bedst om Bord,
||: Messen hun er vor Herres Ord. :||
Olav sidder i Fremmerstavn.
“Beenfram¹⁰⁴ Oxe, i Herrens Navn!”
- 8 Oxen rysted de hvide Horn,
||: Snøfted alt som han lugted Koen, :||
Strakde Sener i Damp og Røg,
Efter Bølgen stod husehøi.
- 9 “Smaadreng: klavre du op i Raa,
||: See, om end vi kan Harald naae!” :||
“Jeg seer alt under Norges Land
Silkeseilet med Guld i Rand.”
- 10 Ormen lange med Gyldenspeil
||: Skvulpede der med Silkeseil, :||
Olav klapped paa Oxens Lænd:
“Bræmsen bider, nu stik i Rend.”
- 11 Oxen bissed og vrissed saa,
||: Baadsmænd kunde ei længer staae; :||
Olav hentet da Reb og Bast,
Bandt saa alle de Baadsmænd fast.
- 12 **A:172** Af han drog sine Handsker smaa,
||: Selv han maatte for Styret staae; :||
Stok og Stene han ændsed ei,
Stiled immer den næste Vei!
- 13 *Oxen* foer over Norges Land,
||: Alt som gik den i klare Vand, :||

Kaasen gik over Bjerge blaa,
Ilde skrege de Trolde smaa.

14 “Skam faae Drøner i Gyldenkarm,
||: Som han Fader gjør Spot og Harm!” :||
Olav mæler: nei, ikke saa,
Springer i Flint, I Trolde smaa!

15 Ud sprang Kiælling med Rok og Teen,
||: Fælt hun fnøs og saa hun green: :||
“*Olav* Tykkert! dit røde Skiæg
Stikker Ild i min Kiældervæg.”

16 Strax til hende Kong *Olav* saae,
||: Flux hun stivned til Kamp hin graa, :||
Med sin Rok og med sin Teen
Gloer hun bister i Kampesteen.

17 Stort Vidunder var *Oxens* Fart,
||: *Olav* gjorde det soleklart, :||
Pilen skiød han af Fremmerstavn,
Bag ham faldt den i Throndhjems Havn.

18 *Olav* seiled i Herrens Navn,
||: Trende Dage han laae i Havn, :||
Før hans Broder det saae forvist,
Først han seiled og kom dog sidst.

19 |A:173| *Olav* han var den rette Mand,
Han blev Konge i Norges Land,
Rette Mand,
Han blev Konge i Norges Land,
Harald, han sig i Læben beed,
Skabde sig til en Orm saa leed.
Det er saa fagert i Throndhjem at hvile!

Ælvehøi.

¹ Jeg lagde mit Hoved til *Ælvehøi*,

Mine Øine de sank i Dvale,
To Jomfruer kom der skridende ud,
Dem lysted med mig at tale.
Siden jeg hende først saae.

2 Den Ene mig klapped paa hviden Kind,
Den Anden mig hvidsked' i Øre:
"Stat op, du søvnige Ungersvend,
Din Fod du i Dandsen røre!

3 Vaagn op lysøiet, du Ungersvend,
Vil du mig i Dandsen føre!
Mine Møer, de skal kvæde for dig
Hvad helst dig lyster at høre."

4 Stem op! hun sagde, en Jomfru kvad
Med lifligste Røst hos Kvinde,
Den stride Strøm, den studsed derved,
Forgiætted sit Løb at rinde.

5 Den stride Strøm, den studsed derved,
Forgiætted sit Løb at rinde,
A:174Og alle Smaafiske, i Floden svam¹⁰⁵,
De legede med deres Finde.

6 Den mindste Fisk, udi Floden svam,
Den legede med sin Hale,
Og alle Smaafugle, i Skoven var,
De kvidred som i Morgensvale.

7 "Du Ungersvend med den røde Kind!
Vil immer hos os du blive,
Vi Runerne ramme skal lære dig
At læse og saa at skrive.

8 Saa binder du Bjørnen op til Eg,
Og lægger paa Bassen Tømme,
Og Dragen, som ruger over Guld,
For dig maa af Landet rømme."

9 De dandsede ud, de dandsed' ind,
Som Vinden gaaer over Enge,
De sang saa liflig med Runeslag,
At Træer løb rundt i Vænge.

10 "Du Ungersvend med det gule Haar,

Vil ikke med os du tale,
Da hvæsse vi Sværd og slibe Kniv,
Og lægge dig dybt i Dvale.”

¹¹ Og havde ei Hanen galet nu
Og rystet sine Vinger,
Da var jeg vist blevet i *Ælvehøi*
Alt hos de *Ælvekvinder*.

¹² |A:175 Thi raader jeg fast hver dannis Svend,
Som vanker i Mark og Skove,
Han vogte sig vel for *Ælvehøi*,
At lægge sig der og sove!
Siden jeg hende først saae.

105

svømmede.

Ælvehjem.

¹ Hr. *Bonde*, han boer sig ude ved Aa,
Saa væne haver han Døttre to,
Med Døttre tvende de Sønner fem,
Den væneste *Vismer* var af dem.
Mens Linden mon løves.

² Den *Ælvefrue* boer ude i Aa,
I femten Vintre bar hun Attraa,
I femten Vintre og end et Aar
At lokke Hr. *Vismer* til sin Gaard.

³ Saa silde en Kvæld, der Dug drev paa,
Hun tog over sig sin Kaabe blaa,
Sin Kaabe blaa og sin Hætte grøn,
Gik saa til Hr. *Vismers* Loft i Løn.

⁴ Hun ikke ham kaldte, og ei ham bad,
Hun vidste det godt, hvor de Nagler sad,
Og vævre saa var hendes Fingre smaa,
Med Naglerne piller hun Laasen fraa.

⁵ Hun satte sig ned paa hans Sengestok,

Hun leged alt med hans gule Lok,
Hun satte sig ned paa hans Sengefjæl
Hendes Ord de sank ham saa dybt i Sjæl.

6 |A:176 Saa sagte hun hvidsked til ham i Løn:

“Du gjør det, Hr. *Vismer*, alt for min Bøn,
Alt for min Møde og for din Ro,
Vi mødes imorgen paa *Ælvebro*!”

7 Hr. *Vismer* han vaagned i Morgengry,
Sin Drøm han kom da ihu paany:
Mig tykdes, for Sengen en Jomfru stod
Saa rank og saa rund, som af Voxet snoet.

8 Den Jomfru endnu mig for Øine staaer,
Med Kaaben saa blaa og de udslagne Haar,
Jeg lovede hende for Møde og Ro,
Jeg vil hende møde paa *Ælvebro*.”

9 “Tie stille, Hr. *Vismer*, lad fare den Drøm!
Og alt Giøgleriet, giv ei det i Giem!¹⁰⁶
Det er *Ælvefruen*, som driver sit Spil,
Hun gjorde i Søvn dig ælvevild.”

10 “Med Drømmen det gange alt som det maa,
Men jeg vil opsøge den Mø, jeg saae,
Den deiligste Mø har jeg seet i Nat,
Med Kiærligheds Ord er mig Stævne sat.”

11 Hr. *Vismer* lod sadle sin Ganger graa,
Han sagde: kiær Moder! hvi sukker I saa?
Hr. *Vismer* med Glæde af Gaard udred,
Hans Moder stod efter og Hænder vred.

12 Hr. *Vismer*, han red sig til *Ælvebro*,
Der snubled hans Ganger paa røde Guldsko;
Hr. *Vismer*, han sank i striden Strøm,
Saa svømmede han til *Ælvehjem*.

13 |A:177 Den *Ælvefrue*, hun for ham staaer:
“Velkommen, Hr. *Vismer*, til min Gaard!
Velkommen herved til Salen min!
Jeg blanded til dig baade Mjød og Vin.

14 Du sige mig det ved den første Skaal,
Du sige det paa dit Modersmaal!

Hvor haver du hjemme paa Verdens Øe?
Og hvor har du fundet din Fæstemø?”

15 “I *Dannemark* er jeg født og baaren,
Og der er alle mine Klæder skaaren,
Og der har jeg fundet min Fæstemø,
Med hende vil jeg baade leve og døe.”

16 Den Ælvefru' taler til Terne sin:
Du hente herind mig et Horn med Vin!
Du hente herind mig mit Dyre-Horn
Og kaste deri to *Ælvekorn*!

17 Den Terne, hun tren med Guldhornet ind,
Det lyste i Salen som Maaneskin,
“Velkommen, Hr. *Vismer*, saa elskelig!
Og vil du nu drikke en Skaal med mig!”

18 Han satte det Horn til Mund og drak,
Den kolde Sved af hans Pande sprak,
Saasnart han smagde den falske Drik,
Al Verdens Ting ham af Minde gik.

19 “Du sige mig nu ved den første Skaal,
Du sige det paa dit Modersmaal:
Hvor haver du hjemme paa Verdens Øe,
Og hvor har du fundet din Fæstemø?”

20 |A:178“I *Ælvehjem* er jeg født og baaren,
Og der er alle mine Klæder skaaren,
Og for mig stander min Fæstemø,
Med eder vil jeg baade leve og døe.”

21 Nu Ælvefruen har vundet sit Spil,
Hr. *Vismer*, ham vender hun, som hun vil,
For ham græder Fader og Moder under Øe,
End dybere sørger hans Fæstemø!
Mens Linden mon løves.

- 1 Hr. *Oluf*, han rider om Midnat ud,
Han tænker at møde sin unge Brud.
Mens Dandsen, den gaaer saa let giennem Lunden.
- 2 Fortryllet var han med Runeslag,
Han syndes, det var den lyse Dag.
- 3 Hr. *Oluf* rider det Bjerg saa nær,
En Dandse-Skare han møder der.
- 4 Og *Ælvekongen* med Datter hans,
De gloed af Guld, gik først i Dands.
- 5 “Og svar mig, Hr. *Oluf*, mild og blid!
Hvor rider du hen ved Nattetid?”
- 6 “Jeg rider idag mig under Øe,
At møde halvveis min Fæstemø.”
- 7 |A:179 “Velmødt, Hr. *Oluf*, lad fare din Fig!¹⁰⁷
Og træd du heller i Dands med mig!
- 8 Vil du, Hr. *Oluf*, trolove mig,
Fuldrige Gaver, dem gi'er jeg dig.
- 9 Jeg byder dig først en Ganger hvid,
Han gaaer til *Rom* paa en Timestid.
- 10 Jeg byder dig og en Brynje ny,
I den kan Ingen af Marken flye.
- 11 Jeg byder dig end saa godt et Sværd,
Som altid vinder i Herrefærd.
- 12 Og alle mine Bænke og alle mine Broer
De er af det rødeste Guld paa Jord.”
- 13 “Behold du kun selv dit Gods og dit Guld!
Min Fæstemø være mig tro og huld!”
- 14 Saa slog hun Hr. *Oluf* paa hviden Kind,
Der stænkede Blod paa hans Skarlagen-Skind.
- 15 Saa slog hun ham over Hærde bred:
“Du skal ikke leve til Soel gaaer ned.”

- 16 Hr. *Oluf*, han vendte sin Ganger om,
Med Døden paa Læber saa hjem han kom.
- 17 Hr. *Olufs* Broder, med Skare prud,
Han red imøde den unge Brud.
- 18 For Hr. *Olufs* Sjæl det rang¹⁰⁸ i Sky,
Det hørde hans Brud foroven By.
- 19 |A:180 “Hvi monne saa alle de Klokker gaae?
Jeg vidste dog Ingen, for Døden laae.”
- 20 “Det er saa Skikken hos os forsand
At ringe imod sin Liljevand.”
- 21 Saa førde de Bruden til Gildesgaard,
De sagde ei, Brudgommen laae paa Baar.
- 22 Saa førde de Bruden i Salen ind,
Men blegnet var alt hendes Rosenkind.
- 23 Saa satte de Bruden paa Brudebænk,
Og frem gik Riddere og bar hende Skiænk.
- 24 Og Bruden saae op over Gildesbord
Da mælede hun et sorrigfuldt Ord:
- 25 Jeg Riddere seer gaae ud og ind,
Men hvor er Hr. *Oluf*, kiær Herre min?
- 26 Det svared Hr. *Olufs* Broder brat:
Hr. *Oluf*, han red paa Jagt inat.
- 27 Og baade med Høg og saa med Hund
Hr *Oluf* er end i Rosenslund.
- 28 “Har kiærere han sin Jagt og Ljud¹⁰⁹,
End han haver mig, sin unge Brud!”
- 29 Saa tændte de op de Brudeblus
At følge tilsengs i Brudehus.
- 30 De fulgde den Mø til Brudeseng,
Og med gik Hr. *Olufs* liden Smaadreng.
- 31 |A:181 “I vide, skøn Jomfru, det Alt er Svig,

Min Herre, han ligger paa Baaren Lig.

- 32 Hvormeget de nævne Hr. *Olufs* Navn,
Hans Broder, han vil eder tage i Favn.”
- 33 Saa bad hun alle de Fruer for sig,
At hun maatte see sin Brudgoms Lig.
- 34 Saa stødte de op den Dør med Magt
Og saae, hvor Hr. *Oluf* paa Baare var lagt.
- 35 Stolt *Ingelil* løb til Brudgom sin
Og slog tilside de hvide Lin.
- 36 Saa kyssed Liget den Jomfru stolt,
Til hendes Hjerte som Iis blev koldt.
- 37 Hun kyssed Liget saa tit og fast,
Til hendes Hjerte det sønderbrast.
- 38 Det var stor Ynk at see den Nød,
Af Sorrig den Jomfru tog sin Død.
Mens Dandsen, den gaaer saa let giennem Lunden.

107

Higen.

108

ringede.

109

Lur.

Gienfærdet.

- 1 Hr. *Bjørn* han rider sig op under Øe,
Og fæster han sig saa væn en Mø.
Faure Ord fryder saa mangt et Hjerte.
- 2 Han fæsted' sig fauren *Sølverlad*,
Hun var sørgmodig og sjelden glad.
- 3 |A:182| Vintrene otte de sammen var,
Hun Børnene otte til Verden bar.

- 4 Saa brat gik Døden hen over Land,
Tog bort *Sølverlad*, den Liljevand.
- 5 Hr. *Bjørn* han rider i Land saa vide,
Han finder og fæster sig Jomfru *Blide*.
- 6 Han fæsted en Jomfru, hun var saa blid,
Alligevel blev hun en Stifmoder strid.
- 7 De førde Bruden i Gaard med Fryd,
For Børnene fik det en anden Lyd.
- 8 De klappede hende paa Skarlagenskind:
"Kiær Moder! I være velkommen herind!"
- 9 Hun stødte dem fra sig med Haand og Fod:
"Hvi pletter, I Unger, min Kaabe god?"
- 10 Hr. *Bjørn* gav hende den Kaabe saa blaa,
For hun skulde elske hans Ymper de smaa.
- 11 Og han gav hende et Hovedguld,
For hun skulde være hans Smaabørn huld.
- 12 Han gav hende aldrig dog Guld saa rød,
Hun nægted de Smaa jo det tørre Brød.
- 13 Hun tog fra dennem de Bolstre blaa
Og lagde hans Børn paa det bare Straa.
- 14 Saa bitterlig græd da Børnene smaa,
Det *Sølverlad* hørde, hvor død hun laae.
- 15 Og det var om en Løverdags-Kvæld,
Da sig skulde hvile hver christen Sjæl.
- 16 |A:183| Da *Sølverlad* gik sig til *Englevist*¹¹⁰,
Sig Hjemlov at bede af *Jesus Christ*.
- 17 "Og maa jeg dog ikke til *Middelhjem*¹¹¹ gaae,
Og tale et Ord med de arme Smaa?"
- 18 "Det være tilladt, du gaae derhen!
Men vær ved Hanegal her igien!"
- 19 Saa skiød hun op sine mødige Been,

Der revnede Mure og Marmorsteen.

20 Og hvor hun vandred' igiennem By,
Der Hundene tuded' i vilden Sky.

21 Og der hun kom til det Borgeled,
Der stod hendes ældste Datter ved.

22 Hun hentede Vand til Sydskende smaa,
De var saa tørstige, hvor de laae.

23 “Min ældste Datter! ak, her stander du!
Hvor lide dine smaa Sydskend' nu?”

24 “Nei, du est ikke min Moder bold,
Du er saa bleg, du er saa kold.”

25 Saa gik hun ind i den mørke Vraa,
Hvor hendes smaa Børn i Kulden laae.

26 Der sætter hun sig paa den bare Jord,
Den Ene hun reder, den Anden hun toer.

27 Den mindste, den sætter hun paa sit Skiød,
Som hun vilde give den Die sød.

28 |A:184“Og siig du mig, ældste Datter min!
Hvor er Hr. *Bjørn*, kiær Fader din?”

29 “Min Fader, han sover sødt og godt
Hos Stifmoder strid, som vi har faaet.”

30 Til Høielofte gik *Sølverlad*,
Det hørde Fru *Blide*, hun blev ei glad.

31 “Vaagn op, Fru *Blide*, nu er det Tid,
Du er mine Børn en Stifmoder strid.

32 Jeg levnede dig mit Hovedguld,
For du skulde være mine smaa Børn huld.

33 Jeg levnede dig de Bolstre blaa;
Og mine Smaabørn har ei Dyne graa.

34 Jeg levned' dig Nok af Guld saa rød,
Smaabørnene græde dog maae for Brød.

- 35 Men skal jeg tiere hjem til dig gaae,
Fuldhaard en Skæbne, da skal du faae.
- 36 Hvergang de Hunde gjør Støi og Bang¹¹²,
Da tænk: de Døde er nu paa Gang!
- 37 Hvergang det pusler ved Midnatstid,
Du tænke paa mig, Stifmoder strid!
- 38 Men nu galer Hanen den sorte,
Nu aabner sig Helvedes Porte.
- 39 Og nu galer Hanen den røde,
Til Graven skal alle de Døde.
- 40 |A:185|Og nu galer Himmerigs Hane hvid,
Jeg haver paa Jord ei længer Tid.”
- 41 Og *Sølv*lad knap under Mulde laae,
Da hviled hendes Børn paa Bolstre blaa
- 42 Det ene blev redt, det andet flett',
Det ene løftet, det andet lett'!
- 43 Fru *Blide* hun gav dem Vin og Brød,
Lod aldrig mere dem lide Nød.
- 44 Hvergang hun hørde, de Hunde tød¹¹³
Til Legetøi gav hun dem Guld saa rød.
- 45 Saa gjorde hun det for Hundeglam,
Hun ei vilde gjort for Ære og Skam!
Faure Ord fryder saamangt et Hjerte!

¹¹⁰

Englebo.

¹¹¹

Midgaard ☉: Jorden.

¹¹²

Larm.

¹¹³

tudede.

Ridder Aage.

- 1 Tre Møer sad i Bure,
De To slynged Guld,
Mens En begræd sin Fæstemand
Under sorten Muld.
For hun har en Ridder trolovet.
- 2 Og det var Ridder *Aage*,
Han red under Øe,
Og *Elselille* fæsted han,
Saa væn en Mø.
- 3 |A:186 Han fæsted Jomfru *Else*,
Saa væn en Mø,
Og det var paa hans Bryllupsdag,
Han maatte døe.
- 4 Da græd hun, *Elselille*,
Saa sorrigfuld,
Det hørde Ridder *Aage* ned
Under sorten Muld.
- 5 Op stod han, Ridder *Aage*,
Med Skrud¹¹⁴ paa Bag,
Han lakked¹¹⁵ til sin Fæstemø
Med megen Umag.
- 6 Saa klapped han paa Dørren,
Med Skrud for Skind:
“Stat op, min kiære Fæstemø,
Og luk mig ind!”
- 7 Enstund laae *Elselille*,
Og tænkte ved sig:
“Er det min døde Fæstemand,
Som kommer til mig?”
- 8 Det meldte Jomfru *Else*,
Med Taare paa Kind:
“Ja, kan I nævne *Jesu* Navn,
Saa kommer I ind.”
- 9 “Stat op, *Elselille*,
Luk op din Dør!

For jeg kan nævne *Jesu* Navn,
Som jeg kunde før.”

10 |A:187| Op stod hun, Jomfru *Else*,
Med Taare paa Kind,
Saa lukked hun den døde Mand
I Buret ind.

11 Saa tog hun op Guldkammen,
Og redte hans Haar,
For hver en Lok, hun redte ud,
Der randt en Taar'.

12 “Og hør du, Ridder *Aage*,
Kiær Brudgom min!
Hvordan er der i sorten Jord,
I Graven din?”

13 “Saadan er der i Jorden,
I Grav hos mig,
Som i det klare Himmerig,
Thi glæd du dig!”

14 “Og hør du, Ridder *Aage*,
Kiær Brudgom min!
Saa tag mig med til sorten Jord
I Graven din!”

15 “Men saa er der i Jorden,
I Grav hos mig,
Som i det værste Helvede,
Slaae Kors for dig!

16 For ikkun, naar du kvæder,
Som til en Dands,
Forinden er min Grav omhængt
Med Rosenkrands;

17 |A:188| Og hver en Gang du græder,
I Hu saa mod,
Da er min Grav og Kiste fuld
Af levret Blod.

18 Nu galer for de Gode
Den Hane hvid,
Jeg maa ei længer tøve her,

Jeg længes og did.”

- 19 Op stod han, Ridder *Aage*,
Med Skrud paa Bag,
Saa lakked' han til Kirkegaard,
Med megen Umag!
- 20 Det gjorde Jomfru *Else*,
Sin Brudgom kiær'
Hun fulgde giennem mørken Skov,
Paa Nattefærd.
- 21 Og der de kom fra Skoven
Til Kirkegaard,
Da fældte Ridder *Aage* brat
Sit gule Haar.
- 22 Og der paa Kirkegaarden
De traadte ind,
Da falmed paa den Ridder brat
Hans Rosenskind.
- 23 “Og hør nu, *Else*lille,
Og giv det i Giem!
Du græde nu dog aldrig meer
Din Fæstemand hjem!
- 24 |A:189| Men see dig op til Himlen,
Til Stjernerne smaa!
Da mærker du saa blidelig,
Hvor Natten mon gaae.
- 25 Imens hun saae til Himlen,
Til Stjernerne smaa,
I Jorden sank den døde Mand,
Ei meer hun ham saae.
For hun har en Ridder trolovet!

Brodermordet.

- 1 “Og hvor har du været saa længe
Svend i Rosensgaard?”
“Og jeg har været i Enge,
Kiær Moder vor!
I vente mig seent eller aldrig!”
- 2 “Hvi er dit Sværd saa røder?”
“For jeg har dræbt min Broder.”
- 3 “Hvorhen vil du dig vende?”
“Jeg vil til Verdens Ende.”
- 4 “Naar kommer du tilbage?”
“Kun med den hvide Krage.”
- 5 “Naar dages Krager hvide?”
“Naar sorte Svaner kvide.”
- 6 “Naar synge Svaner sorte?”
“Naar Solen bliver borte.”
- 7 **A:190** “Og naar mon Soel forsvinde?”
“Naar Baand ei længer binde.”
- 8 “Naar brister Alt, som binder?”
“Naar Vand ei længer rinder.”
- 9 “Og naar mon Vand ei strømme?”
“Naar Steen paa Vandet svømmer.”
- 10 “Og naar mon Steen ei synker?”
“Naar Moder Søn ei ynker.”
- 11 “Og naar vil det sig hænde,
Svend i Rosensgaard?”
“Naar vi seer Verdens Ende,
Kiær Moder vor!
I vente mig seent eller aldrig.”

Systemordet.

¹ Der var to Systre i vor Gaard,
I vor Gaard,
Den Yngste som Soel, den Ældste som Jord.
Det er saa favert om Sommeren.

² Der red to Beilere under Øe,
De beilede til den væne Mø.

³ Den Yngste hun sig loved bort,
Den Ældste græmmede sig sort.

⁴ “O Systerlil, kom og følg med!
Saa gaaer vi os til Stranden ned.”

⁵ |A:191 “Og hvad skal vi ved Strand idag?
Vi har ei Tvæt, bliv her i Mag!”

⁶ “Vi selv os toe i Foraarstid,
Saa vi kan vorde lige hvid'!”

⁷ “Hvorlænge end du toer dig,
Du bli'r dog ei saa hvid som jeg.”

⁸ Saa gik de begge ned til Strand,
Og tænkte paa den Fæstemand.

⁹ Den Yngste for, med Smil om Mund,
Den Ældste bag, med falske Fund¹¹⁶.

¹⁰ Den Ældste skiød den Yngste ud:
“Nu bliver du iaar ei Brud.”

¹¹ “O red mit Liv, kiær Syster min!
Jeg giver dig mit Gyldenskrin.”

¹² “Hvad regner jeg dit Gyldenskrin?
Gi'r du mig Fæstemanden din?”

¹³ “Før du min Fæstemand skal faae,
Før seiler jeg paa Bølgen blaa.”

¹⁴ “Ja seil kun, seil! kom ei i Land!
Saa faaer jeg dog din Fæstemand.”

¹⁵ Saa drev hun om for Veir og Vind,
I Øst og Vest og ud og ind.

- 16 Omsider saa det bar til Land,
At hun flød op paa hviden Sand.
- 17 |A:192| Der gik forbi to Spillemænd,
Og de gik flux til Liget hen.
- 18 Og de skar af de Fingre fem,
Til Spilleskruer de gjorde dem.
- 19 Og de skar af hendes gule Lok,
Til den var Buer ei lange nok.
- 20 “Nu lad os gaae til den Gildesgaard,
Hvor Bruden dandser med Guld paa Haar!”
- 21 De spilled op, det blev ei til Fryd,
Fiolen havde fuldsær en Lyd.
- 22 Og det var en af de Røster:
Den Brud har druknet sin Syster.
- 23 Og Røsten det var den anden:
Men min er dog Fæstemanden.
- 24 Og det saa var den tredje Røst,
Tredje Røst:
Nu briste skal det falske Bryst!
Det er saa favert om Sommeren.

Tavlebordet.

- 1 Prindsessen sad i Høieloft,
Med Haanden under Kind,
Der kom saa faur en Gangerpilt,
Og tittede derind.
Fordi de spillede, fordi de spillede Guldterning.
- 2 |A:193| “Og hør, du faure Gangerpilt,

Leg Tavlebord med mig!”
“Men jeg har intet Rødenguld
At sætte ind med dig.”

3 “Saa sæt du ind din gode Hat,
Om ogsaa den er graa,
Saa sætter jeg min Perlesnor,
Tag den, om du kan faae!”

4 Den første Gang, Guldterningen
Paa Tavlebordet randt,
Den Gangerpilt han tabde glat,
Og Jomfruen, hun vandt.

5 “Og hør du faure Gangerpilt,
Leg Tavlebord med mig!”
“Men jeg har intet Rødenguld
At sætte ind med dig.”

6 “Saa sæt du ind din Kjortel god,
Om ogsaa den er graa!
Saa sætter jeg mit Hovedguld,
Tag det, om du kan faae!”

7 Den anden Gang, Guldterningen
Paa Tavlebordet randt,
Den Gangerpilt, han tabde glat,
Og Jomfruen, hun vandt.

8 “Og hør, du faure Gangerpilt,
Leg Tavlebord med mig!”
“Men jeg har intet Rødenguld
At sætte ind med dig.”

9 **A:194** “Saa sæt du dine Hoser ind,
Og dine Vandresko!
Saa sætter ind jeg derimod
Min Ære og min Tro.”

10 Den tredje Gang, Guldterningen
Paa Tavlebordet randt,
Da Jomfruen, hun tabde glat,
Den Gangerpilt, han vandt.

11 “Og hør, du usle Gangerpilt,
Skynd du dig brat fra mig!

- Og sølverbundne Knive to,
Dem vil jeg give dig.”
- 12 “De sølverbundne Knive to,
Dem faaer jeg, om jeg kan;
Men jeg vil ha' den Jomfru fin,
Jeg med Guldterning vandt.”
- 13 “Og hør, du usle Gangerpilt,
Skynd du dig brat fra mig!
Og silkesyede Skjorter to,
Dem vil jeg give dig.”
- 14 “De silkesyede Skjorter to,
Dem faaer jeg, om jeg kan;
Men jeg vil ha' den Jomfru fin
Jeg med Guldterning vandt.”
- 15 “Og hør, du usle Gangerpilt!
Skynd du dig brat fra mig!
Og med Guldsadel Hesten hvid,
Den vil jeg give dig.”
- 16 |A:195 “Guldsadlen og den hvide Hest,
Dem faaer jeg, om jeg kan;
Men jeg vil ha' den Jomfru fin,
Jeg med Guldterning vandt.”
- 17 “Og hør, du usle Gangerpilt,
Skynd du dig brat fra mig!
Guldborgen med den grønne Skov,
Den vil jeg give dig.”
- 18 “Guldborgen med den grønne Skov,
Den faaer jeg, om jeg kan;
Men jeg vil ha' den Jomfru fin,
Jeg med Guldterning vandt.”
- 19 Prindsessen stander i sit Bur
Og fletter sine Haar:
“Gud bedre mig guldløkket Mø,
For Fæstemand, jeg faaer!”
- 20 Den Gangerpilt i Gaarden staaer,
Med Hjelm og Skjold og Sværd:
“Alt faaer du bedre Fæstemand,

End du var nogentid værd.

²¹ For jeg er ingen Gangerpilt,
Om end jeg synes saa,
Jeg er den bedste Kongesøn,
Som Solen skinned paa.”

²² Prindsessen seer for Gangerpilt
Den Kongesøn i Gaard,
Med røde Roser fletter nu
Hun sine gule Haar.
Fordi de spillede, fordi de spillede Guldterning.

|A:196

Axel og Valborg.

¹ De leged' Guldtavl udi Høieloft,
De Fruer, høibaarne man kalder,
Det var Fru *Malfred* og *Julelil*,
Saa underlig Legen, hun falder.
Men Lykken, hun vender sig ofte.

² De Terninger vende sig tit omkring,
Med Øinene høie og lave,
Det samme gjør Lykken, hun stædes ei,
Som Hjul dreier rundt sig med Nave.

³ Det var Fru *Malfred* og *Julelil*,
De lege Guldtavlet med Ære,
Paa Gulvet ganger det ædle Barn,
Hun leger med Æble og Pære.

⁴ Paa Gulvet ganger det Pigebarn,
Paa Legen saa tager hun vare,
Hr. *Axel Tordsen* kom ind med Hast,
Til *Rom* han sig agted' at fare.

⁵ Han hilsed' Fruer, han hilsed' Møer,
Ham fulgde baade Tugt og Snille,
Hans Øine de faldt paa det ædle Barn,
For Lykken med dem vilde spille.

- 6 Han løftede hende op paa sin Arm,
Han klappede de Kinder saa hvide:
“Gud give at du var voxen alt!
Saa skulde til Kirke vi ride.”
- 7 Saa tog han en Guldring af sin Arm,
Bad Barnet dermed at lege;
Der Barnet opvoxde til Aar med Skiel,
Da gjorde det Kinderne blege.
- 8 |A:197“Valborg Immersdatter! du mindes vel,
Du sidder min Fæstemø,
Imedens jeg drager af Landet ud,
Og seiler den høie Sø!”
- 9 Hr. *Axel*, han tjener i Keiserens Gaard,
Han vinder sig Hæder og Ære,
Mens *Valborg* hun sidder i Klosterbur,
For Søm og for Sæder at lære.
- 10 Hun lærde at slynge og saa at sye,
Og Læsning en Leg var for hende;
Den Ridder, som tog hende paa sin Arm,
Han gik hende aldrig af Minde.
- 11 Hun var ikke uden paa tolvte Aar,
Hun misted sin Moder den kiære,
Da Dronningen tog hende i sit Bur,
Den Jomfru med Dyd og Ære.
- 12 Hr. *Axel*, han tjener i Keiserens Gaard,
Med Sværd og med Sporer forgyldte;
Han holdtes, den Ridder, i Ære og Agt,
Som han det og vel forskyldte.
- 13 Hr. *Axel*, han sover i Høieloft,
Alt som det en Herre mon sømme,
Han har dog om Natten slet ingen Ro,
Det volder hans stærke Drømme.
- 14 Hr. *Axel*, han hviler i Silkeseng,
Som den redes høit udi Borge,
Han har dog om Natten slet ingen Ro,
Han drømmer om *Valborg* i Norge.
- 15 |A:198Det var paa en Midsommers-Morgen skøn,

De Fugle sang alle saa blide,
Han lader opsadle sin Ganger graa,
Ham lyster i Lunden at ride.

16 Det var Axel *Tordsen*, den Ridder bold,
Han vanked' i Rosenslunden,
Da kom ham imøde en Pillegrim,
Med Hilsen i Morgenstunden.

17 “Velkommen være du Pillegrim,
Hvorhen saa din Hu mon stande!
Jeg skønner det af din Klædedragt,
Du kommer fra *Nørrelande*.”

18 Ja, *Norge*, det er mit Fødeland,
Den *Giedske* min Slægt de kalde;
Min Ret jeg søger dog nu i *Rom*,
Hos Paven, som den kan falde.”

19 “Og est du kommen af *Giedske* Æt,
Da est du ogsaa min Frænde,
Og siig mig, om *Immers* Datter væn,
Om *Valborg* du monne kiende?”

20 “Vel kiender jeg *Immers* Datter væn,
Den skønneste Norges Kvinde,
Der er saa mangen en Ridder bold,
Hvis Hu stander ene til hende.

21 Skøn *Valborg* hun er en Blomme fin,
Som Løvet er nyt paa Grene,
Blandt alle de Møer, i Landet er,
Da bærer hun Prisen alene.

22 |A:199| Kun Silke lægger hun om sin Arm,
Og fletter med Guld sit Haar,
De kalde hende *Axels* Fæstemø,
Og Perlen i Dronningens Gaard.

23 De kalde hende *Axels* Fæstemø,
Og mest dog for Skiemt og Gammen,
De agte¹¹⁷ hende *Hagen* Kongesøn,
Jeg tænker, de komme vel sammen.”

24 Det var Axel *Tordsen*, den Ridder bold,
Om Orlov han bad saa fage,

Og Keiseren gav ham Orlov godt,
Bad snart ham at komme tilbage.

25 Hr. *Axel* han rider fra Keiserens Gaard,
At nøle slet ikke ham lyster,
Og der han kom hjem til sin egen Borg
Der mødte ham *Helfred*, hans Syster.

26 “Velmødt i Hjemmet, kiær Syster min,
Du ventede vel ikke mit Komme,
Hvor lider skøn *Valborg*, min Fæstemø,
Den Rose for alle de Blommer?”

27 “Vel lider skøn *Valborg*, og vel hun maa,
Hvad kunde hun mere begiære?
Den feireste Mø i vor Dronnings Gaard
Hun er og hun kaldes med Ære.”

28 “Du give, kiær Syster, mig gode Raad,
Hjemkommen fra fremmede Lande,
Hvordan jeg med *Valborg* kan tale saa,
At ei der gaaer Røg af de Brande!”

29 **A:200** “Saa tag dig en Tjeners Skikkelse paa,
Og lad dig ei Gangen formene,
Og siig, du fra mig er et Sendebud,
Skal tale med Jomfruen ene!”

30 Det var *Axel Tordsen*, den Ridder bold,
Han venter ved Høielofts-Spangen,
Der mødte ham Dronningen med hendes Møer,
De komme fra Aftensangen.

31 Han rakde skøn *Valborg* Brev i Haand,
Han sagde det høit tillige:
Jeg er fra Fru *Helfred* et Sendebud,
Og har eder Noget at sige.

32 Skøn *Valborg*, hun brød da op det Brev,
Og læste hvad der stod inde,
Det var de lifligste Elskovsord,
Som Nogen kunde paafinde.

33 Der laae udi Brevet Guldringe fem,
Var drevne i Rose og Lilje;
“Dem sender, skøn Jomfru, den Ridder bold,

Som havde til Barnet god Vilje.”

- 34 Saa ginge de sammen til Høieloft,
Det hørde ei Mur eller Vægge,
Hinanden de gav deres Ord og Tro,
Halvkvædet forstode de Begge.
- 35 De svor ved Drotten, som os er god,
Og Moderen: Mø hin rene:
“Med Æren saa vil vi leve og døe,
Det Ingen os skal formene.”
- 36 |A:201Og Riddere vare der elleve,
De alle skøn Valborg gill'de.
Den Tolvte var *Hagen* Kongesøn,
Han beilede aarle og silde.
- 37 “Og hør I, skøn *Valborg* saa yndefuld!
Og vil I være min Kiære,
Jeg gi'er eder Krone og Dronning-Navn,
Med Pris I dem begge skal bære.”
- 38 “I høre mig, *Hagen* Kongesøn!
Det kan slet ikke saa være,
Hr. *Axel* engang jeg gav min Tro,
Og altid med Tro følger Ære.”
- 39 Saa vred da blev *Hagen* Kongesøn,
Han gik til Høielofts-Sale,
Han gik til sin kiære Moder brat,
At holde med hende Samtale.
- 40 “Hil sidde I, Dronning, kiær' Moder min,
Eders Raad I lade mig nyde!
Jeg beiled til *Immers* Datter væn,
Hun voved mig Spot at byde.
- 41 Jeg bød hende Hæder og Ære stor,
Jeg bød hende Land og Rige,
Hun sagde, hun undte Hr. *Axel* saa vel,
Hun vilde ham aldrig svige.”
- 42 “Ja, haver engang hun sin Tro bortjæt'¹¹⁸
Hun er det og skyldig at holde,
Der findes og Grevedøttre fleer,
Som byrdige ere og bolde.”

43 |A:202 “Vel findes her Grevedøttre fleer,
Som er baade bolde og rige,
Men ikke saa faure, som Valborg skøn,
Ei heller saa yndelige.”

44 “Du kan dog ei stjæle den ædle Kvinde,
Det var dig og selv til Skam,
Og vilde du hende med Vaaben vinde,
Hr. *Axel* er ogsaa en Mand.”

45 I Sal den Kongesøn vred indgik,
End vredere gik han ud,
Sin Skriftefader da mødte han,
Og det var Sortebroder *Knud*.

46 “Hvi ganger min Herre saa sørgende,
Og hvad mon hans Hjerter begjære?
Hvis Noget i Verden ham gik imod,
Han lade sin Tjener det høre!”

47 “Mig Nok er ganget til Meen imod,
Jeg elsker den deiligste Kvinde,
Men *Axel*, han haver skøn *Valborg* fæst,
Og Alting er han for hende.”

48 “Men har end Hr. *Axel* skøn *Valborg* fæst,
Han skal hende aldrig hjemføre,
Af Sortebrødre-Klosters Kirkebog,
Han skal faae lidt andet at høre.

49 For klarlig de er Næstsydskendbørn,
Af Frænderne gæve og gode,
Een Frue dem begge holdt over Funt,
Paa *Høgborg* med Æren hun boede.

50 |A:203 Gud-Sydskende kan de kaldes godt,
Det giælder i Kirkeretten,
Og aldrig saa tyndt er Adelsblod,
Man mærker det jo i Ætten.”

51 Og det var *Hagen* Kongesøn,
Han tænkte paa Lyst og Glæde,
Og det var skøn *Valborgs* Morbrødre tre,
De monne for ham indtræde.

52 “Eders Systerdatter jeg beder om,

Og lader hende være min Lige,
Jeg beder om hende i Ære og Tugt,
Til Dronning i *Norriges* Rige!”

53 Det svared Morbrødrene glade og froe:
Stor Ære det er at tilbyde,
Og i en god Time er *Valborg* født,
At hun den Lykke maa nyde.

54 Det var sig de ædle Grever tre,
De gik til Høielofts-Sale,
De ginge til Dronning *Malfred* ind,
De vilde med *Valborg* tale.

55 “Vel dig, vor Systerdatter kiær,
Vel dig for hele Livet!
Til dig beiler Kongens egen Søn,
Og ham har vi dig givet.”

56 “Og haver I end givet mig bort,
Til Lykke, som I det kalder!
Jeg rygger dog ei den Tro, jeg gav
Hr. *Axel* i Ungdoms-Alder.”

57 |A:204|Og det var *Hagen* Kongesøn,
De Breve saa lod han skrive,
Med Ærkebispem han kaldte ind
De Klerke halvfjerdsindstyve.

58 Det meldte den vise Mester *Erland*,
Han læste det Kongebrev ud:
Skam faae de alle, som her var med,
Men først og sidst Broder *Knud*!

59 Ind kom da *Aage* Ærkebisp,
Og satte sig i Høisæde:
“Hvi har Eders Naade sendt mig Bud?
Hvorfor er vi her tilstæde?”

60 “Skøn *Valborg* jeg haver med Æren fæst,
I skal os tilsammen vie,
Hun gav Hr. *Axel* engang sin Tro,
Den skal hun ham nu opsi'e.”

61 Saa toge dertil de Stævning ud,
Og lode den læse til Thing,

At møde skulde for Kirkens Ret
De samme to Ædelinge.

62 Det var en Morgen ved Ottesang,
End elsked de To hinanden,
Hr. *Axel* skulde til Kirke brat,
Og skilles fra Liljevanden.

63 Den Ridder, han sad paa høien Hest,
Hans Tanker, de løb saa vilde,
Den Jomfru, hun hviled i hængende Karm,
Sin Sorrig hun bar med Snilde.

64 |A:205 Den Ridder, han sad paa sin høie Hest,
Saa saare han hørdes at sukke,
Den Jomfru, hun sad i sin hængende Karm,
Hun kunde sin Sorg indelukke.

65 Det meldte hun, *Valborg*, den Jomfru snild,
Da hun kom i Rosenslund:
"Kun sjelden sukkes af gladen Hu,
Men tit leer Sorrigfulds Mund!"

66 Alt ud for Vorfrues Alterdør,
De trinede fra deres Heste,
Saa ginge de sig i Kirken ind,
Med Frænder og saa med Gæste.

67 De stædtes midt paa det Kirkegulv,
Der mødte dem Bisper og Klerke,
At Begge dem var i Hjertet Vee,
Det kunde vel hver Mand mærke.

68 Den Ærkebiskop med Broderskab,
Han kom og stod for dem stille,
Han skulde med sin sølvbundne Stav
Deres Venskab brat adskille.

69 Frem tren da Sortebroder *Knud*,
Med Kirkebogen ihænde:
"Staaer, Herrer! ei saa eders Arvetal,
At *Axel* er *Valborgs* Frænde?"

70 Saa redte de op det Arvetal,
Som bedst deraf kunde vide,
Det fandtes, de var Næstsydskenbørn,

Paa begge deres Mødres Side.

- 71 |A:206 Den samme Frue dem holdt over Funt,
Der de blev til Daaben baaret,
Hr. *Asbjørn* til Begge Fadder stod,
Var langt der end imellem Aaret.
- 72 Saa, for de var med hinanden i Slægt,
Af adeligt Blod det bedste,
Og var Gudsdydkende med omtrent,
Da skildte dem ad de Præste.
- 73 De fulgde dem Begge for Altret op,
Gav Handklædet dem ihænde,
Og løste saa op deres Pagt og Baand,
For Svenden var Jomfruens Frænde.
- 74 Saa skare de over det hvide Lin,
Da havde kun hver sit Stykke;
Der er slet Ingen i Verden til,
Som selv kan raade sin Lykke!
- 75 “Vel have I skaaret det Lin itu,
At adskille Hjerterne hulde,
Dog vore Hjerter ei skilles ad,
Før de lægger os under Mulde.”
- 76 De toge Guldbrasen af Jomfruens Bryst,
Guldringene af hendes Haand:
“Der har I, Ridder, eders Gaver igien,
Opløst er det Kiærlighedsbaand.”
- 77 Den Ridder lagde Guldet paa Altersteen,
Gav det til Sanct *Olavs* Ære:
“End alle de Dage, jeg leve maa,
Skøn *Valborgs* Ven skal jeg være.”
- 78 |A:207 Det meldte *Erland* Ærkedegn,
Den Viseste af de Klerke:
“Det kalder jeg en Mand ufrist¹¹⁹
Som kiender ei Elskov hin stærke.
- 79 Med Vandet lædsker man Ildens Glød,
Og saa den lysende Lue,
Men Solens Brynde slet ingen Mand
Kan dæmpe og underkue.

- 80 Er Solens Brynde da alt saa stærk,
At Ingen den kan udslukke,
Langt stærkere er dog Elskovs Brand,
For Intet saa vil den bukke.”
- 81 De løfted over *Valborg* Himmel skøn,
Bar for hende Pynten saa prud,
Saa fulgde de hende i Høieloft,
Og kaldte hende Kongens Brud.
- 82 Og ind kom *Hagen* Kongesøn,
Han meldte et Ord saa brat:
“Ei nogen Ridder, ei heller Svend,
Maa fare herfra inat.
- 83 Skøn *Valborg* fæster jeg mig idag,
Alt til min Hjertenskiære,
Jeg gi’er hende Krone og Dronningnavn,
Dem skal hun med Pris og bære.”
- 84 Der bredtes Dug, der sattes paa Bord,
Der tappedes Mjød og Vin,
Saalænge stod *Axel Tordsen* der,
Og talde med Kiæreste sin.
- 85 **A:208**“I svare mig, mens vi er ene To,
I give mig Raad det rette!
Hvad skulle vi tage os for Id,
Hinanden dermed at forgiætte?”
- 86 “Om jeg faaer Kongen til Husbond min,
Det er ikke med mit Minde,
Og skulde jeg leve i tusind Aar,
I gik mig dog aldrig af Sinde.
- 87 Om end jeg sidder i Høieloft,
Og virker Guld under Bue,
Saa sørgelig lever jeg mit Liv,
Alt som en Turteldue.
- 88 Hun hviler aldrig paa Kvisten grøn,
Hvor mødig hun saa mon være,
Hun drikker aldrig det klare Vand,
Med Fod monne hun det røre.
- 89 Men I skal ride i Rosenslund

Og jage den vilde Hare,
Og hver en Tanke, I faaer om mig,
I lade den strax bortfare!”

90 “Og skal jeg ride i Rosenslund,
Og jage med Vildt i Skove,
Hvad skal jeg gjøre den lange Nat,
Naar jeg kan ikke sove!

91 Nei, jeg vil sælge min Faders Jord,
For Sølv og for Guld det røde,
Og drage saa ud i fremmed Land,
At sørge mig selv tildøde.”

92 |A:209“Ei rømme I eders Fæderneland
Og gjøre eder selv til Latter!
I fæste eder heller en Venneviv,
I fæste Hr. *Andbjørns* Datter!

93 I fæste eder *Alhed*, den væne Mø,
Og leve med hende i Ære!
Jeg vil hende staae i Moders Sted,
For os begge jeg Sorgen vil bære.”

94 “Nei, ingen skøn Jomfru jeg have vil,
Og ingen trolover jeg mig,
Var det og Keiserens Datter selv,
Mens jeg maatte ikke faae dig.”

95 Det meldte han, *Erland Ærkedegn*,
Han klapped dem begge paa Skulder:
Skam faae den Sortebroder *Knud*,
Som vakde det onde Bulder!

96 Saa sagde Hr. *Axel* skøn *Valborg* Godnat,
Han gjorde det dog ugieerne,
Hans Hjerte var meer med Sorger ompændt,
End Fangerne ere med Jerne.

97 Skøn *Valborg*, hun ganger i Høieloft,
Ei Sorg er paa hende at skue,
Dog Kiærlighed brænder i hendes Bryst,
Som Kierten i lysende Lue.

98 Saa stod det hen en Maanedes Tid,
Og saa udi Maaneder tvende,

Og Ingen sige, hvad han vandt,
Før Legen er kommet til Ende!

99 |A:210 Saa blev der Ufred stor i Land,
Den kom alt paa Uvare¹²⁰,
Ei kunde *Hagen* Kongesøn
Sig selv for Striden spare.

100 Han opbød alle sine Mænd,
Dem alle, Læg og Lærd,
Hr. *Axel Tordsen* red og frem,
Med sit forgyldte Sværd.

101 Hans brede Skjold var blaat og hvidt,
Godt til for Sværd at bøde,
Der malet stod to Hjerter i,
Og de var begge røde.

102 Hr. *Axel* prøver saa godt Hofværk,
Sit Fæderneland til Fromme,
Han gjør saamangen en Kæmpe bleg,
Og Sadlerne gjør han tomme.

103 Da saaes der mangen velbaaren Mand
At trædes i Støv under Heste,
Han veied Kong *Amunds* Sønner tre,
De skønneste og de bedste.

104 Alt under de Pile, saa tykt de fløi,
Faldt Kæmper, som Bønder slaae Hø,
Og det var *Hagen* Kongesøn,
Han maatte og snarlig døe.

105 Og det var *Hagen* Kongesøn,
Han faldt af Hesten ned,
Og det var *Axel Tordsen* bold,
Han gav sig¹²¹ lydt derved.

106 |A:211 “Hr. *Axel!* jeg giver dig Riget mit,
Naar du vil hevne min Død,
Saa vinder du *Valborg* min Fæstemø,
Dertil mit Guld saa rød.”

107 “Forvist saa skal jeg hevne din Død,
Saa monne jo Loven være,
At enten maa jeg skammelig flye,

Eller stande for dig med Ære.”

108 Saa fulde alle de *Norske* Hofmænd,
Som Bønder mon Korn afmeie,
Undtagen Hr. *Axel Tordsen* bold,
Han baned sig blodige Veie.

109 Han værgede sig saa længe,
Han værgede sig saa bold,
Til opslidt var hans Brynje,
Og kløvet var hans Skjold.

110 Vel syv var de dødelige Saar,
Den Herre, han havde i Brystet,
Saa bare de ham i Telten ind,
Saa nødig vilde de hannem mistet.

111 Han Valpladsen vandt med sit Hjerteblod,
For Seieren maatte han døe;
Det sidste Ord, han gav Lyd og Røst,
Det var om hans Fæstemø.

112 “I sige skøn *Valborg* fra mig Godnat!
Sanct *Olav*, han for os raade!
Og naar vi mødes paa Gjalde-Bro¹²²,
Saa glade da findes vi Baade.”

113 |A:212Og ind saa kom den liden Smaadrenge,
Han stod i Høielofts-Sale,
Han meldte der den Tidende ny,
Han var saa snild i sin Tale.

114 “Nu sætter op, Fruer, de hvide Slør,
Og dølger eder under Lin!
Thi faldet er *Hagen* Kongesøn,
Og død er *Axel*, Herre min.”

115 Ja, død er *Hagen* Kongesøn,
Han ligger nu bleg paa Baare,
Hans Død hevned *Axel*, Herren min,
Derved fik han Banesaaret.

116 Han Valpladsen vandt med sit Hjerteblod,
For Seieren maatte han døe,
Det sidste Ord, han gav Lyd og Røst,
Det var om hans Fæstemø.”

117 Saa saare hun, Dronning *Malfred*, græd,
Det kan hver Moder vel vide,
Skøn *Valborg*, hun drog saa dybt et Suk,
Saa inderlig var hendes Kvide.

118 "I spænde graa Ganger for Gyldenkarm!
I Kloster vil jeg mig give,
For jeg glemmer aldrig Hr. *Axels* Død,
Saalænge som jeg er ilive.

119 To Gange jeg var en Fæstemø,
Og aldrig dog blev jeg Brud,
Nu vil jeg bære det hvide Slør,
Til død de bære mig ud."

120 |A:213| Gud dennem forlade, som Aarsag er,
At de ikke sammen maae være,
Som have hinanden af Hjertet kiær
Og elske i Tugt og i Ære!
Men Lykken, hun vender sig ofte.

117

tiltænke.

118

bortlovet.

119

uforsøgt.

120

uforvarende.

121

jamrede sig.

122

Helbroen.

Ebbe Skammelsøn.

¹ Hr. *Skammel*, han boer sig nør i *Thy*,
Og han haver Sønnerne unge,
Den Herre, han var baade rig og glad,
Hans Sønner fik Kaarene tunge.
Derfor træder *Ebbe* saamangen vild Sti.

- 2 Og det var *Ebbe Skammelsøn*,
Han red sig under Øe,
Der fæsted han stolten *Adeluds*,
Hun var saa væn en Mø.
- 3 “I bie mig, stolten *Adeluds*,
I blive mig tro, min Kiære,
Imens jeg rider til Kongens Gaard,
Og tjener for Guld og Ære!”
- 4 Hr. *Ebbe*, han tjener i Kongens Gaard,
Han vinder sig Guld og Ære,
Mens hjemme sidder hans Broder snild,
Forlokker hans Hjertenskiære.
- 5 Og det var *Peder Skammelsøn*,
Han bygger sig Skib i Lunde,
Saa reiser han op sit Seiletræ,
Og styrer igiennem Sunde.
- 6 |A:214| Han seiler over den salte Sø,
Han axler Skarlagenskind,
Og saa gaaer han i Høieloft
For stolten *Adeluds* ind.
- 7 “Hil sidde I, stolten *Adeluds*!
I blive min Hjertenskiære!
Og al den Stund, jeg leve maa,
Jeg vil eder elske og ære.”
- 8 “Det spørge ei eders Broder bold!
For ham gav jeg min Tro,
Hvorlunde skulde jeg love nu,
Med eder at bygge og boe!”
- 9 “Min Broder, han tjener i Kongens Gaard,
Fra ham kom ei Bud eller Ord,
Han haver sig fæstet en anden Mø,
Om ikke han døde ifjor.”
- 10 Det lagde dertil hans Moder prud:
Han svigter, om ikke han døde,
Tag heller *Peder*, min bolde Søn,
Alt med hans Borge saa røde!
- 11 Op stod da stolten *Adeluds*,

Saa smal som en Lilievaand,
Og gav Hr. *Peder Skammelsøn*
Sin Tro med hviden Haand.

¹² Saa drak de deres Fæstensøl
Endnu den samme Nat,
Til Bryllup i det næste Ny
De redte overbrat.

¹³ |A:215|Og det var *Ebbe Skammelsøn*,
Alt i den samme Nat,
Da drømde han med stor Uro,
Og vaagned op saa brat.

¹⁴ Hr. *Ebbe* taled' til sin Svend:
"Jeg drømde om min Storstue,
Mig tyktes, den kom brat i Brand,
Og stod i lysende Lue.

¹⁵ Det var saa ængstelig en Drøm,
Saa ynkeligt at skue,
Der indebrændte Broder min
Og saa min skønne Jomfrue."

¹⁶ "Saamen, Hr. *Ebbe Skammelsøn*!
Det bli'r en ynkelig Færd,
For Drøm om Glød og Lueild
Betyder blinkende Sværd.

¹⁷ Og brændte Hr. *Peder* inde
Med stolten *Adeluds*,
Da monne forvist han minde¹²³
Nu eders Fæstemø."

¹⁸ Og det var *Ebbe Skammelsøn*,
Han ind for Kongen gik,
Han bad om Orlov, fus i Hu,
Og som han bad, han fik.

¹⁹ Saa sadled han sin høie Hest,
Og han foer ei i Mag,
Saa kom han til sin Faders Gaard
Den første Bryllupsdag.

²⁰ |A:216|Og det var *Ebbe Skammelsøn*,
Han kom til Borgeled,

Der stode de Hofdrenge smaa
Og hviled' sig derved.

21 “Og hør nu, hvad jeg spørger om,
Og svarer, som I staaer!
Hvi holde disse Karme her
Paa Rad i *Skammels* Gaard?”

22 “Det er de Fruers Kiøretøi,
Som boe hinsides Fjorden,
De fulgde Peder *Skammelsøn*
I Brudéfærd fra Norden.”

23 Og det var *Ebbe Skammelsøn*,
Kom ridende i Gaard,
Derude stod hans Systre to,
De var velsvøbt i Maar.

24 Derude stod hans Systre to,
Med Guldkrus rødt i Hand:
“Velkommen, *Ebbe*, Broder kiær,
Hjem til vort eget Land!”

25 “Og hør nu, hvad jeg spørger om,
Og svarer mig paa Sted!
Hvem er det, *Peder Skammelsøn*,
Han drikker Bryllup med?”

26 Det svarede hans Systre to,
Enddog det var med Nød:
“Det er med stolten *Adeluds*,
Ja, med din Fæstemø.”

27 |A:217 “Saa tage I Guldbrasen prud,
Og alle de Guldringe,
Som til min Mø fra Kongens Gaard
Jeg agted' hjem at bringe!”

28 Den ene Syster, hun bad ham ind,
Den Anden bød ham bortride:
“For tøver du her i denne Nat,
Det bliver os til stor Kvide.”

29 Hr. *Ebbe* vendte sin Ganger om,
Og satte sig til Sæde,
Hans Moder, hun greb i Tøilen fat,

Og bad ham ind at træde.

30 Hans Moder kom med Hynde blødt,
Hun vilde godt ham bænke;
Hans Fader gav ham Kande prud,
Bad ham gaae om og skiænke.

31 Han skiænked' rundt den brune Mjød,
Og saa den klare Vin,
Men hver Gang han til Bruden saae,
Randt Taare ham paa Kind.

32 Det saae de snilde Fruer godt,
De hvisket til hinanden:
Hvor sørgende Hr. *Ebbe* gaaer!
Med Graad han fylder Kanden.

33 “I æder og I drikker godt,
Jeg eder Øllet borger,
Men snart I over andet Nyt
Skal glemme mine Sorger.”

34 |A:218 Saa ledte de til Brudeseng
Den stolte *Adeluds*,
Hr. *Ebbe* bad sig Lov dertil
At bære for Bruden Blus.

35 Det meldte *Ebbe Skammelsøn*,
De gik over Høieloftsbro:
I mindes vel, stolten *Adeluds*,
I først gav mig eders Tro!

36 “Nu al den Tro, som Gud gav mig,
Gav jeg til eders Broder,
Men al den Stund, jeg leve maa,
I har udi mig en Moder.”

37 Det svared *Ebbe Skammelsøn*:
Det kan nu ei saa være,
Jeg fæsted' eder ei til Moder min,
Men til min Hjertenskiære.

38 Og hør I, stolten *Adeluds*,
Vil I med mig bortrømme,
Da vil jeg slaae min Broder ihjel,
Og taale de strænge Domme.

39 “Nei, slaaer I eders Broder ihjel,
Saa skal dog mig I miste,
Saa kan I sørge eder selv ihjel
Som vilden Fugl paa Kviste.”

40 Og det var *Ebbe Skammelsøn*,
Han blev saa sort som Jord,
Han nær af Harm og Vrede sprak,
Han mæled dog ei et Ord.

41 |A:219 Saa fulgde de den unge Brud
I Brudekamret ind,
Og det var *Ebbe Skammelsøn*,
Drog Sværd under Skarlagenskind.

42 Og det var *Ebbe Skammelsøn*,
Han tøved ikke ret længe,
Han vog i Harm den unge Brud,
Hun faldt paa Brudesengen.

43 Han vog den Brud for Brudeseng,
Saa ynkelig hun døde,
Det var den gyldne Brudekrands,
Den svam¹²⁴ i Blod det røde.

44 Saa tog han Sværdet, blodig rødt,
Alt under Skarlagenskind,
Og saa gik han i Bryllupssal
Alt for sin Broder ind.

45 “Og hør du, *Peder Skammelsøn*,
Du dvæler alt for længe,
Din unge Brud, hun længes fast,
Er alt i Brudesengen.”

46 Og det var *Peder Skammelsøn*,
Han blev i Hjertet saa vee,
At Broder hans ham var fuldgram,
Det kunde grandt han see.

47 “Og hør du, *Ebbe Skammelsøn*,
Lad fare al Vreden din!
Jeg giver dig stolten *Adeluds*,
Dog hun er unge Brud min.”

48 |A:220 “Stat op nu, *Peder Skammelsøn*,

Og gjør dig dog den Møde!
Og du skal see, din Brudeseng
Er strøet med Roser røde.”

49 Og det var *Peder Skammelsøn*,
Han brat sprang op fra Bord,
Hans Broder svang sit skarpe Sværd
Og strakte ham til Jord.

50 Hr. *Ebbe*, han lod sig smede Jern
Om Fod og saa om Hand,
Han gik saa mangt et mødigt Fjed
Langt bort i fremmed Land.

51 Og først da *Ebbe Skammelsøn*
Gik over *Sanct Peders* Grav,
Da løste sig de Bøiler brat,
Og de sprang alle af.

52 Og det var *Ebbe Skammelsøn*,
Han rakte op Hænder sine:
“Nu lovet være den øverste Gud!
Forladte er Synderne mine!”
Derfor traadte *Ebbe* saamangen vild Sti.

123

kysse.

124

svømmede.

Hjemkomsten.

1 Hr. *Æsbern* tjende i Kongens Gaard,
Og gammel han blev i Gaarde,
Han fæsted' *Sidsel*, saa tro som Guld,
De elsked hinanden saare.
Nu længes jeg efter min Kiærest.

2 |A:221 De levede sammen med Lyst og Fryd,
Men ei uden Maaneder to,
Hr. *Æsbern* drømde en Drøm saa stærk,
Den voldte ham megen Uro.

3 Han drømde, han saae en Guds Engel klar,
Og aldrig saa glemde han Røsten:
“Vil ei du mig følge til Herrens Grav,
Og see, hvor det dages i Østen!”

4 Hr. *Æsbern*, han taler til *Sidseilil*:
I give mig Orlov, min Kiære!
For jeg haver drømt en Drøm saa stærk,
Med Fred kan jeg her ikke være.

5 Jeg drømde mig om en *Jorsalsfærd*¹²⁵,
Til *Jordans* de klare Bølger,
Sørg ikke! jeg kommer vel snart igien,
Guds Engel saa klar mig følger.

6 “I fare med Gud, kiær' Herre min!
Han kiender saa vel min Smerte,
I mindes det vel i allen Stund,
Hvad jeg bærer under mit Hjerte!”

7 “Hvad under dit Hjerte du bærer nu,
Velsigne det Gud og Vorfrue!
Og hvor i al Verden jeg kommer hen,
Saa gaaer du mig aldrig af Huen.”

8 Fru *Sidseilil* fulgde ham ned til Strand,
Hun skinned' som Sol om Morgen,
Det saae dog Gud-Fader i Himmerig,
Hvor inderlig hun bar Sorgen.

9 |A:222 Hr. *Æsbern* bød hende sit Farvel,
Han slog om hende sin Arm,
Og i hans Haand fra den hvide Kind
Da faldt hendes Taare varm.

10 Og det var *Æsbern*, den Ridder bold,
Han styred sit Skib fra Land,
Og det var *Sidseil*, hans Venneviv,
Hun daaned' paa hviden Sand.

11 Hr. *Æsbern* kom til den hellige Grav,
Hvor Messen var skøn at høre,
Dog tænkte han paa sin Hjertenskiær'
Som han var vant at gjøre.

12 Hr. *Æsbern* agted' i Aar og Dag

At fare den Færd til Ende,
Men han blev borte i femten Aar,
Han faldt i Hedninghænder.

¹³ Ja, der var han vel femten Aar,
Med Suk og Sorg i Sinde,
Hans Hjertenskiær' og *Dannemark*
Gik ham dog ei af Minde.

¹⁴ Han seiled over den salte Sø,
Han skyndte sig paa det Bedste,
Og det var en hellig Julekvæld,
Hr. *Peder* sin Maag han mon giæste.

¹⁵ Han havde Skræppen¹²⁶ paa sin Bag,
Pigstaven og i Hænde,
Alt som en fattig Pillegrim,
Han var ei nem at kiende.

¹⁶ |A:223|Hr. *Peder* han skikked sit Folk tilbords,
Gjorde det saa godt som Nogen,
Det var den fattige Pillegrim,
Han sad bag Dør i Krogen.

¹⁷ Hr. *Peder* han skiænked den klare Vin
I Bæger af Sølv det hvide:
"Drik ud, du fattige Pillegrim,
Lad fare din Sorg og Kvide!"

¹⁸ Det var den fattige Pillegrim,
Begyndte sin Tunge at røre,
Han spurgde og til Fru *Sidseilil*,
Hvor godt hun giemde sin Ære.

¹⁹ Det var Hr. *Peder*, han svared brat:
Saa godt giemmer hun sin Ære,
At var jeg Konge i *Dannemark*,
Guld kronen skulde hun bære.

²⁰ Hr. *Æsbern* i sin Pilgrimsdragt,
Og med sin Stav i Hænde,
Han vandrede til sin egen Gaard,
Han var ei nem at kiende.

²¹ Han bød Guds-Fred i Høieloft,
Han sagde: Fru *Sidseilil*!

Og vil I laane mig Hus i Nat,
Alt for Hr. *Æsberns* Skyld?

22 “Og har du været til Things idag,
Paa Thinge eller og til Stævne,
Eller har det været i fremmed Land,
Du hørde Hr. *Æsbern* nævne?”

23 |A:224 “Hvor jeg har været, der har jeg spurgt,
Og siger det her for Sande,
Hr. *Æsbern* han er karsk og sund,
Og han kommer snart til Lande.”

24 “Saa hvile du her med Fred i Nat!
Saa hvile du dig i Dage!
Saa hvile du dig en Maanedstid,
Til Hr. *Æsbern* kommer tilbage!”

25 Saa sørgende sad Fru *Sidse*lil,
Hun sukked saa tit og saare:
Det give Gud-Fader i Himmerig,
Den Tidende maa mig ei daare!

26 Og hør, du fattige Pillegrim!
Du seer mig en Ridder saa lig,
Og har du Hr. *Æsbern* seet og kiendt,
Du dølge det ikke for mig!”

27 Og det var Hr. *Æsbern*, alt ved det Ord,
Tilside han maatte sig bøie,
Han kunde ei svare den Frue skøn,
For Taarerne stod ham i Øie.

28 Saa kasted han af sin Pilgrimsdragt,
Hans Taarer i Strøm de runde,
“Og bære han aldrig en Ridders Navn,
Saa længer sig dølge kunde!”

29 Han slog om hende, som før, sin Arm,
Han kyssede hendes Mund:
“Jeg takker Gud-Fader i Himmerig,
Jeg finder dig karsk og sund!

30 |A:225 Og hør nu, Allerkjæreste min,
Jeg mindes vel Bryllupsaaret,
Og er det Datter hvad heller Søn,

Du har under Hjerter baaret?”

- ³¹ Og det var stolte Fru *Sidsele*,
Hun taler til Svende to:
I følge min Datter op i Sal!
Hun aldrig sin Fader saae.
- ³² Liden *Signild* tren i Salen ind,
Var vel sine femten Aar,
Og hendes Haand var hvid som Sne,
Som Guld var hendes Haar.
- ³³ Hr. *Æsbern* gik hende selv imod¹²⁷,
Han tog hende i sin Arm,
“Nu takker jeg Gud i Himmerig,
Forvundet er al min Harm.”
- ³⁴ Nu glæder sig skønne Fru *Sidsele*,
Sin Sorg monne hun forglemme,
Hun haver Hr. *Æsbern* hos sig igien,
Med Fred sidder nu han hjemme!
Nu længes jeg efter min Kiærest.

¹²⁵

Jerusalems-Færd.

¹²⁶

Randselen.

¹²⁷

imøde.

Kragelille.

- ¹ Hr. *Karl*, han sidder ved bredden Bord,
Han taler til Svende sine:
I skaffe mig hid saa væn en Mø,
Som Solen mon overskinne!
Imens han rider mod hende.
- ² |A:226 Hans Dannesvende, de svared brat:
Men hvor skal den Jomfru vi finde,
Saa væn at skue, saa klar at see,
Som Solen mon overskinne?

- 3 “I lede i Øst og saa i Nør,
I lede i Land og Rige,
Indtil I finde den Jomfru skøn,
Som vel maa være min Lige!”
- 4 De ledte med Flid i fire Aar,
De ledte i Land og Rige,
Men aldrig de fandt saa væn en Mø,
De havde jo seet hendes Lige.
- 5 Saa red de over den grønne Tved¹²⁸,
Og over de grønne Enge,
Og der de mødte den væne Mø,
Som de havde søgt saa længe.
- 6 “Hil sidde I, min skønne Jomfru,
Alt under den Lind saa grøn!
Hvad Byrd og Slægt er I kommen af,
Mens I er en Mø saa skøn?”
- 7 “Min Fader, han er en Hyrde graa,
Og han vogter Bøndernes Kvæg,
Og selv saa hedder jeg *Kragelil'*,
Og Faarene, dem vogter jeg.”
- 8 De Dannesvende, de red da hjem:
“Det er alt hvad vi kan sige,
Vi har ikke fundet den Jomfru skøn,
Som vel maa være eders Lige;
- 9 |A:227Men maa det være med eders Forlov,
Og er I saa fri i Sinde,
Da vise vi eder saa væn en Mø,
Som Solen mon overskinne.”
- 10 “Er hun end ringe af Slægt og Byrd,
Og har hverken Borg eller Rige,
Er hun kun dannis og dydelig,
Da kalder jeg hende min Lige.”
- 11 “Ja, vi red over den grønne Tved,
Og over de grønne Enge,
Og der fandt vi den Jomfru skøn,
Som vi havde søgt saa længe.
- 12 Men hendes Fader er Hyrden graa,

Han vogter i Mark og Mose,
Og selv saa hedder hun *Kragelil'*,
Sit Navn skal hun ikke rose.”

13 “I slaae over hende Silkeskrud,
Sætter hende paa Ganger rød,
Og fører hende saa til *Axelborg*,
Og lader mig see den Mø!

14 De Svende red til den grønne Tved,
Der sad hun idag som igaar,
Og sagde: jeg hedder *Kragelil'*,
Og jeg vogter Bøndernes Faar.

15 De slog over hende Silkeskrud,
Satte hende paa Ganger rød,
Og førde hende saa til *Axelborg*,
At vise Hr. *Karl* den Mø.

16 |A:228| Og det var Hr. *Karl*, den Ungersvend,
Han klapper paa Hynde blaa:
“I trine her hid, min skønne Jomfru,
Og hvile eder herpaa!

17 I sige mig det foruden Tant,
I unde mig nu den Bøn:
Hvad Byrd og Blod er I kommen af,
Mens I er en Mø saa skøn?”

18 “Stolt *Sivard* hed min Fader bold,
Var skarp og snar som Lyn,
Stolt *Brynnild* hedd min Moder kiær,
Selv hedder jeg *Adelbryn*.

19 Jeg har ei Fader, ei Moder seet,
De døde, mens jeg var lille,
Min Fosterfader de slog ihjel,
Og siden det gik mig ilde.

20 I Bondehytte blev jeg opfødt,
Og der kaldte de mig *Krage*,
Og Giæslinger først, saa Lam og Faar,
Jeg vogtede alle Dage.”

21 Det var Hr. *Karl*, den Ungersvend,
Han tog hende i sin Favn:

“Hvad Guld jeg har, hvad Godt jeg faaer,
Os være til fælles Gavn!”

- 22 Og frem tren Jomfru *Adelbryn*,
Hun rakde ham hviden Hand,
Og siden skinned hun som en Soel
Udover det ganske Land.
Imens han rider mod hende.

128

Skovslette.

|A:229

Skiærsilden.

- 1 Ulykken, hun staaer for hver Mands Dør,
Vel den, sig hytter for hende!
Det var liden *Kirsten* saa dydelig,
Det maatte vel hun bekiende.
Og denne Sorg haver I mig voldt, som jeg elsked!
- 2 Det var Hr. *Peder*, en Mand saa stolt,
Kom hjem fra Thing i Vrede,
Det var liden *Kirsten*, Datter hans,
Saa glad gik ham imøde.
- 3 “Velkommen hjem, kiær' Fader min,
Velkommen hjem fra Thinge!
Hvad var til Tidende der idag?
Hvad Nyt har I at bringe?”
- 4 “Af Nyt saa var der Nok idag,
Det var det allerværste,
Din Fæstemand sig fra dig svor,
En anden Mø at fæste.
- 5 Din Fæstemand, han svor derpaa,
Vanrygtet est du blevet,
For du i fulde otte Aar
Har Hoer og Mord bedrevet.”
- 6 “Og hør I det, kiær' Fader min,

I troe mig ei saa ilde!
En Anden haver mig løiet paa,
Min Lykke at forspilde.”

- 7 “Og hør du det, kiær' Datter min,
Du giøre deraf ei Gammen!
Hr. *Oluf* og hans Herredsmænd
De bære nu Baalet sammen.”

- 8 |A:230Og det var liden *Kirsten* væn,
Hun sad saa taus og tyst,
Imens de andre Jomfruer græd,
De løfted' hende paa Hest.

- 9 Og det var liden *Kirsten* væn,
Hun kom foroven By,
Og der saae hun det store Baal,
At Luen leged' i Sky.

- 10 Og de red over den grønne Eng,
De maatte vel Øine væde,
Det var at høre saa langt af Led,
Den Jomfru tog paa at kvæde.

- 11 Saa kvad hun, liden *Kirsten* væn,
Alt paa den grønne Eng:
Hist seer jeg, hvor min Fæstemand
Har redt min Brudeseng!

- 12 Mine Lagen, de er saa røde,
Mine Bolstre, de er saa blaa,
Men Gud forbyde hver Dannemand
At gifte sin Datter saa!

- 13 Saa løfted' de liden *Kirsten* ned,
Og løste hendes faure Haar,
Og alle de Folk, som stod derhos,
De fældte saa modige Taare.

- 14 “I staae nu op, Hr. *Oluf* bold,
Min Fæstemand saa stræng,
Og løfte eders Fæstemø
I hendes Brudeseng!”

- 15 |A:231Op stod han brat, Hr. *Oluf* bold,
Han var i Hu som Staal,

Saa løfted' han sin Fæstemø
Oppaa det brændende Baal.

- 16 Han satte liden *Kirsten* væn
Ind i den lyse Lue,
Men Ilden slog saa langt omkring,
Hun stod en klar Jomfrue.
- 17 Det meldte liden *Kirsten* brat,
Hvor hun i Ild mon staae:
Og troer I nu, kiær' Fader min,
At mig er løiet paa!
- 18 Jeg takker Gud i Himmerig,
Som mig har løst af Nød,
I Kloster vil jeg leve nu,
En Jomfru til min Død.
- 19 I Kloster gav den Jomfru sig,
Alt med sit Guld det røde,
Hr. *Oluf* red derudenfor
Og sørged' sig tildøde!
Og denne Sorg haver I mig voldt, en Veninde!

Kirstenlille fra Fyen.

- 1 Liden *Kirsten*, hun tjener i Kongens Gaard,
Kirstenlil' fra Fyen,
Hun slider Silke og hun bærer Maar,
Kirstenlil' kan dølge de Runer!
- 2 |A:232 De Ridder' og Svende, de har hende kiær,
Og Dannerkongen træder den Mø saa nær.
- 3 “Gud give, liden *Kirsten*, min Dronning var død!
Da skulde du være min Fæstemø.”
- 4 Og Kongen han tænkte, de var ene to,
Liden *Kirsten*, hun vidste, de luredes paa.
- 5 “I tie, Dannerkonning, I tale ei saa!
Ved Dronningen slet ingen I ligne maa.

- 6 Dandronning er væner', naar hun er død,
End jeg er nu i mit Skarlagen rød.”
- 7 Dandronning, hun kalder paa Svende to:
I bede liden *Kirsten* for mig indgaae!
- 8 Ind kom liden *Kirsten* og stædtes for Bord:
“Min naadige Dronning! I sendte mig Ord.”
- 9 “Og hør, liden *Kirsten*, hvad jeg siger dig!
Hvad snakked' du med Kongen igaar om mig?”
- 10 “Jeg snakked' ei andet, saa hjælpe Gud mig,
End at I er dannis og dyderig.”
- 11 Og Dronningen taler til Raadgiver sin:
Og hvad skal vi gjøre ved liden *Kirstin*?
- 12 Skal vi hende enten paa Baalet brænde,
Hvad heller til Hedningekongen sende?
- 13 “Lad os hende ei paa Baalet brænde,
Men heller til Hedningekongen sende!”
- 14 Hun risted' de Runer og var ei seen,
Og de skulde blive liden *Kirsten* til Meen.
- 15 |A:233 Saa flyede hun Brevet de Svende i Hand,
Saa fulgde Liden *Kirsten*, den Lilievand.
- 16 Men der de komme paa Veien hen,
Skrev alle de Runer de om igien.
- 17 Bad Konningen være liden *Kirsten* huld,
Og elske hende, for hun var dydefuld.
- 18 Og hendes Følgesvende, de axled Skind,
Og saa gik de for Kongen i Høieloft ind.
- 19 “Hil sidde, Hedningkonge, I ved eders Bord!
Og Dannemarks Konge har sendt eder Ord.
- 20 Det var hans Bøn og hans gode Tilbud,
At liden *Kirsten* maa være eders Brud.”
- 21 “Nei, førend jeg vil være en Hednings Viv,
Da heller vil jeg miste mit unge Liv.”

- 22 “Og slaaer for Hedenskab du paa mig Vrag,
Saa lader jeg mig døbe i Morgendag.”
- 23 Om Onsdagen han sig døbe lod,
Om Søndagen deres Bryllup stod.
- 24 Liden Kirsten, hun offred sit Hoved-Guld,
Og alle hendes Svende to Skaaler fuld.
- 25 “I byde Dannerkongen saamangen god Nat,
Som Himmelen er med Stjerner besat!
- 26 I byde hans Dronning saamangt et ondt Aar,
Kirstenlil' fra Fyen,
Som Linden har Løv og Hinden har Haar!”
Kirstenlil' kan dølge de Runer.
-

|A:234

Lykkespillet.

- 1 Liden *Kirsten*, hun er en faderløs Mø,
Hun har hverken Hus eller Gaard under Øe.
Det var hvad hun havde i Agt!
- 2 Hun havde ikke Hus og hun havde ikke Jord,
Dog gik hun med Kongen til Tavlebord.
- 3 Det første Tavl, som hun drog i Rad,
Da vandt hun *Ribe* og *Ringestad*.
- 4 Og dernæst, saa vandt hun *Hedeby*,
Nu, sagde Kongen, jeg fast maa flye.
- 5 Og dernæst saa vandt hun *Lund i Skaane*,
Nu, sagde Kongen, jeg maa vel daane.
- 6 Omsider da vandt hun *Helsingør*,
Nu, sagde Kongen, bestemt jeg døer.
- 7 I leger fuldsnildt, men sæt nu ind
Eders Ære engang mod Krone min!

- 8 Den Jomfru, hun slog med Haand i Bord:
“End hørde jeg aldrig sligt Kongeord.
- 9 Jeg takker den Frue, mig lærde snild,
Min Ære sætter jeg aldrig paa Spil.”
- 10 Ind kom hendes Fostermoder brad,
Og alle hendes Raad faldt godt i Rad.
- 11 Hun slog hende under hviden Kind,
Der stænkede Blod paa Skarlagenskind.
- 12 “Har jeg ikke lært dig at væve i Rør,
Og sidde i Bure hos andre Møer.
- 13 |A:235|Og jeg haver lært dig at væve i Lad,
Slet ikke at drage Guldtavl i Rad.”
- 14 “Jeg Guld kan spinde og væve i Lad,
Men og drage Tavl med Kongen i Rad.”
- 15 Det meldte da Kongen, saa tog han paa:
Hvi vil eders Fosterdatter I slaae?
- 16 Var hun saa byrdig, som hun er bold,
Al *Danmark* skulde hun have i Vold.”
- 17 “Er ei jeg velbaaren, jeg er saa velskabt,
Som Konge af Danmark en Dronning har havt.
- 18 Er ikke jeg byrdig, jeg er dog saa bold,
Et Kongehjerte tør jeg vel have i Vold.”
- 19 Da tog Dannerkongen den Mø i Favn:
“Saa faaer jeg vel give dig Dronningnavn.”
- 20 Og saa gik den Jomfru god Lykke i Hand,
Saa fik hun Guldkronen i *Dannemarks* Land.
Det var hvad hun havde i Agt!

Svar som Tiltale.

- 1 Saamange sad de Riddere,
 Alt over Dronningens Bord,
 Og de begyndte at tale
 Saamangt et Gammensord.
Under den Lind, der skal I mig bie.
- 2 |A:236 De talde ei om Kirkegang,
 Og ei om Klostertugt,
 Men heller om de stolte Møer,
 Om alt hvad der var smukt.
- 3 Det var da Herre *Peder*,
 Og han tog Munden fuld:
 “Og jeg vil have den Jomfru,
 Som har baade Gaard og Guld.
- 4 Og jeg vil have den Jomfru,
 Som kan med Silke sye,
 Og den vil jeg ikke have,
 Som gierne ganger i By.
- 5 Og jeg vil have den Jomfru,
 Som vel kan brede sit Bord,
 Og den vil jeg ikke have,
 Som er for djærv i Ord.”
- 6 Alle da sad de skønne Jomfruer,
 Og mæled ikke et Ord,
 Undtagen hun, liden *Kirsten*,
 Som stod for Dronningens Bord.
- 7 “Og var jeg end saa voxen alt,
 Jeg skulde en Ridder love,
 Hr. *Peder* med de store Ord!
 Dig vilde jeg aldrig have.
- 8 For jeg skulde sidde i Høieloft,
 Der baade at skiære og sye,
 Mens du sad paa din høie Hest,
 Foer om fra By til By.
- 9 |A:237 Og jeg skulde sidde i Høieloft,
 Og brede med Flid mit Bord,
 Imens du stod paa Folkething,
 Og ledte med Flid om Ord.

- 10 Og jeg skulde gaae i Høieloft
 Og brede med Skiel de Bænke,
 Imens du sad i Ridderlag,
 Kunde ei dine Ord betænke!”
- 11 Opstod da Herre *Peder*,
 Hans Ord faldt ham saa redt:
 “Nu haver jeg fundet den Jomfru,
 Jeg længe har efterledt.”
- 12 Og der blev Fryd i Dronningens Gaard,
 Saa favert sig Alt mon vende,
 Da Dronningen gav liden *Kirsten* bort,
 Hr. *Peder* han fæstede hende.
 Under den Lind, der skal I mig bie.

Tovelille.

- 1 Og der gaaer Dands i Borgegaard,
 Dan-Dronningen dandser med udslagne Haar.
 Hin glade Kong *Valdemar*, han lover dem Baade!
- 2 Der Dronningen dandsed' med Jomfruer fem,
 Og stolt var liden *Tove*, hun kvad for dem.
- 3 Og Dronningen sig over Skuldre saae,
 Hvor *Tovelil'* monne i Dandsen gaae.
- 4 |A:238“Og hør du, *Tovelil'*, Jævnliges min!
 Du kaster op Silke med Foden din.
- 5 “Fuldilde jeg hviled i Kongens Arm,
 Slog ikke mig Silke om Fod og Barm.”
- 6 “Saa siig mig, *Tovelil'* Jævnliges min,
 Og naar fik da Kongen Godvillie din?”
- 7 “Jeg stod paa Toft, baade liden og væn,
 Forbi red da Kongen med sine Hofmænd.
- 8 Og han sendte efter mig de Riddere fem,
 Men ikke saa vilde jeg følge med dem.

- 9 Og selv red da Kongen i Gaarde med Bram,
Da maatte jeg endelig følge med ham.”
- 10 “Saa siig mig, *Tovelil'*, Jævnlig min,
Og hvad var saa Morgengaven din?”
- 11 “Min Herre, han gav mig en Silkesærk,
Den var otte Jomfruers Hænders Værk.
- 12 Han klædte mig op i Skarlagen blaa,
Saa godt, Dronning *Soffi*, som I det kan faae.
- 13 Min Herre, han gav mig Guldringe ni,
Paa *Sverrigs* Dronning engang skinned de.
- 14 Min Herre, han gav mig saa godt et Guldbaand,
At Magen kom aldrig i eders Haand.”
- 15 Det svared' Dronning *Soffi* udaf stor Harm,
Gid aldrig meer du hvile i Kongens Arm!
- 16 Og vilde det Gud, mens Soel jeg seer,
Du skal ikke rose af Gaver fleer.
- 17 **A:239** Og Dronningen, hun svøber sit Hoved i Skind,
Saa gaaer hun i Høieloft for Kongen ind.
- 18 “Min Herre, han svare nu brat for sig:
Hvi elsker *Tovelille* I meer end mig?”
- 19 “Jeg har *Tovelille* saa hjertenskiær,
Fordi hendes Sønner staae mig saa nær.
- 20 Hvergang jeg rider giennem *Flensborg-By*,
Hr. *Bjørn*, han løfter mit Banner i Sky.
- 21 Hvergang jeg rider giennem *Holsterland*,
Knud lille, han fører min Livvagt an.”
- 22 Kong *Valdemar* ud i Leding foer,
Med Dronningen taled han sidste Ord.
- 23 “I vogte mit Land, til jeg kommer igien,
Derhos *Tovelille*, den Rose saa væn!”
- 24 “Saa vel skal jeg vogte og vare paa dem,
I finder dem begge, naar I kommer hjem.”

- 25 Dandronning, hun laved saa varmt et Bad,
Det voldte alt hendes Harm og Had.
- 26 Den Badstu' var hedet alt som en Glød,
Og der fik *Tovelille* saa ond en Død.
- 27 De skiøde hende ind alt med stor Hast,
Dandronning, hun lukked den Dør saa fast.
- 28 Hr. *Bjørn*, han hørde sin Moders Skrig,
Da blev den Herre saa bleg som et Lig.
- 29 Og før han fik den Dør oprendt,
Da blev hans Moder indebrændt.
- 30 |A:240Med sorrigfuld Hu og blegen Kind,
Saa gik han i Loft for Dronningen ind.
- 31 “Her sidder I, Dronning, i Skarlagen rød,
Min Moder I satte i Bad som Glød!”
- 32 “Ja, det gjorde jeg ved Moder din,
For hun tog i Favn kiær' Herre min.”
- 33 Hr. *Bjørn* slog Dronningen under Kind,
Saa Blod der stænked' paa Skarlagenskind.
- 34 “Saasandt jeg lever med Broder *Knud*,
Saa driver vi dig af *Danmark* ud.”
- 35 “Nei, lever min Herre, og lever jeg,
I begge for mig skal gaae den Vei.”
Hin glade Kong *Valdemar*, han lover dem Baade!

Vildskytterne.

- 1 Hr. *Jonas* og Hr. *Nilaus Maar*,
De kiendte ei til Sorgen,
De red dem ud at bede Dyr,
En hellig *Paaskemorgen*.
Den ene, han vinder den anden Dyrene af!

- 2 Ved Kirkedør og Klosterport
Paa Messen de gav ei Giem,
Men der de kom paa Heden ud,
Fortalde de hver sin Drøm.
- 3 |A:241| Den ene drømde, han red paa Bro,
Alt over saa bred en Flod,
Og Vandet, mens han over red,
Blev til det røde Blod.
- 4 Den anden drømde, hans egen Gaard,
Den stod i Luebrand,
Hans Frue i den samme Stund,
Hun misted sin høire Hand.
- 5 Tilsammen red de Stalbrødre to
Alt i de grønne Lunde,
Og med hinanden de ypped' Kiv
Om Heste og om Hunde.
- 6 “Ei Hunde mine jeg rose vil,
Dog de er med de bedste,
Men ei paa mange Mile nær
Der er saa gode Heste.”
- 7 “Langt bedre sad du Jomfrusvend,
Og snakked' med Kiærest din,
End ride her i Marken ud,
Og spotte med Ganger min.”
- 8 “Om du kalder mig en Jomfrusvend,
Et Haarsbred jeg vil ei vige,
Og alle Dage stolt *Mettelil'*
Tør være Fru *Sidsels* Lige.”
- 9 Det ene Ord det andet tog,
Paa Liv og Død de stredes,
Og deres Heste sammenløb,
De sloges og de bedes.
- 10 |A:242| Fuldilde er den Hund opfødt,
Som slaaes under Kongens Bord,
To Stalbrødre slog hinanden ihjel,
Tog Boden med sig i Jord.
Den ene han vinder den anden Dyrene af!
-

Broder og Sister.

- ¹ Og der var Dands i Hr. *Sverkels* Gaard,
Der dandsed' liden Kirsten med udslagne Haar.
Det er saa høvisk en Jomfru, mig tvinger.
- ² Og der dandser Kongen og alle hans Mænd,
Liden *Kirsten* hun kvæder en Vise for dem.
- ³ Hr. *Sverkel*, han rækker da Haanden fra sig:
Kom hid, liden *Kirsten*, og dands med mig!”
- ⁴ Han krysted' hendes Fingre, han traadte hendes Fod:
“I raade, liden *Kirsten*, paa Vaanden Bod!”
- ⁵ Han trykked' hendes Haand til sit Bryst saa nær,
“I blive, liden *Kirsten*, min Hjertenskiær!”
- ⁶ Saa dandsed' de over den Høieloftsbro,
Saa gav liden *Kirsten* Hr. *Sverkel* sin Tro.
- ⁷ Hr. *Sverkel* slaaer over sig Skarlagenskind,
Gaaer for sin kiær' Moder i Loftet ind.
- ⁸ “Hil sidde I med Glæde, kiær' Moder min!
Jeg har mig trolovet hin liden *Kirstin*!”
- ⁹ **A:243** “Forbyde det vor Frue og den øverste Gud,
At Sister skulde vorde sin Broders Brud!
- ¹⁰ I kan og I maae ei tilsammen boe,
For I ere begge Fuldsydskende to.”
- ¹¹ “Saa siger mig da, kiær Moder min!
Naar bar I til Verden hin liden *Kirstin*?
- ¹² Hun er jo opfødt i Dronningens Gaard,
Har slidt Skarlagen, saavelsom Maar.”
- ¹³ “Den Tid, du var udi Romerland,
Jeg fødte til Verden den Liljevand.
- ¹⁴ Dengang ved den hellige Grav du var,
Jeg fødte den Rosensblomme klar.”

- 15 “I sige mig da Raad, kiær' Moder min,
Hvordan jeg skal glemme hin liden *Kirstin*?”
- 16 “Du bede dig Hjort, du bede dig Hind,
Alt til du forglemmer hin liden *Kirstin*!
- 17 Du bede dig Hjort og du bede dig Raa,
Alt til du forglemmer den Elskovs-Attraa!”
- 18 Hr. *Sverkel*, han bedte baade Hjort og Hind,
Men aldrig kom den Jomfru udaf hans Sind.
- 19 Hr. *Sverkel*, han bedte baade Hjort og Raa,
Men aldrig han forglemde den Elskovs-Attraa.
- 20 Saa reiste den Herre langt over Hav,
Den Jomfru med Sorgen i Kloster sig gav.
- 21 |A:244|Og hver en lille Fugl, som fløi af Land,
Den bad hun at hilse sin Fæstemand.
- 22 Og hver en lille Fugl, som fløi under Øe,
Den spurgde han om sin Fæstemø.
Det er saa høvisk en Jomfru, mig tvinger.

Liden Karen.

- 1 Og det var liden *Karen*, det Unge-Kongen saae,
Hun lyste som en Stjerne blandt alle Terner smaa.
- 2 Hun lyste som en Stjerne blandt alle Terner smaa,
Og Unge-Kongen talde til liden *Karen* saa:
- 3 “Og hør du, liden *Karen*, og vil du føie mig,
Graahesten og Guldsadelen, dem vil jeg give dig.”
- 4 “Graahesten og Guldsadelen, dem passer ei jeg paa,
Giv dem din unge Dronning, lad mig med Æren gaae!”
- 5 “Og hør du, liden *Karen*, og vil du føie mig,
Steenhuset udi Skoven, det vil jeg give dig.”

- 6 “Steenhuset udi Skoven, det passer ei jeg paa,
Giv det din unge Dronning, lad mig med Æren gaae!”
- 7 “Og hør du, liden *Karen*, og vil du føie mig,
En Krone af det røde Guld, den vil jeg give dig.”
- 8 “En Krone af det røde Guld, den passer ei jeg paa,
Giv den din unge Dronning, lad mig med Ære gaae!”
- 9 |A:245 “Og hør du, liden *Karen*, vil ei du være min,
Saa lader jeg dig sætte i Fangetaarnet ind.”
- 10 “Og lader du mig sætte i Fangetaarnet ind,
Ret aldrig nogensinde saa vil jeg være din.”
- 11 “Og hør du, liden *Karen*, og gjør du mig saa vred,
Saa lader jeg dig sætte i Spigertønden ned.”
- 12 “Og lader du mig sætte i Spigertønden ned,
Saa kiender Gud i Himlen dog min Uskyldighed.”
- 13 De satte liden *Karen* i Spigertønden ned,
Der kom to hvide Duer til hende med Guds Fred.
- 14 Da blegned Unge-Kongen i sin forgyldte Sal,
Der kom to sorte Ravne til ham med Helveds Kval.
-

Den lille Syerske.

- 1 Dankonning og Hr. *Æsbern Snare*,
Skoven staaer deilig og grøn,
De drikke sig Vinen den klare.
Den Sommer og den Eng saa vel kunne sammen.
- 2 “Og hør I, Dannerkonning, hvad jeg siger Jer,
I giv' mig liden *Kirsten*, eders Datter kiær!”
- 3 “Men hun, liden *Kirsten*, er kun Aarene ti,
Hun kan eders Klæder hverken sye eller flye.”
- 4 “Men hun, liden *Kirsten*, saa ung, er saa nem,
Hun lærer fuldsnart at sye sin Søm.”

- 5 |A:246|Hr. *Æsbern* rider sig til *Ribe* By,
Der Silke og Sindal at købe af ny.
- 6 Han køber sig Silke og Sindal rød,
Det sender han alt til den unge Mø.
- 7 Det første, liden *Kirsten*, hun Sømmen fik,
Paa Timen hun ind til sin Fostermoder gik.
- 8 “Hr. *Æsbern*, han sendte mig Sømmen idag,
Min kiære Fostermoder, I klare den Sag!”
- 9 “Og hør du, liden *Kirsten*, skik Sømmen fra dig!
Til Spot blev den dig skikket, troe du mig!”
- 10 Liden *Kirsten*, hun gik i sit Lønkammer ind,
Og der skar hun Silke alt efter sit Sind.
- 11 Saa satte hun sig paa sin Sømmestol,
Og sømmed imod den klare Soel.
- 12 Hun syede snildt i hver Sidesøm
Den skridende Fisk i den stride Strøm.
- 13 Hun syede over hans Skulderblad
Vel femten Riddere, stod paa Rad.
- 14 Hun syed' alt om hans Ærmer i Krands
Vel femten Jomfruer, de gik i Dands.
- 15 Hun syede midt paa hans brede Bryst,
En Jomfru fin, af sin Ridder kyst.
- 16 “Nu har jeg skaaret og syet min Søm,
Men hvor skal jeg faae den baaret hjem?”
- 17 |A:247|Det svared' da Jomfruens egen Svend:
Med Glæden vil jeg bære Sømmen frem.
- 18 Det meldte Hr. *Æsbern*, da han den saae:
Vorherre velsigne de Fingre smaa!
- 19 Det meldte da Jomfruens egen Svend:
Hvad faaer saa min Jomfru i Sømmeløn?
- 20 “Hvad skulde hun have i Sømmeløn,
Undtagen mig selv, en Ridder skøn!”

- ²¹ Og hjem kom Svenden og meldte med Skiel:
Den Ridder, han vil eder have selv.
- ²² “Du bede den Ridder kun roe over Aa!
Han skal mig ret aldrig i Tale faae.
- ²³ Langt mindre jeg giver til ham min Tro.
Skoven staaer deilig og grøn,
Du bede ham kun baade seile og roe!”
Den Sommer og den Eng saa vel kunne sammen.
-

Kvindelist.

- ¹ Og det var *Ellen Ovesdatter*,
Af hende saa vidt gik Ord,
Det var ikke for hendes Guld,
Ei for hendes grønne Jord.
Og vi ere Jomfruens Mænd.
- ² |A:248 Det var ikke for hendes Guld,
Ei for hendes grønne Jord,
Langt mere for hendes snilde Raad,
Og for hendes djærve Ord.
- ³ Og det var Herre *Magnus Buus*,
Han sagde saa ved sig:
Og jeg vil ride til *Varslevgaard*,
Stolt *Ellen* at fæste mig.
- ⁴ Og der han kom til *Sallingsund*,
Da spurgde han over til *Thy*:
Og mon Hr. *Ove* er hjemme nu,
Hvad heller mon reist af By?
- ⁵ Og det da svared den Færgemand,
Og han strøg op sit Haar:
Hr. *Ove*, han er ei hjemme nu,
Han drog af By igaar.
- ⁶ Men *Ellen Ovesdatter* prud,
Kom ene her forbi,
Til Kirke gik hun tæt herved,

Høimessen er hun i.

7 Hr. *Magnus* gik til Kirkeport,
Og der bandt han sin Hest,
Og saa gik han i Kirken ind,
Som en selvbuden Giæst.

8 Der sad de Jomfruer i Ring,
Og hver med Moder sin,
Undtagen *Ellen*, enlig sad
Med Taare hun paa Kind.

9 |A:249 Han skræved' over Skamler,
Og over Stole to:
"Stat op nu, Jomfru *Ellen*,
Og giv mig eders Tro!"

10 Det svared brat den Jomfru skøn,
Og dreiede sin Mund:
"Jeg er ei *Oves* Datter prud,
Men hendes Terne kun.

11 Jeg Hoser mig har laant idag,
Og jeg har laant mig Sko,
Og jeg har laant mig Hovedguld,
Pantsat derfor min Tro."

12 Hun tog en Guldring af sin Haand,
Og gav sin Sognepræst:
"Saa bønlig beder jeg derom,
I læser den lange Læst!"

13 Og der hun sad paa Altergulv,
Da bar hun Fløiel blaat,
Men der hun kom til Kirkedør,
Da bar hun Vadmél graat.

14 Og der hun kom til Kirkeport,
Da svang hun sig paa Hest,
Og saa red hun til *Sallingsund*,
Alt som hun kunde bedst.

15 "Og hør du mig, du Færgemand,
For Guld og Gave rund,
Du løse brat din Færgebaad,
Og sæt mig over Sund!"

- 16 |A:250| Og det var Herre *Magnus Buus*,
Han kom af Kirken ud:
“Og hvor er nu stolt *Ellene*,
Og hvor er nu min Brud?
- 17 Forlænge har jeg Messen hørt,
Og saa den lange Læst,
Alt borte er stolt *Ellen* nu,
Og borte er min Hest!”
- 18 Stolt *Ellen*, midt paa *Sallingsund*,
Der slog hun ud sit Haar:
Hr. *Magnus* give sig til Taals,
Han fik mig ei iaar!
- 19 Og der hun vel kom over Sund,
Hun vifted' med sin Hat:
Hr. *Magnus*! tusinde Farvel!
God rolig Bryllupsnat!
Og vi ere Jomfruens Mænd.
-

Den ømskindede Brudgom.

- 1 Og det var om en Løverdag,
Det regned' under Øe,
Og det var *Tyge Hermansøn*,
Skulde hente sin Fæstemø.
Jeg skal ride ud imod saa væn en Mø.
- 2 Den Herre udaf Vindvet saae,
De Bække løb saa stride:
“Ei køber jeg saa dyrt en Mø,
Jeg rider mig til Kvide.
- 3 |A:251| Men hør du, *Nilaus Bendixøn*,
Alt med de lange Skanker,
Rid du idag min Brud imod,
Siig hende mine Tanker!”
- 4 Og det var *Nilaus Bendixøn*,
Han sagde ei Ordene flere:
“Og skal jeg ride for dig idag,

Jeg gjør for dig vel mere.”

- 5 De klædte dem i Silke fin,
Og saa i Gyldenskrud,
Og saa drog de til Kirke brat,
Alt med den unge Brud.
- 6 Og Bruden stod for Kirkedør,
Alt som en Rosensblomme,
Og hun bad dem til Vandet see,
Om Brudgommen ei mon komme.
- 7 Det svared *Nilaus Bendixøn*:
Det nytter ei at bide,
Hr. *Tyge* kommer ei idag,
De Bække løb saa stride.
- 8 Men er her intet bedre Raad,
Saa er jeg flux tilrede,
Hr. *Tyge* har dertil mig sendt,
Jeg i hans Sted skal træde.”
- 9 Han traadte i Hr. *Tyges* Sted,
I Kirken og paa Bænken,
Og saa tog han den unge Brud,
Saavelsom Brudeskiænken.
- 10 |A:252|Og det var Onsdag næst derpaa,
Der Bækkene mon falde,
Da kom Hr. *Tyge Hermansøn*,
Med sine Brudmænd alle.
- 11 Han kom alt til den Bryllupsgaard,
Og til det skønne Gilde,
Det svared da den unge Brud:
Rid hjem! du kom for silde.
- 12 “Og hør du, stolte *Sidseilil'*,
Det er dog alt for meget
At ride langt for ingen Ting,
Og stygt har du mig sveget.”
- 13 “Og hør du, *Tyge Hermansøn*,
Det maatte du vel vide,
At ingen Mø den Svend er huld,
Som ei i Regn tør ride.

- 14 Var du en ærlig Jomfrusvend,
Og havde havt mig kjær,
Du havde brudt den Bølge blaa
Alt med dit blanke Sværd.”
- 15 “Ja, saa vil jeg i Kloster gaae,
En Munk saa vil jeg være,
Saamen, vid, stolten *Sidseilil'*
I seer mig aldrig mere.”
- 16 “Men falder dog din Vei forbi,
Naar Vand er lavt i Bækken,
Har jeg af Oste fleer end to,
Da faaer du en i Sækken.”
Jeg skal ride ud imod saa væn en Mø.

|A:253

	Pag.
Aarle om Morgen det var Dag	17.
Aarle om Morgen en langt før Dag	30.
Aarle om Morgen Lærken hun sang	14.
Agnete hun stander paa Høieloftsbro	141.
Alle smaa Fugle i Skoven er	81.
Dankonning lod gribe en Havfru fin	88.
Dankonning og Hr. Æsbern Snare	245.
Danmark deiligst Vang og Vænge	7.
De leged Guldtavl udi Høieloft	196.
Der er Saamange i Dannemark	42.
Der ganger en Bjørn paa Dalbyhed'	147.
Der ligger en Vold i Vesterhav	143.
Der sidder en Frue i Dannemark	91.
Der stunder ind til Dannemark	129.
Der var en Konning i Dannemark	33.
Der var to Systre i vor Gaard	190.
Det springer nu saa vidt om Land	69.
Det var Dankonnings Systersøn	118.
Det var den Svenske Dronning	54.
Det var Hr. Iver Axelsøn	75.
Det var Kong Kristoffer saa bold	73.
De vare syv og syvsindsti	124.

De var vel syv og syvsindsti	48.
Dronning Dagmar ligger i Ribe syg	25.
En Rosensblomme min Herre har fæst	52.
Greven han samler alle sine Mænd	60.
Hertugen han red fra Kolding By	87.
Hr. Bjørn han rider sig op under Øe	181.
Hr. Bonde han boer sig ude ved Aa	175.
Hr. Jonas ligger i sin Seng	157.
Hr. Jonas og Hr. Nilaus Maar	240.
Hr. Karl han sidder ved bredden Bord	225.
Hr. Oluf han rider ved Midnatstid ud	178.
Hr. Skammel han boer sig nør i Thy	213.
Hr. Tønne han rider ud fra Alsø	96.
Hr. Villemand og hans Mø saa pur	168.
Hr. Æsbern han tjende i Kongens Gaard	220.
A:254 Jeg lagde mit Hoved til Ælvehøi	173.
Jeg tjende mig i Kongens Gaard	152.
Jeg veed vel hvor der stander et Slot	154.
Jomfruen tog over sig Kaabe blaa	166.
Kong Hans han sidder paa Kiøbenhavn	78.
Kong Valdemar og Hr. Strange	18.
Leonore Dronning i Barselsnød	36.
Liden Kirsten hun er en faderløs Mø	234.
Liden Kirsten hun tjener i Kongens Gaard	231.
Marsk Stig han haver sig Døttre to	57.
Og der gaaer Dands i Borgegaard	237.
Og der var Dands i Hr. Sverkels Gaard	242.
Og det var Bøhmerlands Dronning	22.
Og det var Ellen Ovesdatter	247.
Og det var Hr. Svernn Felding	133.
Og det var høien Bærmeris'	113.
Og det var liden Karen, det Unge-Kongen saae	244.
Og det var om en Løverdag	250.
Og det var rigen Runegaard	161.
Og det var sig den unge Svernn Trøst	110.
Og det var Thor fra Havsgaard	138.
Og det var ungen Svegder	105.
Og det var ungen Sverke bold	38.

Og hvor har du været saa længe	189.
Olav Konning og Broder hans	170.
Prindsessen sad i Høieloft	192.
Saamange sad de Riddere	235.
Saa vel hei	163.
Solen skinner saa klar om Dag	9.
Stærk Diderik boer sig udi Bern	84.
Tre Møer sad i Bure	185.
Ulykken hun staaer for hver Mands Dør	229.
Ung Signelil sidder i sit Bur	160.
Valravnen han flyver om Aftenen	149.
Vi hugged med Kaarde	1.
